N. NIKITIN, G. POLJAK, L. VOLODINA

ARITMEETIKA

ÜLESANNETE JA HARJUTUSTE KOGU

III KLASSILE

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS

N. NIKITIN, G. POLJAK, L. VOLODINA

ARITMEETIKA

ÜLESANNETE JA HARJUTUSTE KOGU

III KLASSILE

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1954

Originaali tiitel:

Н. Н. Никитин, Г. Б. Поляк, Л. Н. Володина. Сборник арифметических задач и упражнений для 3-го класса начальной школы. Утверждён Министерством просвещения РСФСР. Учпедгиз, Москва 1952.

Tõlge kinnitatud Eesti NSV Haridusministeeriumi poolt.

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
21685

ARHIIVKOGU

I. Tuhat.

1. Liitmine ja lahutamine tuhande piirides (kordamine).

1. Veduritehas tootis möödunud aastal 125 vedurit, tänavu aga 68 vedurit rohkem. Mitu vedurit tootis tehas kahe aastaga?

2. Leida arv, mis on 468-st 27 võrra suurem.

3. 275 + 185 478 + 256 278 + 54 426 + 297
384 + 547 523 + 389 386 + 69 152 + 748
269 + 338 646 + 255 745 + 87 621 + 179
447 + 553 428 + 276 927 + 65 308 + 592

4. 298 + 467 896 + 78 457 + 396 326 + 498
289 + 166 76 + 486 365 + 189 275 + 567
239 + 467 645 + 67 426 + 296 489 + 377
466 + 478 376 + 88 357 + 486 528 + 286

5. Ühes koolis õpib 980 õpilast ja teises 790 õpilast. Kui palju on esimeses koolis õpilasi rohkem kui teises?

6. Koolimaja ahjude remontimiseks toodi valgeid telliseid 350 tükki, punaseid telliseid aga 180 võrra rohkem. Mitu tellist kokku toodi koolimaja ahjude remontimiseks?

7. Pargis kasvasid pärnad, paplid ja kased. Pärni oli 245, papleid 48 võrra rohkem kui pärni ja kaski 36 võrra rohkem kui papleid. Mitu kaske kasvas pargis?

8. Esimeses kassas oli 134 rubla, teises kassas 85 rubla rohkem kui esimeses, kolmandas kassas aga 190 rubla rohkem kui esimeses ja teises kassas kokku. Mitu rubla oli kolmandas kassas?

9. Arvu 967 vähendada 5, 50 ja 500 võrra.

10. Leida arv, mis on 768-st väiksem 7, 47 ja 247 võrra.

11.	720 — 150	623 — 170	912 — 372	643 — 71
	654 — 372	575 — 281	427 — 267	927 — 86
	845 — 783	452 — 370	512 — 322	456 — 73
	937 — 452	729 — 483	834 — 294	249 — 69
12.	524 — 253	425 — 78	724 — 249	260 — 89
	438 — 267	252 — 87	638 — 559	340 — 65
	556 — 474	173 — 95	455 — 387	150 — 97
	736 — 147	713 — 86	512 — 245	620 — 73
13.	502 — 273	500 — 256	305 — 28	1 000 — 274
	704 — 256	600 — 129	507 — 79	1 000 — 305
	405 — 387	800 — 701	402 — 46	1 000 — 73
	902 — 255	900 — 317	803 — 78	1 000 — 61

14. Arvutada alljärgneva tabeli andmeil, kui palju suurenes loomade arv kolhoosis.

Missuguseid loomi	Mitu looma oli mullu	Mitu looma on tänavu	Mitu looma tuli juurde
Hobuseid	165	180	
Varssu	77	125	
Lehmi	160	212	
Vasikaid	138	208	
Sigu	85	143	
Põrsaid	151	344	

15.	1 000 — 8	376 + 446 — 115	825 — (387 + 97)
	1 000 — 63	254 + 187 — 235	243 + (600 — 132)
	1 000 — 125	983 — 498 + 146	198 + (376 — 244)
	387 + 517	815 — 739 + 526	930 — (1 000 — 532)

16. Kauplusse toodi 120 m linast riiet, sitsriiet 135 m võrra rohkem kui linast ja satääni 84 m võrra vähem kui linast. Kui palju riiet kokku toodi kauplusse?

17. Kolme päevaga sõitis veoauto 568 km. Esimesel päeval sõitis ta 195 km, teisel päeval aga 12 km vähem kui esimesel. Mitu km sõitis veoauto kolmandal päeval?

18. Üks matkaja sõitis raudteel 420 km, aurikul aga 95 km võrra vähem. Teine matkaja sõitis raudteel 370 km, aurikul aga 50 km võrra rohkem. Kumb matkaja sõitis rohkem ja mitme kilomeetri võrra?

19. Koostada ülesanne, milles tuleb arvu suurendada mõne ühelise võrra.

20. Koostada ülesanne, milles tuleb arvu vähendada mõne ühelise võrra.

21. Koostada ülesanne, milles tuleb leida, kui palju on üks arv teisest suurem või väiksem.

2. Korrutamine tuhande piirides (kordamine).

22. Korvis on 200 muna. Mitu muna on 3, 4, 5 niisuguses korvis?

23. Mitu kopikat on 6 rublas? 8 rublas?

24. Mitu sentimeetrit on 5 m? 7 m?

25. Suurendada arvu 300 kaks korda.

26. Missugune arv on 200-st 3 korda suurem?

27. Kolmelt peenralt korjati igaühelt 40 kurki. Mitu kurki korjati kokku?

28. Kui pika tee käis ära ratas, kui ta tegi 3 pööret ja kui tema ümbermõõt on 200 cm?

29.

100×6	50×8	80×5	30×7	20×9
200×3	40×7	60×3	50×6	40×9
300×2	80×9	30×5	80×4	30×8
500×2	50×6	70×4	90×5	70×7

30.

$40 \times 6 - 60$	$30 \times 5 - 60$	$80 \times 8 + 90$
$60 \times 7 - 80$	$50 \times 7 + 80$	$60 \times 9 - 60$
$80 \times 9 + 90$	$70 \times 8 + 90$	$50 \times 6 - 40$
$60 \times 3 + 70$	$40 \times 7 + 80$	$60 \times 5 - 80$

31. Kaubarong sõitis 6 tundi, 40 km tunnis, reisirong sõitis 5 tundi, 50 km tunnis. Kumb rong läbis pikema tee ja kui palju pikema?

32. Ühes koormas oli 8 kotti kartuleid à 50 kg, teises koormas aga 7 kotti à 60 kg. Kummas koormas oli rohkem kartuleid ja kui palju rohkem?

33. Kaks töölist töötasid 5 päeva. Kui palju raha teenisid nad kokku, kui kummalegi neist maksti 30 rbl. päevas?

34. Raamatus on 300 lehekülge. Esimesel päeval luges õpilane läbi 40 lehekülge, kuid teisel päeval luges ta 2 korda rohkem. Mitu lehekülge jäi tal veel lugeda?

35. Esimeselt põllult korjati 40 kotti kartuleid, teiselt põllult 5 korda rohkem kui esimeselt, kolmandalt põllult aga 3 korda rohkem kui teiselt. Mitu kotti kartuleid korjati kolmelt põllult kokku?

3. Jagamine tuhande piirides (kordamine).

36. Kahes kastis kokku on 400 pirni, mõlemas ühepalju. Mitu pirni on kummaski kastis?

37. Sööklasse toodi 200 muna. Neljandik neist tarvitati ära. Mitu muna jäi järele?

38. Leida neljandik 36-st, 360-st.

39. Leida kaheksandik 40-st, 400-st.

40. 600 vähendada 2 korda, 3 korda.

41.

800 : 2	270 : 3	280 : 4	300 : 5
900 : 3	480 : 6	350 : 7	560 : 8
800 : 4	630 : 9	140 : 2	540 : 9

42.

360 : 4 + 50	250 : 5 + 70	420 : 6 + 80	80 : 8 + 70
400 : 8 + 70	180 : 2 + 40	150 : 3 + 60	320 : 4 + 30
350 : 5 + 80	540 : 6 + 20	560 : 7 + 90	720 : 8 + 20

43.

30 × 6 : 2	30 × 8 : 4	40 × 6 : 4	70 × 8 : 7
40 × 7 : 4	40 × 4 : 2	40 × 9 : 6	90 × 8 : 9
60 × 4 : 3	60 × 3 : 6	80 × 7 : 8	60 × 9 : 6

44. Isa tegi kolhoosis 360 normipäeva, poeg tegi 6 korda isast vähem ja ema 6 normipäeva võrra isast vähem. Mitu normipäeva töötas välja kogu perekond?

45. Mitu korda on 360 kuuest suurem? 420 seitsmest suurem?

46. Missugune arv on 140-st kaks korda väiksem? seitse korda väiksem?

47. Rong sõitis kokku 174 km. Esimesed kolm tundi sõitis ta 32 km tunnis, ülejäänud teel sõitis ta aga 39 km tunnis. Mitu tundi sõitis ta kiirusega 39 km tunnis?

Koostada veel mõned taolised ülesanded ja lahendada need.

48. Masinakirjutaja kirjutas 3 päevaga 240 lehekülge. Mitu lehekülge suudab ta kirjutada 5 päevaga?

49. Neljas kotis oli 200 kg kartuleid. Mitu kilogrammi kartuleid on kaheksas niisuguses kotis?

50. Kahes keras on 127 m nööri. Kui esimesest kerast lõigata ära 27 m, siis on mõlemas keras ühepalju nööri. Mitu meetrit nööri on kummaski keras?

51. Sööklale varuti 445 kg kartuleid ja porgandeid. Kui tarvitati ära 355 kg kartuleid, siis jäi kartuleid ja porgandeid ühepalju järele. Kui palju oli varutud kartuleid ja kui palju porgandeid?

52.

$60 \times (38 : 19)$	$70 \times (72 : 24)$	$40 \times 9 : 4$	$20 \times 9 : 6$
$80 \times (98 : 49)$	$50 \times (80 : 16)$	$60 \times 6 : 9$	$60 \times 3 : 9$
$70 \times (74 : 37)$	$60 \times (64 : 16)$	$90 \times 4 : 6$	$40 \times 4 : 8$
$50 \times (72 : 18)$	$80 \times (90 : 15)$	$70 \times 6 : 7$	$40 \times 9 : 6$

53.

$(720 - 670) \times 8$	$(910 - 870) \times 6$	$(273 - 193) \times 3$
$(810 - 740) \times 5$	$(820 - 760) \times 9$	$(547 - 477) \times 6$
$(630 - 540) \times 7$	$(430 - 340) \times 4$	$(919 - 859) \times 8$

54. Kaheksa päeva kestel anti viiele hobusele 240 kg kaeru. Mitu kilogrammi kaeru anti igale hobusele päevas?

55. Seitsme päeva jooksul anti kümnele lehmale 210 kg kliisid. Mitu kilogrammi kliisid tuli iga lehma kohta päevas?

56. Kahes kassas oli kokku 750 rbl. Kui esimene kassa sai 250 rbl. juurde, siis oli mõlemas kassas ühepalju raha. Kui palju raha oli algul kummaski kassas?

57. Kaks töölist teenisid 560 rbl. Kui üks neist kulutas ära 160 rbl., siis oli kummalgi ühepalju raha. Mitu rubla teenis kumbki tööline?

58. Laud ja tugitool maksavad kokku 180 rbl. Laud on tugitoolist 80 rbl. võrra kallim. Kui palju maksavad tool ja laud eraldi?

59. Kahes trammivagunis oli kokku 125 reisijat. Esimeses

vagunis oli 5 reisijat rohkem kui teises. Mitu reisijat oli kummaski vagunis?

60. Meeste- ja naistepalitu eest maksti 810 rbl. Meestepalitu oli 10 rbl. naistepalitust kallim. Kui palju maksis meestepalitu ja kui palju naistepalitu?

61. Kumb on suurem ja kui palju: kas neljandik 320-st või viiendik 350-st?

62. Moskvast Leningradi on 651 km. Nendest linnadest väljusid üheaegselt kaks rongi teineteisele vastu. Üks rong sõidab tunnis 60 km, teine 40 km. Kui kaugel on rongid teineteisest kahe tunni pärast?

63. Üks pottsepp tegi 2 pliiti, teine 3. Kokku said nad selle töö eest 450 rubla. Mitu rubla peab saama kumbki neist?

64. 7 m pikkune tükk kalevit maksis 630 rbl. Üks ostja võttis 3 m, teine ülejäänud osa. Mitu rubla tuli maksta kummalgi ostjal?

65.

$560 : 8 \times 4$	$1\,000 : 2 : 5$	$18 \times 5 \times 7$	$630 : 9 : 14$
$490 : 7 \times 6$	$800 : 4 : 5$	$12 \times 5 \times 8$	$810 : 9 : 15$
$640 : 8 \times 7$	$900 : 3 : 6$	$14 \times 5 \times 6$	$720 : 8 : 18$
$810 : 9 \times 8$	$800 : 2 : 5$	$15 \times 6 \times 9$	$720 : 9 : 16$

66.

$728 + 96$	$426 + 209$	$286 + 375$	$426 + 289$
$364 + 78$	$364 + 108$	$149 + 373$	$537 + 177$
$296 + 35$	$429 + 305$	$478 + 257$	$648 + 265$
$477 + 46$	$677 + 206$	$327 + 488$	$723 + 198$

67.

$618 - 99$	$405 - 98$	$436 - 209$	$632 - 158$
$324 - 87$	$602 - 76$	$517 - 408$	$725 - 437$
$417 - 38$	$704 - 75$	$642 - 305$	$814 - 226$
$526 - 49$	$901 - 62$	$723 - 517$	$926 - 329$

68. Õmblustöökojas tarvitati poiste ülikondade õmblemiseks 600 m riiet ja täiskasvanute ülikondade valmistamiseks 400 m. Iga poisiülikonna jaoks läks 3 m riiet, iga täiskasvanu-ülikonna jaoks aga 4 m. Missuguseid ülikondi õmmeldi rohkem ja kui palju?

Kahe- ja kolmekohalise arvu korrutamine ühekohalisega.

69. Kui palju tuleb maksta kolme tuulamismasina eest, kui igaühe hinnaks on 200 rbl.?

70.

300×2	40×3	30×7	40×9	70×7
400×2	60×4	80×6	60×7	60×9
300×3	50×5	50×8	90×5	90×8

71. Käitis tootis 1945. aastal 61 masinat päevas, 1946. aastal aga kolm korda rohkem. Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.

72.

12×9	45×4	18×8	34×5	98×5
18×6	54×2	17×6	68×2	56×3
16×8	81×9	14×8	87×4	65×6
19×7	71×8	15×8	56×6	97×9

73.

24×5	66×5	19×9	76×5	85×8
35×8	85×8	75×6	84×9	65×9
75×6	69×7	65×4	96×6	78×6

74.

37×5	84×9	48×9	98×5	69×7
23×8	78×7	97×8	77×4	98×3
39×6	98×7	76×7	69×7	47×8

75. Sööklasse tuuakse iga päev 116 kg leiba. Kui palju leiba saab söökla 6 päevaga?

76.

428×2	329×3	171×2	353×2
224×4	117×5	152×2	182×3
325×3	218×4	161×3	171×5

77. Raamatus on 200 lehekülge. Poiss luges esimesel päeval läbi 51 lehekülge, teisel päeval 2 korda rohkem kui esimesel, kolmandal päeval aga jõudis ta raamatu lugemisega lõpule. Mitu lehekülge luges ta kolmandal päeval?

78. Kahest linnast väljusid teineteisele vastu 2 rongi. Esimene läbis tunnis 35 km ja sõitis kohtumiseni 4 tundi. Teine läbis tunnis 45 km ja sõitis kohtumiseni 3 tundi. Kui suur oli kaugus nende linnade vahel?

79. Kui pika tee sõitis rong 15 tunniga, kui ta esimesed 6 tundi sõitis 45 km tunnis, ülejäänud ajal aga 50 km tunnis?

Korrutamine kümnega.

80. Koolile osteti 10 maateaduse kaarti, 12 rbl. kaart. Kui palju raha maksti nende eest kokku?

81.

10×10	11×10	$12 \times 10 - 70$	$23 \times 10 - 50$
6×10	14×10	$15 \times 10 + 80$	$29 \times 10 + 40$
16×10	27×10	$18 \times 10 - 50$	$36 \times 10 - 80$
17×10	45×10	$13 \times 10 - 60$	$48 \times 10 + 50$

82.

25×10	$67 \times 10 + 80$	$37 \times 10 - 90$	$42 \times 10 - 60$
30×10	$72 \times 10 - 30$	$48 \times 10 + 50$	$63 \times 10 + 80$
42×10	$83 \times 10 + 90$	$52 \times 10 - 70$	$81 \times 10 - 50$
75×10	$45 \times 10 - 90$	$44 \times 10 + 70$	$91 \times 10 + 70$

83. Terve inimese pulss lööb 75 korda minutis. Mitu lööki teeb pulss 10 minutiga?

84. Poisikese sammu pikkus on 50 cm, täiskasvanul aga 75 cm. Kui pika maa käib kumbki 10 sammuga?

85. Mis on raskem ja kui palju: kas 10 kotti jahu, 80 kg kott, või 10 kotti kliisid, 45 kg kott? (Ülesanne lahendada kahel viisil.)

86. Missugune arv on 47-st 10 korda suurem?

Korrutamine täiskümnetega.

87. Ühele hobuserauale läheb 8 naela. Rautati 10 hobust, igaühel 4 jalga. Mitu naela kulutati?

Lahendus:

1. viis:	2. viis:
1) 8 n. $\times$ 4 = 32 n.	1) 4 hobuser. $\times$ 10 = 40 hobuserauda
2) 32 n. $\times$ 10 = 320 n.	2) 8 n. $\times$ 40 = 320 n.

$8 \times 40 = 8 \times 4 \times 10.$

88. Kast naelu kaalub 16 kg. Kui palju kaalub 4 niisugust kasti? Kui palju kaalub 40 niisugust kasti?

89.

$6 \times 70 = 6 \times 7 \times 10 = 420$		$17 \times 40 =$	$13 \times 50 =$
$15 \times 40 =$		$19 \times 40 =$	$17 \times 30 =$
$27 \times 30 =$		$32 \times 30 =$	$18 \times 30 =$
$20 \times 50 =$		$30 \times 30 =$	$29 \times 30 =$

90.

6×60	13×48	12×70	13×70	12×80
7×80	14×60	14×60	15×50	18×50
8×50	16×50	16×40	17×40	17×40
9×70	19×30	18×50	19×50	19×30

91.

20×30	28×20	37×20	46×20	16×50
20×50	26×30	23×40	27×30	14×50
40×20	24×40	39×20	25×40	17×50
30×30	49×20	29×30	36×20	19×50

92. Kauplusse toodi 40 kasti viinamarju 18 kg igas kastis ja 20 kasti 12 kg kastis. Mitu kilogrammi viinamarju toodi kauplusse?

93. Klubile osteti 70 tooli: 30 tooli à 15 rbl. ja ülejäänud à 12 rbl. Kui palju raha kulutati toolide ostmiseks?

94. Karja-aias on 60 lehma. Neist 50 lehma saavad 16 kg heinu päevas ja ülejäänud 14 kg päevas. Kui palju heinu antakse päevas kõigile lehmadele kokku?

95. Koostada ülesanne, milles arvu tuleb suurendada mitu korda.

Jagamine ühekohalise arvuga tuhande piirides.

96. Kahes kastis on 400 pirni, mõlemas ühepalju. Mitu pirni on kummaski kastis?

97. Sööklasse toodi 560 muna, neljandik neist tarvitati ära. Kui palju mune tarvitati ära?

98. Leida pool 24-st, 240-st.

99. Leida neljandik 36-st, 360-st.

100. Leida kaheksandik 40-st, 400-st.

101. 600 vähendada 2 korda, 4 korda.

102.

400 : 2	360 : 6	810 : 9	200 : 4
800 : 2	270 : 3	280 : 4	300 : 6
900 : 3	480 : 6	350 : 7	560 : 8
800 : 4	630 : 9	140 : 2	540 : 9

103.

360 : 3	300 : 2	720 : 3	910 : 7
420 : 2	600 : 5	560 : 4	720 : 6
840 : 2	700 : 2	950 : 5	640 : 4
640 : 2	500 : 2	750 : 5	560 : 4

104.

560 : 4	650 : 5	720 : 6	980 : 7
960 : 8	920 : 2	450 : 3	720 : 4
750 : 3	900 : 6	910 : 7	720 : 3
840 : 6	850 : 5	780 : 6	800 : 5

105.

280 : 2 — 60	500 : 2 — 70	640 : 4 — 80	520 : 2 — 40
690 : 3 — 50	700 : 5 — 50	750 : 5 — 70	840 : 6 — 60
930 : 3 — 90	800 : 5 — 90	840 : 7 — 50	950 : 5 — 50
680 : 4 — 40	900 : 6 — 60	960 : 8 — 30	910 : 7 — 70

106.

80 × 6 : 2	60 × 8 : 4	50 × 6 : 2	70 × 8 : 4
60 × 7 : 4	40 × 8 : 2	40 × 9 : 3	90 × 8 : 6
90 × 4 : 3	80 × 9 : 6	80 × 7 : 4	60 × 9 : 3
80 × 8 : 4	90 × 5 : 3	90 × 9 : 3	70 × 6 : 3

107. Isa tegi kolhoosis 420 normipäeva, poeg 3 korda isast vähem, ema aga 275 normipäeva pojast rohkem. Mitu normipäeva tegi kogu perekond?

108. Vabrikus töötab 320 meestöölist, naistöölisi aga 2 korda vähem. Pooled kõigist töölistest on tööeesrindlased. Kui palju on vabrikus eesrindlasi?

109. Lennuk lendas 900 km 2 tunniga, õhulaev aga lendas sellesama maa 6 tunniga. Mitu kilomeetrit lendas lennuk tunnis rohkem kui õhulaev?

110. Üks auto läbis 240 km 8 tunniga, teine aga 420 km 7 tunniga. Mitu korda sõitis teine auto esimesest kiiremini?

111. 5 m kalevi ja 8 m sitsriide eest maksti 530 rbl. Meeter sitsriiet maksab 10 rbl. Mitu korda on meeter kalevit kallim kui meeter sitsriiet?

112. Kahe tunniga lendas lennuk 640 km. Kui pika maa katab lennuk 3 tunniga, kui ta lendab sama kiirusega?

113. Kaks monteerijat said töö eest 360 rbl. Üks neist töötas 4 päeva, teine 5 päeva. Mitu rubla teenis kumbki neist?

114. Ühes tükis on 4 m riiet ja teises tükis 3 m samasugust riiet. Mõlemad tükid kokku maksavad 350 rbl. Kui palju maksab kumbki tükk riiet?

---

115. Tööline teenis 448 rbl. Neljandiku sellest rahast viis ta hoiukassasse. Mitu rubla pani ta hoiukassasse?

116.

246 : 2	666 : 3	844 : 4	999 : 9
864 : 2	693 : 3	264 : 2	448 : 4
488 : 4	668 : 2	442 : 2	999 : 3
396 : 3	669 : 3	882 : 2	369 : 3

117.

188 : 2	287 : 7	455 : 5	639 : 9
243 : 3	459 : 9	568 : 8	549 : 9
328 : 4	306 : 6	497 : 7	426 : 6
186 : 3	205 : 5	567 : 7	427 : 7

118. 3 m kalevi eest maksti 417 rbl. Kui palju maksab 1 m seda kalevit?

119.

136 : 2	332 : 4	432 : 6	520 : 8
172 : 2	376 : 4	474 : 6	756 : 9
258 : 3	325 : 5	504 : 7	585 : 9
288 : 3	435 : 5	576 : 8	828 : 9

120.

524 : 2	726 : 6	456 : 3	728 : 4	612 : 9
568 : 4	968 : 8	755 : 5	905 : 5	531 : 9
816 : 3	847 : 7	684 : 4	917 : 7	423 : 9

121.

332 : 2	468 : 3	748 : 4	645 : 5	425 : 5
514 : 2	774 : 3	656 : 4	785 : 5	615 : 5
952 : 2	882 : 3	936 : 4	730 : 5	735 : 5

122.

828 : 6	936 : 8	804 : 6	936 : 6	432 : 6
904 : 8	675 : 5	952 : 8	976 : 8	852 : 6
876 : 6	756 : 6	894 : 6	952 : 7	918 : 6

123.

525 : 5	812 : 2	510 : 5	621 : 3	414 : 3
327 : 3	540 : 5	630 : 6	820 : 4	581 : 7
416 : 4	856 : 8	836 : 4	756 : 7	414 : 9

124.

376 : 4	275 : 5	532 : 7	768 : 4	528 : 8
252 : 3	318 : 6	296 : 4	544 : 8	522 : 9
488 : 8	448 : 7	705 : 5	456 : 6	387 : 9

125.

800 : 5	804 : 6	705 : 3	854 : 7	732 : 6
702 : 3	402 : 3	808 : 4	504 : 3	531 : 9
805 : 7	405 : 5	402 : 2	460 : 4	476 : 4

126.

760 : 5	640 : 5	740 : 5	636 : 4	658 : 7
847 : 7	768 : 4	936 : 8	940 : 4	414 : 6
864 : 6	580 : 4	732 : 6	952 : 8	370 : 5

127. Koostada ülesanne, milles tuleb 370 jagada 5-ga.

128. Koostada ülesanne, milles tuleb 540 vähendada 4 korda.

129. 9-le kanale anti 6 päevaga 864 g teri. Kui palju teri kulus ühele kanale päevas?

Jagamine kümnega tuhande piirides.

130. Sööklale osteti 100 muna. Mitu kümmet see on?

131. Mitu kümmet on 150-s? 180-s?

132. Mitu korda saab 10 lahutada 170-st?

133.

100 : 10	400 : 10	260 : 10	720 : 10
80 : 10	50 : 10	360 : 10	650 : 10
180 : 10	450 : 10	470 : 10	930 : 10

Arvu jagamisel kümnega saadakse nii palju ühelisi, kui palju kümnelisi on antud arvus.

134.

28 : 10	54 : 10	325 : 10	728 : 10
35 : 10	72 : 10	475 : 10	543 : 10
42 : 10	63 : 10	723 : 10	637 : 10

135.

250 : 10	840 : 10	726 : 10	640 : 10
320 : 10	300 : 10	347 : 10	602 : 10
700 : 10	1 000 : 10	405 : 10	321 : 10

136. Kui palju tuleb maksta 150 sidruni eest, kui 10 sidrunit maksab 20 rbl.?

137. Tööline tellis riigilaenu 450 rbl. eest. See summa tuleb tal tasuda võrdsete osadena 10 kuu kestel. Tasumise algusest on möödunud 7 kuud. Kui palju raha on töölisel veel maksta?

138. 18 m pikkusest riidetükist müüdi 10 m 450 rbl. eest. Kui palju maksab ülejäänud osa riiet?

Kolmekohalise arvu jagamine täiskümnetega.

139. Mootorrattur sõitis 20 km tunnis. Mitme tunniga sõidab ta 60 km?

140. Mitu korda tuleb võtta 6 kümnelist, et saada 30 kümnelist? 48 kümnelist? 54 kümnelist?

141. Mitu korda mahub 7 kümnelist 42 kümnelisse? 56 kümnelisse?

142.

140 : 20	280 : 40	300 : 50	350 : 50
420 : 60	630 : 70	490 : 70	480 : 60
720 : 80	560 : 80	810 : 90	630 : 90
350 : 50	560 : 70	420 : 60	630 : 70

143.

320 : 20	480 : 30	880 : 40	950 : 50
480 : 20	390 : 30	600 : 40	900 : 60
560 : 20	540 : 30	640 : 40	840 : 70
980 : 20	960 : 30	600 : 50	960 : 80

144.

810 : 90 × 60	70 × 6 : 30	80 × 5 : 40
720 : 40 × 50	50 × 7 : 70	60 × 7 : 30
360 : 20 × 40	30 × 9 : 90	40 × 9 : 60
540 : 20 × 30	40 × 8 : 20	70 × 4 : 20

145.

160 : 20 + 35	270 : 30 + 15	320 : 40 + 28
350 : 50 + 26	420 : 70 + 59	480 : 60 + 16
450 : 90 + 77	540 : 90 + 18	640 : 80 + 77

146. Aiast korjati 900 pirni; 480 pirni pakiti kastidesse, 80 pirni igasse kasti, ülejäänud pirnid aga 60 pirni igasse kasti. Mitmesse kasti pakiti kõik pirnid?

147. Rong läbis 950 km. 600 km sõitis ta kiirusega 40 km tunnis ja ülejäänud tee kiirusega 50 km tunnis. Mitme tunniga kattis rong kogu maa?

148. Ülikonna jaoks osteti riiet 240 rbl. eest, 80 rbl. meeter. Mitu meetrit samasugust riiet läheb vaja 50 ülikonnale?

149. Raamatu 30 leheküljel on kokku 960 rida. Mitu rida on 20 leheküljel?

150. Vedurikütja kulutas 20 km sõitmiseks 320 kg kivisütt. Kui palju kivisütt vajab ta 30 km sõitmiseks, kui ta iga kilomeetri kohta säästab 2 kg kivisütt?

151. 20 töölist teenisid 2 päevaga 800 rubla. Mitu rubla teenis päevas iga tööline?

152. 20 lehma tarvitasid 6 päevaga 720 kg kliisid. Mitu kilogrammi kliisid anti lehmale päevas?

153. Kolhoosis anti 60 hobusele ja 40 varsale päevas 440 kg kaeru. Mitu kilogrammi kaeru anti päevas igale hobusele, kui iga varss sai päevas 2 kg kaeru.

154.

$(185 + 176) \times 2$	$245 \times (900 - 897)$	$117 \times (900 - 894)$
$(711 - 527) \times 4$	$156 \times (412 - 407)$	$289 \times (702 - 699)$
$(615 - 587) \times 9$	$162 \times (823 - 817)$	$176 \times (500 - 496)$
$(423 - 376) \times 8$	$124 \times (605 - 597)$	$113 \times (654 - 647)$

155.

$(147 + 385) : 7$	$(387 + 495) : 3$	$(621 - 135) : 3$
$(913 - 185) : 8$	$(911 - 329) : 6$	$(279 + 387) : 9$
$(346 + 654) : 4$	$(429 + 375) : 6$	$(900 - 125) : 5$
$(1\,000 - 256) : 6$	$(1\,000 - 276) : 4$	$(105 + 807) : 8$

156.

$60 \times 9 : 20$	$13 \times 20 : 10$	$12 \times 70 : 40$	$16 \times 40 : 80$
$70 \times 8 : 40$	$24 \times 30 : 60$	$13 \times 60 : 30$	$15 \times 60 : 30$
$30 \times 6 : 90$	$16 \times 40 : 80$	$14 \times 50 : 70$	$12 \times 80 : 40$
$20 \times 9 : 60$	$16 \times 30 : 20$	$15 \times 60 : 90$	$12 \times 60 : 80$

157. 15 suurendada 40 võrra. 15 suurendada 40 korda. 600 vähendada 20 võrra. 600 vähendada 20 korda. Kui palju on 960 suurem kui 60? Mitu korda on 960 suurem kui 60?

158. Traadi küljest lõigati 58 cm pikkune tükk. Ülejäänud traaditükk on äralõigatud tükist 115 cm võrra pikem. Kui pikk oli terve traat?

159. Kauplusse toodi 600 kg kruupe. Kaheksas kotis oli igaühes 50 kg, igas ülejäänud kotis aga 40 kg kruupe. Mitu kotti kruupe toodi kokku?

160. Rong läbis 270 km. Esimesed 3 tundi sõitis ta kiirusega 40 km tunnis, ülejäänud maa aga 50 km tunnis. Mitme tunniga sõitis rong kogu tee?

161. Masinakirjutaja kirjutas 18 lehekülge, 40 rida igal leheküljel. Mitu lehekülge oleks masinakirjutaja kirjutanud siis, kui igal leheküljel oleks olnud 30 rida?

162. Aiast korjati 45 korvitäit õunu, 20 kg igas korvis. Mitu korvi oleks olnud vaja, kui igasse korvi oleks pandud 30 kg õunu?

163. Söökla varus 900 kg tangu. Esimesed 10 nädalat tarvitati 55 kg tangu nädalas, pärastpoole aga suurenes tangude tarvitamine 15 kg võrra nädalas. Mitmeks nädalaks jätkus sööklale tangudest?

164. Kahe üht sorti kalevitüki eest maksti 945 rbl. Ühes tükis oli 4 m kalevit, teises tükis 5 m. Mitu rubla maksis kumbki tükk?

165. Lasteraamatukogus on 3 raamatukappi. Esimeses kapis on 510 raamatut, teises kaks korda vähem kui esimeses, kolmandas 48 raamatu võrra vähem kui teises. Mitu raamatut on lasteraamatukogus kokku?

166. Soo kuivendamiseks tuli kaevata 736 m pikkune kraav. Esimesel päeval kaevati üks neljandik kogu kraavi pikkusest, teisel päeval 38 m võrra rohkem. Mitu meetrit kraavi jäi veel kaevata?

167. Kaks mullatöölist teenisid kokku 320 rubla. Üks neist töötas 5 päeva, teine 3 päeva. Mitu rubla peab kumbki neist saama?

168. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

169. Ühel peenral kasvas 320 kapsapead, teisel 325. Esimeselt peenralt võeti ära 175 kapsapead, teiselt 178. Kummale peenrale jäi rohkem kapsaid järele ja kui palju rohkem?

170. Töölisasulas on 3 kooli. Esimeses õpib 380 last, teises 35 last rohkem kui esimeses ja kolmandas 76 last vähem kui teises. Kummas koolis on õpilasi rohkem, kas esimeses või kolmandas, ja kui palju rohkem?

171. Moskvast Kalininisse on 167 km, Kalininist Leningradi aga 317 km rohkem. Leida Moskva ja Leningradi vaheline kaugus (joonis 1).

Joonis 1.

172. Esimesel päeval korjati 125 kg viinamarju, teisel päeval 3 korda rohkem, kolmandal päeval aga nii palju kui esimesel ja teisel päeval kokku. Kui palju viinamarju korjati 3 päevaga?

173. Isa tegi kolhoosis 392 normipäeva, ema 16 normipäeva rohkem, poeg aga poole sellest, mis tegid isa ja ema kokku. Mitu normipäeva tegi poeg?

174. Kahe linna vahemaa kattis auto 7 tunniga. Esimesed 4 tundi sõitis ta kiirusega 40 km tunnis, pärast aga suurendas kiirust 10 km võrra tunnis. Määrata kindlaks kahe linna vaheline kaugus.

175. Üks treial treib päevas 50 detaili, teine aga 80 samasugust detaili. Mitu detaili treivad mõlemad treialid 5 päevaga kokku? (Lahendada ülesanne kahel viisil.)

176. Kahest linnast väljusid üheaegselt kaks mootorratturit teineteisele vastu. Esimene sõitis kiirusega 30 km tunnis, teine kiirusega 20 km tunnis. 6 tunni pärast nad kohtusid. Leida linnade vaheline kaugus. (Lahendada ülesanne kahel viisil.)

177. Kahest linnast, mille vahemaa on 300 km, väljusid üheaegselt kaks mootorratturit teineteisele vastu. 6 tunni pärast nad kohtusid. Missuguse kiirusega sõitis teine mootorrattur, kui esimene sõitis kiirusega 30 km tunnis?

178. Kahest jaamast, mille vaheline kaugus on 574 km, väljusid üheaegselt kaks rongi teineteisele vastu. Nad kohtusid 7 tunni pärast. Üks neist liikus kiirusega 39 km tunnis. Missuguse kiirusega sõitis teine rong?

179. Matkajad sõitsid 984 km. Poole kogu teest sõitsid nad raudteel, kolmandiku aurikul, ülejäänud osa aga paatidel. Mitu kilomeetrit sõitsid matkajad paatidel?

180. Mööblikaupluses oli 9 kappi ja 5 lauda. Päeva lõpuks jäi järele ainult 6 kappi. Kui palju raha sai kauplus müüdud mööbli eest, kui kapp maksis 219 rbl. ja laud 68 rbl.?

181. Kahest linnast väljusid teineteisele vastu kaks autot: üks kell 7 hommikul, teine kell 9 hommikul. Nad kohtusid samal päeval kell 12. Esimene auto sõitis tunnis 58 km, teine 65 km. Kui suur on nende kahe linna vahemaa?

182. Kaupluses oli 3 üht sorti riidetükki pikkustega 10 m, 20 m ja 30 m. Mitu rubla maksid esimene tükk ja kolmas tükk, kui teine tükk maksis 600 rbl.?

183. Osteti 8 lauda ja 60 tooli, kusjuures kõigi laudade eest maksti niisama palju kui kõigi toolide eest. Tool maksis 12 rbl. Kui palju maksis laud?

184. Osteti 2 m kalevit ja 3 m voodririiet. Kogu ostu eest maksti 450 rbl. Meeter kalevit maksab 150 rbl. Kui palju maksab 1 m voodririiet?

185. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

186. Kaks brigaadi kolhoosnikuid sõitsid kündma. Ühel brigaa-

dil oli 16 hobust, teisel 14. Mõlema brigaadi hobustele anti päevas kokku 240 kg kaeru. Mitu kilogrammi kaeru peab saama kumbki brigaad?

187. Ühes tükis on 4 m ja teises tükis 6 m sedasama sorti riiet. Mõlema riidetüki eest kokku maksti 840 rbl. Kui palju maksti kummagi riidetüki eest?

188. Kolhoosi aias kasvab 420 pärna ja paplit. Kui istutada veel 80 paplit, siis on pärni ja papleid ühepalju. Mitu pärna ja mitu paplit kasvab aias?

189. Hobune ja lehm sõid päevas 34 kg heinu. Hobune sõi lehmast 2 kg heinu rohkem. Mitu kilogrammi heinu sõi hobune ja mitu kilogrammi lehm?

190. Isa ja poeg tegid kolhoosis 695 normipäeva. Isa tegi 95 normipäeva pojast rohkem. Mitu normipäeva tegi isa ja mitu normipäeva poeg?

191. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

192. Metsatööliste artell saagis 600 kaske ja mändi; kaski saagis artell 66 võrra rohkem kui mände. Mitu mändi saagis artell?

193. Kui istutada 75 istikut peenrale, siis jätkub istikuid 8 peenrale ja 48 istikut jääb veel ülegi. Mitu istikut oli kokku?

194. Kui kartulid vedada põllult 6 autoga, igaühel 32 kotti, siis jääb põllule 18 kotti. Mitu kotti kartuleid oli korjatud?

195. Üks kool ostis 5 paari suuski, teine 4 paari. Mõlemad koolid kokku kulutasid suuskade ostmiseks 288 rbl. Kui palju raha kulutas suuskade ostmiseks kumbki kool?

196. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

197.* Neli tellist kaaluvad 15 kg. Mitu kg kaaluvad 8 tellist?

198.* Mootorpaat sõitis 3 tunniga 80 km. Mitu kilomeetrit võib ta sõita 6 tunniga? 9 tunniga? 12 tunniga?

199.* 3 m traati kaalub 160 kg. Kui palju kaalub 6 m traati?

200. Kauplusse toodi kompvekke ja biskviite, kokku 880 kilogrammi. Biskviite toodi 160 kg vähem kui kompvekke. Mitu kilogrammi kompvekke ja mitu kilogrammi biskviite toodi kauplusse?

---

* Tärnikesega märgitud ülesanded ei kuulu uute programmide järgi lahendamisele III klassis.

201. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

202. Lüpsja lüpsis päevas 205 liitrit piima; 5 lehma andsid igaüks 25 l piima, ülejäänud aga 20 l igaüks. Mitu lehma lüpsis lüpsja?

203. Isa, poeg ja tütar korjasid kokku 200 puravikku. Isa ja poeg korjasid 175 puravikku, poeg ja tütar aga 96 puravikku. Mitu puravikku korjas neist igaüks eraldi?

204. Kolmes klassis on kokku 116 õpilast. Esimeses ja teises klassis on 78 õpilast, teises ja kolmandas aga 74 õpilast. Mitu õpilast on igas klassis?

205.

$73 \times 9 - 278$	$963 : 3 + 248$	$480 : 20 \times 3$	$860 : 20 \times 5$
$64 \times 7 - 357$	$720 : 5 + 177$	$980 : 20 \times 3$	$336 : 2 \times 4$
$48 \times 8 - 128$	$624 : 4 + 396$	$640 : 40 \times 9$	$516 : 4 \times 7$
$57 \times 6 - 276$	$574 : 7 + 585$	$810 : 90 \times 8$	$432 : 3 \times 6$

II. Mitmekohalised arvud

1. Mitmekohaliste arvude numeratsioon.

206. Võtta arvelaual tuhat. Liita sellele tuhande kaupa, kuni saab kümme tuhat.

207. Lugeda arvud ja võtta nad arvelaual: 7565, 8967, 3167, 5634, 6425, 3341, 1720, 3500, 3504, 6005, 5009, 4050, 1060, 4000, 7000.

208. Võtta arvelaual ja kirjutada vihikusse numbritega: 9 tuhandelist 4 sajalist 3 kümnelist 2 ühelist; 3 tuhandelist 6 sajalist; 6 tuhandelist 5 sajalist 4 kümnelist; 8 tuhandelist; 7 tuhandelist 5 kümnelist; 5 tuhandelist 5 ühelist.

209. Kirjutada numbritega: missugune aasta on praegu; missugusel aastal oli Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon.

Ühelisi nimetatakse esimese järgu ühikuiks.
Kümnelisi nimetatakse teise järgu ühikuiks.
Sajalisi nimetatakse kolmanda järgu ühikuiks.
Tuhandelisi nimetatakse neljanda järgu ühikuiks.
Ühelised kirjutatakse arvus paremalt esimesele kohale, kümnelised teisele, sajalised kolmandale, tuhandelised neljandale kohale.

210. Kirjutada numbritega: viis tuhat kaheksasada nelikümmend viis; kolm tuhat seitsesada; kaheksa tuhat kaheksasada kaheksa; neli tuhat viissada üheksakümmend üheksa; kaks tuhat ükssada üheksa; neli tuhat üksteist.

211. Kirjutada järjekorras arvud 998-st kuni 1002-ni, 1009-st kuni 1012-ni, 1095-st kuni 1102-ni.

212. Võtta arvelaual arv 9995. Liita sellele 5 ühelist. Missuguse arvu saame?

Kümme tuhandelist moodustavad ühe kümnetuhandelise. Kümnetuhandeline kirjutatakse arvus paremalt viiendale kohale. Kümnetuhandeline on viienda järgu ühik.

213. Lugeda arvud ja võtta need arvelaual: 23 395, 91 135, 19 345, 11 643, 80 205, 26 408, 47 500, 40 567, 61 017, 80 023, 50 508, 70 000.

214. Kirjutada numbritega arvud: kolmkümmend viis tuhat kakssada kolmkümmend kuus; kaheksakümmend tuhat kolmsada; kuuskümmend tuhat viissada nelikümmend; üheksakümmend tuhat; kuuskümmend viis tuhat seitseteist; nelikümmend tuhat viis.

215. Kirjutada järjekorras arvud 12 990-st kuni 13 005-ni.

216. Kangelased-lendurid Tškalov, Baidukov ja Beljakov lendasid vahemaandumiseta Moskvast Ameerikasse kaksteist tuhat kilomeetrit. Kirjutada numbritega, mitu kilomeetrit lendasid kangelased-lendurid.

217. Kirjutada järjekorras arvud 9998-st kuni 10 002-ni; 10 006-st kuni 10 011-ni; 30 197-st kuni 30 201-ni; 39 998-st kuni 40 002-ni.

218. Võtta arvelaual 99 997; liita sellele 3 ühelist, saame arvu 100 000 ehk üks sajatuhandeline.

Kümme kümnetuhandelist moodustavad ühe sajatuhandelise. Sajatuhandeline kirjutatakse arvus paremalt kuuendale kohale. Sajatuhandeline on kuuenda järgu ühik.

219. Võtta arvelaual ja seejärel kirjutada numbritega arvud: kakssada nelikümmend kaheksa tuhat sada üheksakümmend viis; kolmsada nelikümmend viis tuhat; kakssada kolmkümmend neli tuhat kaheksasada; kolmsada tuhat üheksasada; üheksasada üheksakümmend tuhat nelikümmend seitse.

220. Lugeda ja võtta arvelaual arvud: 129 782; 906 535; 140 390; 304 508; 248 900; 900 596.

Tuhandeliste klass			Üheliste klass		
Saja-tuhande-lised	Kümne-tuhande-lised	Ühe-tuhande-lised	Sajalised	Kümne-lised	Ühelised

Ühelised, kümnelised ja sajalised moodustavad üheliste klassi ehk esimese klassi.

Ühetuhandelised, kümnetuhandelised ja sajatuhandelised moodustavad tuhandeliste klassi ehk teise klassi.

Arvude kirjutamisel alatakse kõige kõrgema järgu ühikutest, seejärel kirjutatakse järgmised madalama järgu ühikud ja nii ikka edasi kuni ühelisteni.

Arvude lugemise hõlbustamiseks eraldatakse kirjutamisel üks arvuklass teisest väikese vahega, näiteks: 46 384, 128 436.

221. Liita arvelaual arvule 999 998 kaks ühelist. Missugune arv saadakse?

Kümme sajatuhandelist moodustavad miljonilise.
Miljonilised on seitsmenda järgu ühikud.
Miljoniline kirjutatakse arvus paremalt seitsmendale kohale.
Ühes miljonis on kümme sajatuhandelist ehk tuhat tuhandelist.

222. Võtta arvelaual 10 miljonit.

Kümme miljonit moodustavad kümnemiljonilise.
Kümnemiljoniline on kaheksanda järgu ühik.
Kümme kümnemiljonilist moodustavad sajamiljonilise.
Sajamiljoniline on üheksanda järgu ühik.
Ühemiljonilised, kümnemiljonilised ja sajamiljonilised moodustavad miljoniliste klassi ehk kolmanda klassi.

223. Võtta arvelaual ja kirjutada arvud: viissada kuuskümmend seitse miljonit kaheksasada üheksakümmend üks tuhat kakssada kolmkümmend neli; kolmsada kakskümmend kuus miljonit kaheksa tuhat; nelikümmend kolm miljonit kaheksakümmend kuus tuhat viissada; seitse miljonit kakssada tuhat nelisada viiskümmend kuus; nelisada miljonit; kakssada kolmkümmend seitse miljonit kolmsada nelikümmend viis tuhat kolmsada.

224. Lugeda ja võtta arvelaual arvud: 566 433 675; 240 798 999; 999 999 999; 805 360 500; 800 060 350; 600 000 000.

225. Kirjutada numbritega arvud: seitsesada nelikümmend viis miljonit viissada kakskümmend kuus tuhat kolmsada kaheksakümmend kaheksa; nelikümmend seitse miljonit seitsesada kolmkümmend kolm tuhat viissada; üheksakümmend miljonit üheksakümmend tuhat kaheksasada kaheksakümmend üks.

226. Lugeda tabelis antud arvud:

Kolmas klass			Teine klass			Esimene klass		
miljonilised			tuhandelised			ühelised		
sajamiljonilised	kümnemiljonilised	ühemiljonilised	sajatuhandelised	kümnetuhandelised	ühetuhandelised	sajalised	kümnelised	ühelised
2	4	8	2	4	8	2	4	8
6	2	7	4	5	6	1	7	5
2	5	6	3	0	0	0	0	0
0	0	0	0	3	0	1	2	5

227. Missugused klassid on arvudes: 654 900 544; 540 003; 6 005 457; 40 004 030?

Lugeda need arvud ja võtta nad arvelaual.

228. Lugeda iga järgnev arv: 456 400 789; 690 045 007; 70 450 000; 40 500 405; 10 000 794; 986 350 800; 700 000 000 ja võtta nad arvelaual.

229. Kirjutada numbritega arvud: viissada nelikümmend neli miljonit kolmsada nelikümmend tuhat sada nelikümmend neli; kolmsada viiskümmend kolm miljonit kaheksasada seitsekümmend viis tuhat nelisada nelikümmend kolm.

230. Kui palju on tarvis numbreid, et kirjutada arvu kaheksa? Kui palju on tarvis numbreid, et kirjutada, kui vana sa oled? Kui palju on vaja numbreid, et kirjutada, mitmes aasta on tänavu?

Arve, mille kirjutamiseks on vaja üht numbrit (märki), nimetatakse ühekohalisteks arvudeks; arve, mille kirjutamiseks on vaja kaht numbrit, nimetatakse kahekohalisteks; arve, mille kirjutamiseks on vaja kolme numbrit, nimetatakse kolmekohalisteks jne.

231. Kirjutada mõni ühekohaline arv, seejärel kahekohaline, siis kolmekohaline, neljakohaline, viiekohaline, kuuekohaline arv.

232. Kirjutada kõige suurem ja kõige väiksem neljakohaline arv. Kirjutada kõige suurem ja kõige väiksem viiekohaline arv. Missugune kolmekohaline arv muutub neljakohaliseks, kui liita üks üheline?

233. Mitu kümnelist on igas antud arvus?

30	230	6 400	31 790
100	1 000	9 566	56 043
200	6 000	7 512	41 018

Et teada saada, mitu kümnelist on antud arvus, tuleb selles arvus viimane number paremalt ära jätta. Ülejäänud arv näitab, mitu kümnelist on antud arvus.

234. Mitu sajalist on igas antud arvus?

400	37 460
1 000	132 090
6 520	950 380

235. Mitu tuhandelist on igas antud arvus?

3 670	307 350
19 500	300 700
28 635	700 350
165 356	1 500 000

Et teada saada, mitu sajalist on antud arvus, tuleb selles arvus kaks viimast numbrit paremalt ära jätta. Ülejäänud arv näitab, mitu sajalist on antud arvus.

Et teada saada, mitu tuhandelist on antud arvus, tuleb selles arvus kolm viimast numbrit paremalt ära jätta. Ülejäänud arv näitab, mitu tuhandelist on antud arvus.

1 tonn = 10 tsentnerit; 1 tsentner = 100 kilogrammi.

236. Pioneerilaagrile osteti 800 kg kartuleid. Mitu tsentnerit see on?

237. Mitu tsentnerit on 1200 kg? 2600 kg?
Mitu tonni on 760 ts?
Mitu tonni on 900 kg? 17 000 kg?

2. Mitmekohaliste arvude liitmine.

238. Ühe rajooni kõigis algkoolides õpib 3628 õpilast ja keskkoolides 2340 õpilast. Mitu õpilast on selle rajooni alg- ja keskkoolides kokku?

Arve, mida liidame, nimetatakse liidetavateks. Arvu, mille saame liitmisel, nimetatakse summaks.

3628 — liidetav
+ 2340 — liidetav
5968 — summa

239. Üks liidetav on 57, teine liidetav 49. Millega võrdub summa? (Lahendada peast.)

240.

2 543	52 443	673 532	2 426 125
+ 3 154	+ 43 252	+ 313 245	+ 1 413 713

241.

22 443	432 325	4 205	213 504
+ 34 224	+ 142 231	+ 3 021	+ 341 403
32 112	214 121	2 400	325 020

242.

1 242
+ 3 123
4 064

Alata liitmist ülalt; seejärel, näidet ümber kirjutamata, alata liitmist alt. Võrrelda saadud summasid.

243.

72 402
+ 12 073
4 221

Liita. Proovida järele, missugune tuleb summa, kui liidetavate järjekorda muuta.

Et kontrollida, kas on õigesti liidetud, tuleb liidetavate järjekorda muuta ja siis uuesti liita. Kui tehted on teostatud õigesti, siis peame saama ühe ja sellesama summa.

244. Kontrollida, kas on õigesti liidetud:

44 521 + 23 035 = 67 556
233 + 4 321 + 82 024 = 86 578

245. Liita ja kontrollida saadud summad:

204 506 + 23 121 + 420 210
432 126 + 3 410 + 31 240 + 212 011 + 20 102

246.

426 128 + 156 229	726 045 + 198 276
398 965 + 170 628	456 772 + 390 654
276 364 + 582 472	378 924 + 154 389

247. Esimene liidetav on 12 356, teine liidetav 9756. Leida summa.

248. Leida arvude 75 390 ja 8075 summa.

249.

726 352 + 64 938	178 325 + 322 475
456 920 + 45 136	287 644 + 513 256
986 456 + 3 944	67 145 + 733 263

250. 76 428 + 295 572 — 726 145 + 274 855
348 638 + 552 162 — 600 428 + 299 596
70 426 + 169 574 — 402 693 + 593 307

251. 38 526 + 87 140 + 92 809 + 36 427
32 987 + 87 145 + 26 092 + 92 408
62 400 + 22 596 + 70 678 + 9 876
26 420 + 75 420 + 7 436 + 6 075

252. 168 426 + 13 428 + 968 + 59 432
75 728 + 600 420 + 492 + 5 998
432 617 + 96 300 + 4 389 + 100 374
6 482 + 14 326 + 742 698 + 67 985

253. Üks liidetav on 3756, teine aga on 845 võrra esimesest suurem. Leida nende summa.

254. Kolhoos sai aastas sissetulekut aiast 12 140 rbl., loomapidamisest 11 200 rbl. rohkem kui aiast, põllusaagist aga 140 200 rubla rohkem kui aiast ja loomapidamisest kokku. Kui palju sissetulekut sai kolhoos aastas kokku?

255. Teise viisaastaku kestel ehitati Vene NFSV-s koolimaju:

Aasta	Linnades	Maal	Kokku
1933. a.	326	3 261	.....
1934. a.	577	3 488	.....
1935. a.	533	2 829	.....
1936. a.	1 505	4 206	.....
1937. a.	730	1 323	.....
Kokku	.....	.....	.....

Arvutada: a) mitu koolimaja ehitati teisel viisaastakul linnades;
b) mitu koolimaja ehitati maal;
d) mitu koolimaja ehitati teise viisaastaku üksikutel aastatel maal ja linnades kokku.

256. Jalatsivabrik valmistas aastas 46 320 paari meestejalatseid, s. o. 6390 paari vähem kui naistejalatseid. Mitu paari jalatseid valmistas vabrik aastas kokku?

257. Maja ehitamiseks tarvitati punaseid telliseid 366 800, valgeid telliseid aga 33 600 võrra rohkem. Punaseid telliseid jäi järele 48 500, valgeid aga 2500 võrra rohkem. Kui palju telliseid oli toodud ehituse juurde üldse?

258.

32 428	600 700	300 725	378 421
65 198	78 426	127 447	143 565
+ 17 106	+ 32 075	+ 97 668	+ 77 433
32 075	9 999	85 326	89 654

259. Lastekodule osteti 20 m kalevit, 90 rbl. meeter, ja 9 m kalevit, 85 rbl. meeter. Kui palju raha maksti kogu kalevi eest?

260. Rong oli esimesel ööpäeval 20 tundi teel ja sõitis keskmiselt 41 km tunnis. Teisel ööpäeval sõitis rong 106 km rohkem kui esimesel ja tal jäi veel 35 km sõita. Mitu kilomeetrit pidi rong üldse sõitma?

3. Mitmekohaliste arvude lahutamine.

261. Tehas pidi aastas valmistama 4650 masinat. Aasta esimesel poolel toodeti 2450 masinat. Mitu masinat jäi valmistada aasta teisel poolel?

262. Keskkoolihoone ehitamine läks maksma 245 800 rbl., algkoolihoone ehitamine aga 124 200 rbl. Kui palju oli keskkoolihoone ehitamine kallim?

Arvu, millest lahutatakse, nimetatakse v ä h e n d a t a v a k s.
Arvu, mida lahutatakse, nimetatakse l a h u t a t a v a k s.
Arvu, mis saadakse lahutamisel, nimetatakse v a h e k s.

	Lahutamise kontrollimine:
2 487 — vähendatav	1 245
— 1 245 — lahutatav	+ 1 242
1 242 — vahe	2 487

Et kontrollida, kas on õigesti lahutatud, tuleb liita lahutatav ja vahe. Kui tehted on teostatud õigesti, siis peab saadud summa võrduma vähendatavaga.

263.

7 896	60 835	287 868	856 767
— 3 654	— 32 124	— 162 832	— 223 565

264.

85 635	4 598	49 865	489 576
— 21 421	— 456	— 324	— 7 344

265.

3 568	279 699	845 090	479 536
— 2 430	— 56 070	— 32 020	— 123 000

266.

6 558 — 3 239 639 869 — 387 180
45 673 — 25 381 632 542 — 418 418
28 546 — 26 632 627 014 — 119 009
450 756 — 160 436 742 054 — 629 037
653 075 — 348 045 920 547 — 510 370

267. Vähendatav on 35 680, lahutatav 19 785. Leida vahe.

268. Vähendatav on 20 300, lahutatav 7980. Leida vahe.

269.

7 456 — 2 538	6 035 — 3 543	930 658 — 929 830
49 321 — 27 123	60 434 — 12 728	9 000 — 2 853
724 356 — 52 257	240 356 — 23 414	70 800 — 6 891
528 970 — 73 598	149 308 — 78 199	100 000 — 4 793
277 207 — 83 996	470 597 — 169 624	100 000 — 29 394

270.

84 056 — 9 952 1 000 000 — 38 623
363 000 — 341 623 1 000 000 — 999 399
200 096 — 45 672 1 000 000 — 681
690 000 — 9 231 1 000 000 — 56

271.

376 544 — 281 525 538 204 — 239 006
537 707 — 521 694 235 455 — 138 767
567 350 — 246 232 356 000 — 253 908

272.

756 034 + 60 964 — 590 211
899 504 — 839 364 + 679 980 — 299 222
789 496 — 598 435 + 347 600 — 173 065

273.

482 005 — (155 000 — 97 000)
(1 000 000 — 1) + (100 000 — 74 355)
(400 000 — 9) — (300 000 — 500)

274.

$x + 3\,750 = 5\,000$ $4\,705 + x = 5\,000$
$1\,680 + x = 2\,040$ $x + 1\,906 = 2\,081$
$x + 3\,286 = 6\,100$ $3\,085 + x = 6\,400$

275.

$x - 1\,560 = 2\,400$ $2\,260 - x = 1\,500$
$x - 8\,750 = 9\,001$ $3\,705 - x = 1\,890$
$x - 4\,780 = 7\,025$ $6\,200 - x = 5\,490$

276. Kumb on suurem ja kui palju: kas arvude 547 934 ja 38 564 summa või arvude 456 286 ja 236 742 vahe?

277. Saeveskis lõigati esimesel kuul 225 670 lauda, teisel kuul aga 39 420 lauda rohkem. Neist saadeti uusehitustele 250 000 lauda, välismaale aga 96 750 lauda vähem. Mitu lauda jäi saeveskisse?

278. Kolhoos sai nisu 34 980 ts, rukist 12 600 ts vähem kui nisu ja kaera 1320 ts vähem kui rukist. Kui palju teravilja sai kolhoos kokku?

279. Ühel maatükil kasvas 187 426 puud, teisel 14 980 puud vähem. Kummaltki maatükilt lõigati maha 156 737 puud. Mitu puud jäi kasvama kummalgi maatükil?

280. Metsavarumise esimesel kuul lõigati maha 14 860 puud, teisel kuul 2160 puud rohkem kui esimesel ja kolmandal kuul 1120 puud rohkem kui kahel esimesel kuul kokku. Mahalõigatud puudest veeti sama aja jooksul välja 59 300 puud. Mitu puud jäi veel välja vedada?

281. Ühes rajoonis oli enne Oktoobrirevolutsiooni 43 250 täiskasvanut. Neist oli kirjaoskajaid 9560 meest, naisi aga 4780 võrra vähem. Kui palju kirjaoskamatuid mehi ja naisi oli selles rajoonis kokku?

282. Esimesel maatükil kasvas 17 480 puud, teisel maatükil 3975 puud vähem kui esimesel ja kolmandal maatükil 5976 puud vähem kui esimesel kahel maatükil kokku. Mitu puud kasvas kolmel maatükil kokku?

283. Lennuk lendas esimesel päeval 1940 km, teisel päeval 340 km rohkem. Kolmandal päeval lendas ta 895 km vähem kui kahel esimesel päeval kokku. Mitu kilomeetrit lendas lennuk 3 päevaga?

284. Üks sovhoos andis riigile 1268 t nisu ja 1479 t rukist. Teine sovhoos andis riigile nisu 456 t rohkem ja rukist 200 t vähem kui esimene. Kui palju andis teine sovhoos riigile teravilja rohkem kui esimene?

285. Käitiskomitee saatis aasta jooksul sanatooriumidesse ja puhkekodudesse 1350 töölist. Neist saadeti puhkekodudesse 970 inimest rohkem kui sanatooriumidesse. Kui palju töölisi saadeti sanatooriumidesse ja kui palju puhkekodudesse?

286. Koostada ja lahendada mõned ülesanded, mis sarnanevad ülesandega 285.

287. Kolhoos varus talveks 1340 ts ristikut ja aruheina. Aruheina oli varutud 480 ts rohkem kui ristikheina. Kui palju ristikut ja aruheina varus kolhoos eraldi?

288. Kahe arvu summa on 1200. Üks arv on teisest 300 võrra suurem. Leida need arvud.

289. Kahe arvu summa on 1100, nende vahe 300. Leida need arvud.

4. Mitmekohaliste arvude korrutamine.

Korrutamine ühekohalise arvuga.

290. Lennuk lendas kiirusega 175 km tunnis. Kui pika maa kattis lennuk 5 tunniga?

$$175\text{ km} + 175\text{ km} + 175\text{ km} + 175\text{ km} + 175\text{ km} = 875\text{ km}$$
$$175\text{ km} \times 5 = 875\text{ km}$$

291. Lahendada järgnev näide algul liitmisega, seejärel korrutamisega:

$$164 + 164 + 164 + 164 + 164 + 164$$

292. Arvu 138 võtta liidetavana 7 korda. (Lahendada korrutamise teel.)

Arvu, mida võetakse korduvalt liidetavana, nimetatakse korrutatavaks.

Arvu, mis näitab, mitu korda tuleb võtta ühesuguseid liidetavaid, nimetatakse korrutajaks.

Arvu, mis saadakse korrutamisel, nimetatakse korrutiseks.

Korrutatavat ja korrutajat nimetatakse tegureiks.

Näide:

$$\begin{array}{rl} 136 & \text{— korrutatav} \\ \times\,7 & \text{— korrutaja} \\ \hline 952 & \text{— korrutis} \end{array} \Big\} \text{ tegurid}$$

293. Korrutatav on võrdne 30-ga, korrutaja 4-ga. Millega võrdub korrutis? (Lahendada peast.)

294. Leida korrutised: a) 60×5; b) 40×9; d) 70×6. (Arvutada peast.)

295. Leida korrutised (arvutada peast):

a) 3 sajalist $\times 4$; 300×4;
b) 6 sajalist $\times 3$; 600×3;
d) 2 tuhandelist $\times 7$; 2000×7;
e) 3 tuhandelist $\times 5$; 3000×5.

296. Sovhoos saatis teele 3 pargast teraviljaga, igaühes 1332 t. Kui palju teravilja saatis sovhoos teele?

297.

214×3	826×2	562×4	256×3	196×8
132×4	614×4	761×6	618×5	624×6
138×6	719×5	683×3	852×4	267×7
127×7	512×7	471×8	712×8	824×9

298.

357×6	628×7	567×8	498×7	875×5
496×8	375×9	746×7	987×4	693×9
627×5	978×3	679×5	758×6	928×7
976×4	496×6	846×9	597×8	749×6

299.

$4\,236 \times 2$	$1\,687 \times 4$	$8\,687 \times 4$	$9\,479 \times 6$
$2\,272 \times 3$	$4\,756 \times 3$	$7\,964 \times 6$	$6\,296 \times 8$
$2\,131 \times 5$	$7\,348 \times 5$	$9\,375 \times 7$	$8\,768 \times 9$
$3\,423 \times 4$	$9\,768 \times 2$	$4\,769 \times 8$	$5\,496 \times 7$

300.

$31\,164 \times 3$	$32\,282 \times 6$	$71\,268 \times 6$	$85\,468 \times 7$
$41\,218 \times 4$	$86\,593 \times 5$	$62\,792 \times 9$	$98\,476 \times 6$
$52\,126 \times 5$	$54\,784 \times 4$	$56\,912 \times 8$	$56\,479 \times 9$
$96\,385 \times 2$	$78\,496 \times 3$	$87\,694 \times 5$	$89\,765 \times 8$

301.

$434\,268 \times 2$	$142\,168 \times 4$	$135\,648 \times 7$	$118\,196 \times 8$
$221\,284 \times 4$	$234\,256 \times 3$	$117\,564 \times 8$	$145\,489 \times 6$
$312\,786 \times 3$	$163\,827 \times 5$	$124\,268 \times 6$	$128\,576 \times 7$
$134\,156 \times 5$	$468\,759 \times 2$	$166\,328 \times 5$	$137\,396 \times 6$

302. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 3875 korrutada 6-ga.

303. Arvutada peast: 0×7; 0×9; 5×0; $0 \times 5 + 4$; $0 \times 8 + 3$.

304.

304×4	$4\,305 \times 6$	$75\,604 \times 3$	$135\,604 \times 5$
209×8	$9\,706 \times 4$	$85\,064 \times 4$	$148\,072 \times 6$
705×9	$5\,076 \times 7$	$45\,072 \times 6$	$100\,706 \times 9$
608×7	$8\,009 \times 8$	$90\,068 \times 7$	$120\,049 \times 8$

305. Kontrollida võrdusi:

a) $9 \times 8 = 8 \times 9$; b) $4 \times 7 \times 5 = 4 \times 5 \times 7 = 7 \times 5 \times 4$.

Korrutis ei muutu tegurite järjekorra muutmisel.

306.

3×356	$4 \times 2\,785$	$5 \times 30\,254$	$4 \times 167\,845$
4×246	$8 \times 3\,467$	$7 \times 48\,027$	$8 \times 100\,756$
6×405	$9 \times 1\,087$	$6 \times 30\,058$	$7 \times 106\,009$
5×699	$7 \times 4\,506$	$9 \times 63\,005$	$6 \times 150\,075$

307. Arvutada mitmel viisil:

$2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5$ $2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 7$ $2 \cdot 2 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 7$

308.

$4\,756 \times 8 + 167\,540$	$764 \times 8 \times 4$	$876 : 6 \times 4 \times 8$
$5\,064 \times 7 + 456\,096$	$968 \times 5 \times 6$	$873 : 3 \times 5 \times 7$
$7\,006 \times 6 - 10\,986$	$709 \times 7 \times 4$	$975 : 5 \times 3 \times 9$
$9\,806 \times 9 - 59\,078$	$946 \times 9 \times 5$	$567 : 9 \times 4 \times 6$

309. Kirjutada ja teostada järgmised tehted: a) 256 ja 5 korrutisele liita 350; b) 175 ja 8 korrutisest lahutada 250.

310. Arvutada näited:

$1 \cdot 9 + 2$	$9 \cdot 9 + 7$	$1 \cdot 8 + 1$
$12 \cdot 9 + 3$	$98 \cdot 9 + 6$	$12 \cdot 8 + 2$
$123 \cdot 9 + 4$	$987 \cdot 9 + 5$	$123 \cdot 8 + 3$
$1\,234 \cdot 9 + 5$	$9\,876 \cdot 9 + 4$	$1\,234 \cdot 8 + 4$
$12\,345 \cdot 9 + 6$	$98\,765 \cdot 9 + 3$	$12\,345 \cdot 8 + 5$

Mille poolest on need vastused huvitavad, mis me saame nende näidete lahendamisel?

311. Tehas sai 8 vagunit malmi, igaühes 165 ts. Kui palju malmi sai tehas?

312. Tehas sai vaske 165 ts, malmi aga 8 korda rohkem. Kui palju malmi sai tehas?

313. Täiendada ülesannete andmeid ja lahendada ülesanded:

a) Masina-traktorijaam sai 6 vaati naftat. Mitu kilogrammi naftat ta sai?

b) Miinilaev oli teel 9 tundi. Kui pika maa sõitis ta selle ajaga?

314. Tellisetehas tootis ühel nädalal 7875 tellist päevas, teisel nädalal 9285 tellist päevas. Mitu tellist tootis tehas kahe nädalaga? (Nädalas on 6 tööpäeva.)

315. Kaubarong oli teel 16 ööpäeva. Esimesel 7 ööpäeval kattis ta 678 km ööpäevas, ülejäänud ajal aga 726 km ööpäevas. Mitu kilomeetrit sõitis kaubarong kokku?

316. Ühes linnas oli 3856 veo- ja 1456 sõiduautot. 5 aasta vältel kasvas veoautode arv kolmekordseks, sõiduautode arv aga 785 masina võrra. Mitu autot on nüüd linnas kokku?

Joonis 2.

317. Praamile (joonis 2) laaditi 7368 ts nisu, rukist 4 korda rohkem kui nisu ja kaera 895 ts vähem kui rukist. Kui palju teravilja laaditi praamile kokku?

318. Kaubarong sõitis 985 km. Reisijaterong oli teel kolm korda rohkem aega ja sõitis kaks korda kiiremini. Mitu kilomeetrit sõitis reisijaterong?

319. Suhkruvabrik tootis varem 7960 t tükksuhkrut ja 16 875 t peensuhkrut aastas. Nüüd toodab vabrik tükksuhkrut 9645 t aastas, peensuhkrut aga 3 korda rohkem kui tükksuhkrut. Kui palju toodab nüüd vabrik suhkrut rohkem kui enne?

320. Kolhoos ostis ühe viljapeksumasina ja 4 tuulamismasinat. Kui palju maksab tuulamismasin, kui kõigi masinate eest kokku maksis kolhoos 4495 rbl. ja kui viljapeksumasina hinnaks on 2875 rbl.?

321. Lasteaiale osteti 9 lauda 65 rbl. tükk, kappe aga 4 võrra vähem kui laudu. Mis on kapi hind, kui kogu ostu eest maksti 1285 rbl.?

322. Õmblusartellile osteti esimesel korral 4 õmblusmasinat ja teisel korral 5 samasugust masinat. Kui palju raha maksti kokku, kui õmblusmasina hinnaks on 825 rbl.? (Lahendada kahel viisil.)

323. Kahest linnast sõitsid teineteisele vastu kaks autot (joonis 3). Esimene auto sõitis kohtumiseni 5 tundi kiirusega 45 km tunnis, teine auto 4 tundi kiirusega 56 km tunnis. Kui suur on nende linnade vahemaa?

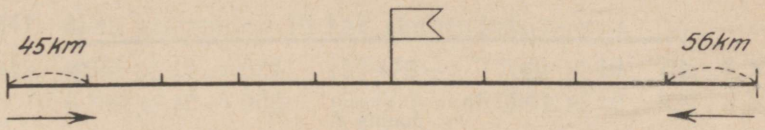

Joonis 3.

324. Kahest linnast väljusid üheaegselt teineteisele vastu kaks postilennukit. Esimene lennuk lendas kiirusega 245 km tunnis, teine kiirusega 208 km tunnis. Lennukid kohtusid 4 tunni pärast. Kui suur on nende linnade vahemaa? (Lahendada kahel viisil.)

325. Lennuk kattis 3 tunniga 765 km. Mitu kilomeetrit katab ta 8 tunniga, kui ta sõidab sama kiirusega?

326. Pump pumpab 960 pange vett 5 tunniga. Mitu pange vett pumpab ta 8 tunniga?

327. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

328. Pärivoolu sõitis aurik 7 tunniga 203 kilomeetrit. Vastuvoolu sõidab ta tunnis 6 km vähem. Mitu kilomeetrit sõidab aurik 9 tunniga vastuvoolu?

329. Betooni valmistamiseks võetakse 1 osa tsementi, 2 osa liiva ja 4 osa kruusa. Kui palju liiva ja kruusa tarvitati betooni valmistamiseks, kui tsementi võeti 875 kg?

330. 5 ahju ja 2 pliidi ladumiseks läks 7825 tellist. Igale ahjule kulus 1375 tellist. Mitu tellist kulus igale pliidile?

331. 8 päeva kestel valmistas tehas 965 atra päevas. Pärast seda jäi tal valmistada veel 4 korda rohkem atru. Kui palju atru pidi tehas üldse tootma?

332. Üks kolhoos ostis 5 tuulamismasinat 1175 rbl. eest, teine kolhoos ostis 7 samasugust tuulamismasinat. Mitu rubla jäi teisel kolhoosil tuulamismasinate eest maksta, kui ostmisel maksti ära 650 rbl.?

333. Kaugus linnade A ja B vahel on 478 km, kaugus linnade B ja C vahel on kolm korda suurem (joonis 4). Auto sõitis A-st C-sse ja seejärel C-st B-sse. Mitu kilomeetrit sõitis auto?

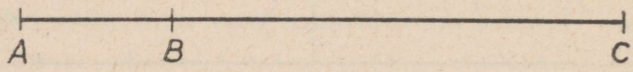

Joonis 4.

334. Sovhoosile osteti 5 hobujõul ja 9 traktorijõul veetavat külvimasinat. Hobujõul veetav külvimasin maksis 235 rbl., traktorijõul veetav 825 rbl. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

335. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:

1) $3\text{ m} + 4\text{ m} = 7\text{ m}$
2) $68\text{ rbl.} \times 7 = 476\text{ rbl.}$

336. Huvitav ülesanne. Missugust arvu tähistab iga täht ruudus (joonis 5), kui on teada, et

1) *A* on 2 korda suurem kui *B*,
2) *B* on 25 võrra suurem kui *C*,
3) *C* on 40 võrra väiksem kui *D*,
4) *D* on 3 korda suurem kui *E*,
5) 1000 on 4 korda suurem kui *E*.

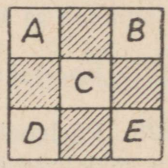

Joonis 5.

Juhatus. Kõigepealt leida, missugust arvu tähistab täht *E*.

Korrutamine kahekohalise arvuga.

Korrutamine kümnega.

337. Kauplus sai 10 kotti suhkrut 75 kg igas kotis. Kui palju suhkrut sai kauplus? (Lahendada peast.)

338.

100×10	800×10	$7\,000 \times 10$	$25\,000 \times 10$
40×10	650×10	$6\,300 \times 10$	$36\,700 \times 10$
9×10	795×10	$5\,480 \times 10$	$48\,920 \times 10$
149×10	876×10	$7\,296 \times 10$	$56\,786 \times 10$

339. Arvutada peast: $10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$; $8 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$; $40 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$.

340. Mitu meetrit on 10 km? Mitu sentimeetrit on 10 m? (Lahendada peast.)

341. Mitu grammi on 10 kg? (Lahendada peast.)

342.

$4\,356 \times 10 - 984$	$(12\,478 - 3\,756) \times 10$	$756 : 6 \times 10$
$6\,789 \times 10 - 908$	$(56\,000 - 48\,096) \times 10$	$894 : 3 \times 10$

343. 26 suurendada 10 korda, saadud arvu suurendada uuesti 10 korda. (Lahendada peast.)

344. Kuidas muutub arv 625, kui temale kirjutada paremalt üks null juurde?

345. Veoautosse laaditi 10 kotti suhkrut à 96 kg, 8 kotti jahu à 80 kg ja 10 kotti pähkleid à 56 kg. Mitu kilogrammi kaupa laaditi veoautosse?

346. a) Kui palju on arvude 1000 ja 10 summa suurem arvude 999 ja 9 summast?

b) Kui palju on arvude 1000 ja 10 korrutis suurem arvude 999 ja 9 korrutisest?

Korrutamine täiskümnetega.

347. Kast naelu kaalub 32 kg. Kui palju kaalub 6 niisugust kasti? Kui palju kaalub 60 niisugust kasti?

32 kg	32 kg
$\times 6$	$\times 60$
192 kg	1 920 kg

348.

24×6	75×7	25×3	145×5
24×60	75×70	25×30	145×50

349.

124×20	428×70	675×30	964×70
346×30	316×90	849×50	754×80
514×40	247×80	596×40	673×90
623×50	518×60	748×60	978×50

350.

605×30	$1\,976 \times 40$	$2\,056 \times 30$	$37\,895 \times 20$
406×40	$2\,756 \times 70$	$4\,708 \times 80$	$19\,728 \times 40$
504×60	$4\,827 \times 60$	$6\,706 \times 90$	$28\,064 \times 30$
806×70	$3\,958 \times 90$	$7\,004 \times 70$	$10\,788 \times 80$

351. Arvu 125 on võetud liidetavana 40 korda. (Lahendada korrutamisega.)

352. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 125 korrutada 40-ga.

353.

$648 \cdot 30 + 7\,540$	$(7\,548 + 60\,940) \cdot 20$	$576 : 4 \cdot 60$
$756 \cdot 60 - 3\,098$	$(47\,006 - 9\,308) \cdot 40$	$966 : 7 \cdot 80$
$988 \cdot 70 - 9\,010$	$(70\,560 - 68\,096) \cdot 80$	$876 : 6 \cdot 90$

354. Bakuust saadeti välja 60 tsisterni naftat à 42 t ja 50 tsisterni bensiini à 37 t (joonis 6). Kui palju saadeti naftat rohkem kui bensiini?

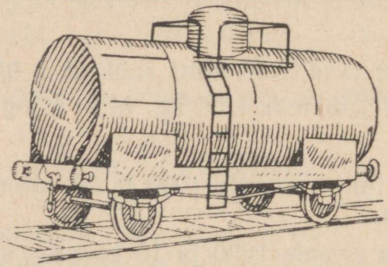

Joonis 6.

355. Laos oli valgeid telliseid 14 675, punaseid telliseid aga 40 korda rohkem. Neist telliseist saatis ladu välja 70 vagunit à 3725 tellist. Mitu tellist jäi lattu järele?

Korrutamine mistahes kahekohalise arvuga.

356. Meeter riiet maksab 12 rbl. Kui palju maksab 10 m niisugust riiet? 3 m? 13 m? (Lahendada peast.)

357. Koolile osteti 14 lauda à 32 rbl. Kui palju tuli maksta?

	32 rbl.			32 rbl.	
$\times$	14		$\times$	14	
	128			128	
$+$	320		$+$	32	
	448 rbl.	ehk		448 rbl.	

Kui palju maksab 4, 10, 14 niisugust lauda?

358. Korrutada: 48×3; 48×10; 48×13.

359.

34×11	26×13	96×17	94×18
58×14	38×17	87×19	86×19
62×13	47×15	76×18	78×16
43×12	72×16	68×15	59×17

360. Kott kartuleid kaalub 48 kg. Kui palju kaalub 4 kotti kartuleid? 30 kotti? 34 kotti?

361. Korrutada 56×4; 56×30; 56×34.

362.

86×11	34×88	16×34	48×32
65×33	52×77	17×45	35×24
87×55	78×66	19×53	54×35
53×44	45×99	18×62	63×46

363.

86×25	56×75	79×85	67×68
78×34	42×68	64×58	75×97
68×43	25×87	97×47	96×75
97×52	38×96	85×69	84×86

364. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 96 korrutada 75-ga.

365.

124×11	254×16	118×52	732×46
356×14	472×18	426×43	531×56
728×13	784×15	314×37	402×76
535×12	563×17	537×28	803×92

366.

278×43	352×18	428×32	619×56
546×35	746×16	729×24	837×69
762×52	686×19	607×45	908×78
837×24	587×17	804×56	706×95

367.

$5\,234 \times 15$	$3\,244 \times 13$	$5\,248 \times 43$	$2\,178 \times 45$
$4\,127 \times 17$	$4\,236 \times 16$	$3\,726 \times 55$	$4\,926 \times 38$
$6\,435 \times 16$	$7\,008 \times 18$	$6\,008 \times 78$	$5\,067 \times 69$
$8\,129 \times 19$	$6\,049 \times 17$	$8\,009 \times 97$	$9\,008 \times 86$

368.

$12\,356 \times 24$	$46\,328 \times 16$	$32\,408 \times 23$	$46\,028 \times 19$
$21\,425 \times 32$	$25\,472 \times 27$	$51\,045 \times 18$	$50\,007 \times 17$
$42\,358 \times 13$	$51\,318 \times 14$	$30\,286 \times 26$	$70\,568 \times 12$
$31\,284 \times 25$	$62\,137 \times 13$	$20\,047 \times 34$	$40\,097 \times 23$

369. 356 suurendada 28 korda; 428 suurendada 37 korda; 278 suurendada 65 korda.

370. 136 suurendada 46 korda; 128 suurendada 75 korda; 157 suurendada 68 korda.

371. Kontrollida võrdusi:

a) $48 \times 36 = 36 \times 48$;
b) $32 \times 6 \times 7 = 32 \times 42$;
d) $25 \times 17 \times 4 = 25 \times 4 \times 17$;
e) $56 \times 72 = 56 \times 8 \times 9$.

372. Arvutada mitmel viisil:

a) $2 \times 2 \times 3 \times 5 \times 5 \times 7$;
b) $2 \times 3 \times 3 \times 3 \times 5 \times 19$.

373. Korrutada arvud, mis on toodud järgnevas tabelis (18×16; 18×32 jne.). Vastused kirjutada tabelisse (vihikusse).

	$\times 16$	$\times 32$	$\times 64$
18	.....	.....	.....
27	.....	.....	.....
58	.....	.....	.....

374.

$356 \times 28 + 7\,248$
$672 \times 34 - 8\,096$
$356 \times 68 - 17\,006$
$607 \times 75 - 80\,906$
$568 : 8 \times 92$
$988 : 4 \times 56$
$768 : 3 \times 73$
$940 : 5 \times 69$

375.

$(2\,628 + 875) \times (1\,001 - 968)$
$(4\,025 - 2\,380) \times (6\,004 - 5\,978)$
$(2\,836 + 1\,397) \times (10\,101 - 10\,084)$
$(3\,010 - 2\,808) \times (43\,002 - 42\,975)$

376. Korrutatav on 74, korrutaja 25. Millega võrdub korrutis?

377. Korrutaja on 15, korrutatav 9 korda korrutajast suurem. Millega võrdub korrutis?

378. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

a) arvude 68 ja 80 korrutisega liita 1408;
b) arvude 68 ja 36 summa korrutada nende vahega.

379.

$15\,873 \times 7$
$15\,873 \times 14$
$15\,873 \times 21$
$15\,873 \times 28$
$15\,873 \times 35$
$15\,873 \times 42$
$15\,873 \times 49$
$15\,873 \times 56$
$15\,873 \times 63$

Korrutada kaks esimest näidet. Ülejäänud näiteis kirjutada vastus peast.

380. Õhulaev (joonis 7) lendas Moskvast Tbilisisse, mille vahemaa on 3025 km, kiirusega 115 km tunnis. Kui kaugel Tbilisist oli õhulaev 18 tunni pärast? (Näidata neid linnu kaardil.)

Joonis 7.

381. Donbassist saadeti Moskvasse 64 vagunit sütt, neist 49 vagunit à 165 ts, ülejäänud vaguneis aga à 350 ts. Kui palju sütt viis rong?

382. Pargasesse laaditi 825 t lupja, tsementi 376 t vähem kui lupja, liiva aga 12 korda rohkem kui tsementi ja lupja kokku. Kui palju kaalub kogu pargase laadung?

383. Sööklale osteti 68 tooli 36 rbl. tükk ja 9 ühesugust lauda. Mis maksab iga laud, kui kogu ostu eest maksti summa, millega saaks osta 95 tooli?

384. Haiglale osteti 46 voodit 75 rbl. tükk ja 5 kappi. Mitu rubla maksis iga kapp, kui kogu ostu eest maksti summa, millega saaks osta 56 voodit?

385. Ühes perekonnas töötab isa lukksepana, ema kangruna, poeg insenerina ja tütar õpetajana. Isa teenib kuus 875 rbl., ema 750 rbl., poeg 900 rbl. ja tütar 760 rbl. Kui palju teenivad nad kokku aastas?

386. Koostada samasugune ülesanne oma kodu kohta.

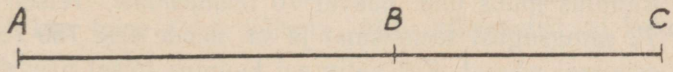

Joonis 8.

387. Linnade *A* ja *B* vahemaa läbis lennuk 6 tunniga, lennates 325 km tunnis (joonis 8). Linnade *B* ja *C* vahemaa läbis lennuk 4 tunniga, lennates 345 km tunnis. Kui suur on linnade *A* ja *C* vahemaa?

388. Kaks aurikut väljusid üheaegselt kahest sadamast teineteisele vastu. Esimene sõitis 24 km tunnis, teine 21 km. Aurikud kohtusid 12 tunni pärast. Kui suur on kaugus sadamate vahel? (Lahendada kahel viisil.)

389. Kaks rongi väljusid üheaegselt kahest linnast teineteisele vastu. Üks sõitis tunnis 45 km, teine 48 km. Rongid kohtusid 27 tunni pärast. Kui suur on kahe linna vahemaa? (Lahendada kahel viisil.)

---

390. Trükiladuja ladus 280 tähte 8 minutiga. Mitu tähte laob ta tunnis? Mitu tähte laob ta 45 minutiga?

391. Aurik võib katta 348 km 16 tunniga. Selle kiirusega sõidaks ta Gorki ja Stalingradi vahemaa 73 tunniga. Kui pikk on laevaliin Gorki ja Stalingradi vahel? (Näidata neid linnu kaardil.)

392. Tuletõrjepump annab 8 minutiga 680 pange vett. Pump töötas algul pool tundi ja pärast veel 26 min. Mitu pange vett andis pump kokku?

393. Kaks mullatöölist teenisid kokku 750 rbl. Üks mullatööline töötas 18 päeva, teine 12 päeva. Mitu rubla peab saama kumbki mullatööline?

394. Kolmeliikmeline metsatööliste brigaad teenis 960 rbl. Kui palju peab saama iga metsatööline, kui esimene neist töötas 13 päeva, teine 12 päeva ja kolmas 15 päeva?

395. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

396. Linnakool ostis 12 kappi. Maakool ostis 7 samasugust kappi ja maksis 500 rubla vähem. Kui palju raha maksis linnakool kappide eest? (Lahendada peast.)

397. Kauplus müüs ühel päeval 70 teemasinat. Teisel päeval müüs ta 72 samasugust teemasinat ja sai nende eest 750 rbl. rohkem kui esimesel päeval. Kui palju sai kauplus teisel päeval müüdud teemasinate eest?

398. Aurik oli esimesel päeval teel 18 tundi, teisel päeval 22 tundi. Esimesel päeval sõitis aurik 112 km vähem kui teisel päeval. Mitu kilomeetrit sõitis aurik kummalgi päeval, kui ta kogu aeg liikus ühesuguse kiirusega?

399. Sanatooriumile osteti 54 m pikkune tükk riiet. Kui riidetüki pikkus oleks olnud 63 m, oleks tulnud selle eest maksta 765 rbl. rohkem. Kui palju maksis tükk riiet?

400. Haiglale osteti 7 voodit 1050 rbl. eest. Puhkekodule osteti 34 samasugust voodit ja 10 madratsit ning maksti 6060 rbl. Kui palju maksis üks madrats?

401. Paberivabrik pidi tootma kuus 3950 t paberit. Vabriku päevatoodang oli 165 t. Mitme tonniga ületas paberivabrik oma plaani sel kuul? (Kuus on 26 tööpäeva.)

402. Ühelt põllult saadi 36 kotti kartuleid, teiselt põllult 29 samasugust kotti kartuleid. Kui palju kartuleid saadi mõlemalt põllult kokku, kui esimeselt põllult saadi 336 kg rohkem kui teiselt?

403. Enne Oktoobrirevolutsiooni oli ühes rajoonis 6 rohuniitjat, 12 viljaniitjat (joonis 9) ja 4 vihusidumismasinat. Nõukogude võimu aastail suurenes rohuniitjate arv 18 korda, viljaniitjate arv 20 korda ja vihusidumismasinate arv 25 korda. Peale selle saadi 85 kombaini. Mitu viljakoristamismasinat saadi selles rajoonis juurde nõukogude võimu ajal?

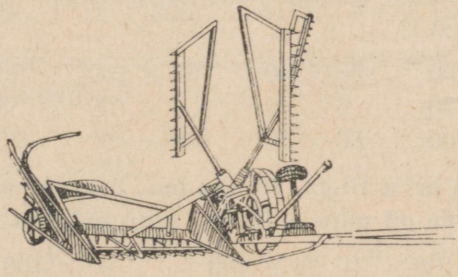

Joonis 9.

404. Kaks veoautot väljusid üheaegselt kahest linnast teineteisele vastu; nad kohtusid 14 tunni pärast. Esimene veoauto sõitis tunnis 56 km, teine 8 km vähem. Mitu kilomeetrit on kahe linna vahemaa?

405. Tsehhis olevast vasetagavarast valmistati 80 katelt. Kui oleks valmistatud 77 katelt, siis oleks 84 kg vaske üle jäänud. Mitu kilogrammi vaske oli tsehhis?

406. Kaks puuseppa teenisid 1056 rbl. Toidu eest maksid nad kokku 456 rbl., ülejäänud raha aga jaotasid nad isekeskis vasta-

valt kummagi tööpäevade arvule. Kui palju raha sai kumbki, kui esimene töötas 16 päeva, teine 14 päeva?

407. 5 kasti kompvekke kaalub 160 kg. Lattu toodi algul 67 kasti, pärast aga veel 28 niisugust kasti kompvekke. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

408. Kauguse *AB* suudab auto katta 16 tunniga ja kauguse *BC* 28 tunniga (joonis 10). Millega võrdub kaugus *AC*, kui auto sõidab tunnis 50 km?

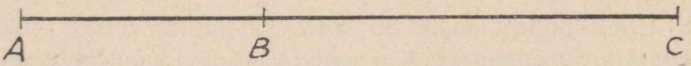

Joonis 10.

Korrutamine mitmekohalise arvuga.

Korrutamine sajaga.

409. Ühele hobusele antakse päevas 14 kg heinu. Mitu kilogrammi heinu kulub päevas kümnele hobusele? sajale hobusele? (Lahendada peast.)

410.

10×100	50×10	60×100	90×100
7×100	6×10	8×100	5×100
17×100	56×10	68×100	95×100

Et korrutada arvu 10-ga, 100-ga jne., tuleb kirjutada talle paremale poole juurde nii mitu nulli, kui mitu nulli on korrutajas.

411.

34×100	12×100	20×100	21×100
76×100	31×100	50×100	67×100
43×100	23×100	70×100	30×100
28×100	60×100	80×100	90×100

412.

248×100	645×100	306×100	756×100
125×100	450×100	159×100	430×100
608×100	206×100	420×100	920×100
546×100	400×100	500×100	680×100

413.

$270 \times 10 + 7\,896$	$756 : 6 \times 100 - 5\,090$
$485 \times 100 - 2\,084$	$849 : 3 \times 100 + 78\,056$
$268 \times 30 - 6\,785$	$525 : 7 \times 100 - 3\,009$
$609 \times 40 - 10\,960$	$832 : 8 \times 100 - 8\,902$

414. Kuidas muutub arv, kui kirjutada talle paremale juurde üks null? kaks nulli? kolm nulli?

415. Mitu kopikat on 10 rbl.? 100 rbl.? (Leida peast.)

416. Mitu meetrit on 10 km? 100 km? (Leida peast.)

417. Õmblusartell õmbles kauplusele 100 ülikonda ja 100 palitut. Ülikonna õmblemise eest võttis artell 175 rbl., palitu õmblemise eest aga 15 rbl. vähem. Kui palju raha sai artell kogu töö eest?

418. Vagunisse laaditi 100 kotti suhkrut à 96 kg ja 100 kasti kompvekke. Mitu kilogrammi kaupa laaditi vagunisse? (Täiendada ülesannet ja lahendada see.)

Korrutamine täissadadega.

419. Ülikonnale kulub 3 m kalevit. Mitu meetrit kalevit kulub 20 niisugusele ülikonnale? 200 niisugusele ülikonnale? (Lahendada peast.)

420. Arvutada peast:

a) $12 \times 8 \times 100$; 12×800; b) $13 \times 4 \times 100$; 13×400.

421. Kauplusse toodi 300 palitut hinnaga 465 rbl. palitu. Kui palju maksid kõik palitud?

$$\begin{array}{r} 465 \text{ rbl.} \\ \times\ 300 \\ \hline 139\,500 \text{ rbl.} \end{array}$$

422.

a)	328×4;	328×40;	b) 236×6;	236×600.
	28×300	152×400	764×600	408×300
	52×600	538×200	687×800	307×600
	74×800	475×500	946×700	604×900
	69×700	346×300	839×900	706×800

423.

234×900	948×600	89×400	309×800
264×300	456×800	725×600	708×900
308×500	675×700	59×800	356×600
706×400	897×900	107×600	908×700

424. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 125 korrutada 300-ga.

425. Leida arvude 124 ja 400 korrutis.

426.

425 · 300 + 20 965	356 : 4 · 600	368 · 24 — 6 078
749 · 600 — 37 048	864 : 6 · 800	208 · 37 — 5 607
206 · 400 — 70 086	840 : 20 · 700	406 · 58 — 2 936
608 · 700 — 50 904	720 : 30 · 900	308 · 76 + 7 569

427. Arvu 75 suurendada 300 korda, saadud arvu suurendada veel 4600 võrra.

428. Vabrikus kõetakse ära iga päev 156 ts turvast ja 37 ts kivisütt. Mitu tsentnerit kumbagi kütteainet põletatakse 300 tööpäevaga?

429. 2 ülikonda maksab 800 rbl. Kauplusse toodi esialgu 75, pärast aga veel 56 niisugust ülikonda. Kui palju maksavad kõik kauplusse toodud ülikonnad?

430. Kingsepa-artell valmistas kauplusele 300 paari kingi ja 200 paari säärikuid. Paar kingi maksab 145 rbl., paar säärikuid on 157 rbl. kallim. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

Korrutamine kolmekohalise arvuga.

431. Ülikonnale kulub 3 m riiet. Mitu meetrit riiet kulub 100 ülikonnale? 30 ülikonnale? 2 ülikonnale? 132 ülikonnale? (Lahendada peast.)

432. Ader maksab 127 rbl. Kui palju maksab 125 atra?

127 rbl. × 125	ehk	127 rbl. × 125
635		635
2 540		254
12 700		127
15 875 rbl.		15 875 rbl.

Kui palju maksab 5 atra? 20 atra? 100 atra? 125 atra?

433. 642 × 6 642 × 40 642 × 100 642 × 146

434.

242 × 123	654 × 124	756 × 175	408 × 179
346 × 144	748 × 133	658 × 186	508 × 167
431 × 153	867 × 144	896 × 194	809 × 196
524 × 132	945 × 131	587 × 163	607 × 158

435. 256×3 256×20 256×400 256×423

436. 135×241 632×254 328×652 406×561
254×532 526×312 472×346 306×472
442×323 751×445 563×635 602×316
514×422 324×526 284×433 504×452

437. 635×845 628×274 586×648 408×546
754×538 567×346 749×586 706×673
942×654 684×573 876×927 908×795
824×923 798×456 698×879 806×678

438. 637×568 586×937 635×972 879×568
904×817 648×726 805×738 937×476
563×976 607×584 908×569 509×967
804×739 903×475 694×396 803×798

439. 764×598 608×785 807×675 937×876
603×972 906×476 396×892 608×748
804×676 594×893 509×679 597×629
875×937 708×965 746×855 754×987

440. 235×642 124×354 678×814 407×232
462×954 452×453 249×728 608×145
784×765 548×854 957×236 406×632
936×459 679×945 796×315 709×176

441. 356 suurendada 248 korda; 728 suurendada 316 korda; 576 suurendada 425 korda.

442. Missugune arv on suurem: a) kas 125 suurendatuna 148 korda või b) 168 suurendatuna 275 korda või d) 136 suurendatuna 578 korda?

443. Põllutööriistade vabrik toodab päevas keskmiselt 135 viljaniitjat. Viljakoristamise alguseni on veel 105 päeva. Mitu viljaniitjat võib vabrik selle aja jooksul valmistada?

$\times$ 135 viljaniitjat
105

675
135

14175 viljaniitjat

Mitu viljaniitjat valmistab vabrik 5 päevaga? 100 päevaga? 105 päevaga?

444.

254×106	326×203	734×304	456×408
318×104	642×306	643×506	825×306
436×105	814×405	854×604	913×504
723×102	546×602	372×803	632×208

445.

356×204	542×304	946×806	824×903
248×308	654×406	759×508	548×706
769×106	786×608	675×607	756×608
385×407	847×509	847×705	937×507

446.

203×406	504×308	306×406	604×805
304×507	708×609	705×304	705×608
604×305	906×704	809×607	804×507
408×203	605×508	904×705	906×709

447. Sovhoos saatis linna 8 kasti mune à 720 muna. Mitu muna saatis sovhoos linna?

$$\begin{array}{r} 720 \text{ muna} \\ \times \quad 8 \\ \hline 5760 \text{ muna} \end{array}$$

448. a) 56×7; 560×7; b) 78×12; 780×12.

449.

190×24	360×14	300×16	140×65
360×48	630×28	800×34	430×54
720×64	740×62	500×58	750×168
560×76	380×87	900×72	400×96

450.

160×218	320×124	200×432	308×215
340×623	280×312	300×314	560×142
590×354	460×218	500×143	109×648
820×736	170×456	600×118	400×216

451.

800×105	302×104	200×104	800×103
420×208	408×203	800×206	700×107
345×206	105×406	600×108	200×308
217×108	204×308	700×103	400×204

452. Paar lastesaapaid maksab 85 rbl. Esimesel päeval müüs kauplus 15 paari niisuguseid lastesaapaid, teisel päeval 150 paari. Kui palju raha sai kauplus kummalgi päeval lastesaabaste eest?

1)
$$\begin{array}{r} 85 \text{ rbl.} \\ \times\ 15 \\ \hline 425 \\ 85 \\ \hline 1275 \text{ rbl.} \end{array}$$

2)
$$\begin{array}{r} 85 \text{ rbl.} \\ \times\ 150 \\ \hline 425 \\ 85 \\ \hline 12\,750 \text{ rbl.} \end{array}$$

453.

32×520	143×450	42×320	35×400
63×480	278×160	68×240	68×300
27×640	365×540	72×530	75×800
84×720	826×370	94×180	96×700

454.

56×240	48×320	34×120	302×280
78×360	53×140	47×240	208×160
134×420	136×270	136×520	304×240
168×560	307×460	204×760	506×180

455. Palitu maksab 240 rbl. Kui palju maksab 6 palitut? 60 palitut?

$$\begin{array}{r} 240 \text{ rbl.} \\ \times\ 6 \\ \hline 1\,440 \text{ rbl.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 240 \text{ rbl.} \\ \times\ 60 \\ \hline 14\,400 \text{ rbl.} \end{array}$$

456. a) 380×8, 380×80; b) 560×12, 560×120.

Kui korrutatav ja korrutaja lõpevad nullidega, siis korrutamisel ei pöörata nullidele tähelepanu, kuid korrutisele kirjutatakse paremale poole nii palju nulle juurde, kui palju neid on korrutataval ja korrutajal kokku.

457.

70×50	360×140	900×600	160×230
80×70	280×320	800×700	350×180
690×80	460×180	170×500	270×190
980×60	680×230	280×300	190×470

458. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 240 suurendada 180 korda.

459.

400×200	350×800	608×105	500×108
200×300	200×380	560×140	600×108
460×800	480×140	300×260	705×120
840×600	306×200	402×150	309×304

460. Korrutada ja seejärel muuta tegurite järjekorda ja korrutada uuesti: a) 236×124; b) 320×480.

Et korrutamist kontrollida, paigutatakse tegurid ümber ja korrutatakse uuesti. Kui tehted on teostatud õigesti, saame kummalgi korral sama korrutise.

461. Lahendada ja kontrollida:

324×216	428×320	305×206	490×280
145×324	546×270	408×307	720×360
276×182	374×630	502×809	680×570
486×235	683×940	706×408	740×920

462.

$480 \times 240 + 68\,756$	$480 : 3 \times 276$	$356 \times (2\,001 - 1\,680)$
$308 \times 450 - 16\,984$	$472 : 4 \times 760$	$900 \times (45\,020 - 44\,708)$
$506 \times 340 - 48\,076$	$690 : 6 \times 420$	$608 \times (38\,000 - 37\,870)$
$900 \times 720 - 256\,095$	$832 : 8 \times 900$	$560 \times (70\,102 - 69\,694)$

463. 124 suurendada 216 korda.

464. Kontrollida võrdusi:

a) $156 \times 24 \times 20 = 156 \times 480$; b) $208 \times 36 \times 3 = 208 \times 108$.

465. Arvutada mitmel viisil:

a) $2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 11 \cdot 13$; b) $3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 17$; d) $2 \cdot 2 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 13$.

466. Kirjutada numbritega ning korrutamis- ja võrdusmärgiga, et 5 ja 120 korrutis on 600.

467. Kirjutada ja teostada järgmised tehted: a) 120 ja 60 korrutist suurendada 300 korda;

b) arvude 602 ja 482 vahet suurendada 200 korda.

468. Arvude 346 ja 126 summat suurendada nende vahe kordselt.

469. Rajooni põldudel töötab 360 traktorit. Mitu hobust asendavad need traktorid, kui arvestada, et üks traktor asendab 45 hobust?

470. Raamatus on ... lehekülge, igal leheküljel ... rida, igas reas keskmiselt ... tähte. Mitu tähte on raamatus kokku? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

471. Antud on 3 arvu: esimene arv on 750, teine on esimesest 590 võrra väiksem ja kolmas teisest 115 korda suurem. Leida nende kolme arvu summa.

472. Antud on 3 arvu: esimene arv on 148, teine on esime-

sest 216 korda suurem ja kolmas teisest 475 võrra suurem. Kui palju on kolmas arv esimesest suurem?

473. 1946. a. tegi kolhoosniku pere 448 normipäeva, 1947. a. 86 normipäeva rohkem. 1946. a. hinnati normipäev 12 rbl., 1947. a. kaks korda rohkem. Kui palju suurenes kolhoosniku perekonna sissetulek 1947. a. võrreldes 1946. a.?

474. Plaani kohaselt pidi vabrik tootma 75 tööpinki päevas. Vabrik ületas aastaplaani 6480 tööpingi võrra. Mitu tööpinki valmistas vabrik aasta jooksul, kui aastas arvestada 307 tööpäeva?

475. Autotehas toodab päevas 425 veo- ja 85 sõiduautot. Mitu autot toodab tehas aasta jooksul kokku, kui aastas arvestada 307 tööpäeva? (Lahendada kahel viisil.)

476. Sovhoos saatis raudteel 156 vagunit nisu ja 98 vagunit rukist. Igasse vagunisse laaditi 20 t vilja. Mitu tonni saadeti nisu rohkem kui rukist? (Lahendada kahel viisil.)

477. Koostada ülesanne, kus tuleb 160 korrutada 240-ga ja saadud korrutisega liita 8000.

---

478. Neljas ühesuuruses tükis on sitsriiet kokku 256 m. Mitu meetrit sitsriiet on 150 niisuguses tükis?

479. Haiglale osteti esimesel korral 30 m pesuriiet ja maksti 270 rbl. Teisel korral osteti 120 m kalevit, mille meeter oli 10 korda kallim pesuriide meetrist. Kui palju maksti kalevi eest?

480. Kauplus müüs esimesel päeval 126 elektripliiti, teisel päeval aga 118 samahinnalist pliiti. Teisel päeval sai kauplus elektripliitide eest 576 rbl. vähem kui esimesel päeval. Kui palju raha sai kauplus elektripliitide müügist kummalgi päeval?

481. Maja ehitamiseks toodi ühel veoautol 115 kasti naelu ja teisel veoautol 109 samasugust kasti naelu. Teisel veoautol toodi 192 kg naelu vähem kui esimesel. Mitu kilogrammi naelu tõi kumbki auto?

482. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

483. Kauplus müüs 130 paari kalosse. Kui sel päeval oleks müüdud 150 paari kalosse, oleks saadud 800 rbl. rohkem. Kui palju raha sai kauplus müüdud kalosside eest?

TRÜ Raamatukogu

484. Ujumisbasseini suubuvad kaks toru; esimene annab minutis 24 pange vett, teine 18 pange vett. Mitu pange vett voolab basseini, kui mõlemad torud avada üheaegselt 2 tunniks?

485. Pump pumpas 8 minutiga 680 pange vett. Mitu pange vett pumpas ta 150 minutiga?

486. Kolhoosis tuleb normipäeva kohta 7 kg teravilja ja 9 rbl. raha. Kolhoosnik sai tööpäevade arvel 625 kg teravilja ja 850 rbl. raha. Kui palju teravilja ja raha jäi tal veel saada, kui tema pere tegi aastas 475 normipäeva?

487. Aknaklaasi saamiseks võetakse 100 kaaluühikut liiva, 36 kaaluühikut soodat, 25 kaaluühikut kriiti ja 4 kaaluühikut sulfaati [1]. Kui palju läheb tarvis liiva, soodat ja kriiti, kui sulfaati võeti 60 kg?

488. 1946. a. oli kolhoosi karjafarmis 76 piimalehma ja igaüks neist andis 2300 l piima aastas. 1947. a. oli farmis 105 piimalehma ja igaüks neist andis 3600 l piima aastas. Kui palju piima sai kolhoosi karjafarm 1947. a. rohkem kui 1946. a.?

489. Kauplus müüs ühel kuul 135 tükki lõuendit, teisel kuul aga 140 samasugust tükki lõuendit. Teisel kuul müüs kauplus 225 m lõuendit rohkem kui esimesel. Mitu meetrit lõuendit müüs kauplus mõlemal kuul kokku?

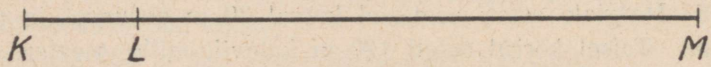

Joonis 11.

490. Linnade *K* ja *L* vahemaa kattis lennuk 105 minutiga, lennates 4 km minutis. Kaugus linnade *L* ja *M* vahel on 5 korda suurem kui linnade *K* ja *L* vahel (joonis 11). Leida kaugus linnade *K* ja *M* vahel.

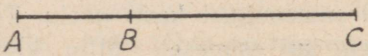

Joonis 12.

491. Linnade *A* ja *B* vahemaa kattis lennuk 2 tunni ja 15 min., lennates 4 km minutis. Kaugus linnade *B* ja *C* vahel on kaks

[1] Sulfaat on eri liiki mineraalsool.

korda suurem kui linnade *A* ja *B* vahel (joonis 12). Kui suur on kaugus linnade *A* ja *C* vahel?

492. Koostada ja lahendada ülesanne, kus tuleb leida, kui palju raha kulutas kooli raamatukogu raamatute ostmiseks.

493. Huvitav ruut. Iga rea või veeru arvude korrutis annab ühe ja sama arvu. Kontrollida, kas see on nii.

256	2	64
8	32	128
16	512	4

5. Mitmekohaliste arvude jagamine.

Jagamine ühekohalise arvuga.

494. Kevadkülviks tuli remontida 576 traktorit. Need jagati võrdselt 3 remonditöökoja vahel. Mitu traktorit pidi remontima iga töökoda?

Arvu, mida jagame, nimetatakse j a g a t a v a k s.
Arvu, millega jagame, nimetatakse j a g a j a k s.
Arvu, mille saame jagamisel, nimetatakse j a g a t i s e k s.

J a g a m i s e l t e k i b m õ n i k o r d j ä ä k.

N ä i d e:

jagatav 975 | 4 jagaja
8 | 243 jagatis
17
16
15
12
3 (jääk)

J ä ä k p e a b o l e m a v ä i k s e m k u i j a g a j a.

495. Jagatav on 38, jagaja on 9. Leida jagatis ja jääk. (Lahendada peast.)

496. Mis arvud võivad olla jäägiks jagamisel 6-ga? jagamisel 9-ga?

497.

48 : 7	40 : 6	70 : 3	100 : 8
55 : 9	50 : 9	80 : 6	100 : 6
43 : 8	60 : 8	90 : 8	100 : 9

498. Leida jagatis:

846 : 6	456 : 6	435 : 3	822 : 6	972 : 4
968 : 8	432 : 8	865 : 5	938 : 7	785 : 5
723 : 3	276 : 4	448 : 7	992 : 8	665 : 7

499. Ahjude ladumiseks toodi neljal hobuveokil 488 tellist ja kolmel autol 3696 tellist. Mitu tellist tõi iga hobuveok ja iga auto?

500. 2 488 : 2; 8 264 : 2; 3 696 : 3; 8 448 : 4.

501. Üks ratas teeb 189 täispööret 9 minutiga. Teine ratas teeb 2466 täispööret 6 minutiga. Mitu täispööret teeb kumbki ratas minutis?

502.

2 463 : 3	2 169 : 3	1 896 : 3	4 088 : 8
1 688 : 4	3 248 : 4	3 699 : 9	5 499 : 9
3 577 : 7	3 555 : 5	4 266 : 6	5 677 : 7

503.

8 364 : 2	6 384 : 2	6 987 : 3	3 368 : 4
4 728 : 4	5 755 : 5	6 786 : 3	9 819 : 3
9 846 : 3	7 917 : 7	8 896 : 8	3 696 : 6
9 786 : 6	8 968 : 8	7 791 : 7	4 575 : 5

504. Jagamist teostamata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 8728 jagamisel 4-ga? 1278 jagamisel 6-ga? 1368 jagamisel 8-ga?

505.

3 455 : 5	3 784 : 2	4 417 : 7	4 566 : 6
2 349 : 3	2 368 : 4	4 026 : 6	6 328 : 8
5 826 : 6	2 913 : 3	7 848 : 9	5 957 : 7
7 839 : 9	6 755 : 5	6 088 : 8	7 749 : 9

506.

1 504 : 4	2 067 : 3	5 512 : 8	4 032 : 7
2 124 : 6	2 895 : 5	3 384 : 6	3 512 : 4
2 304 : 8	4 914 : 9	3 835 : 5	5 913 : 9
4 326 : 7	3 768 : 6	6 183 : 9	6 768 : 8

507.

65 796 : 2	37 455 : 5	50 766 : 6	60 767 : 7
97 911 : 3	35 728 : 4	67 448 : 8	50 496 : 6
78 935 : 5	38 526 : 6	78 669 : 9	78 496 : 8
23 028 : 4	53 627 : 7	45 768 : 8	60 561 : 9

508.

134 890 : 2	230 400 : 6	366 560 : 8	412 470 : 6
273 500 : 5	186 320 : 4	322 500 : 6	762 750 : 9
266 800 : 4	268 800 : 7	577 944 : 9	748 000 : 8
164 790 : 3	235 000 : 5	446 712 : 7	608 531 : 7

509. a) Puukoolist müüdi põõsaid 1368 rbl. eest. Mitu põõsast müüdi, kui iga põõsas maksab 4 rbl.?

b) Teisel korral müüdi puukoolist 342 põõsast 4 rbl. tükk. Kui palju saadi raha?

510.

1 329 : 3	1 860 : 5	1 312 : 8	5 031 : 9
443 × 3	372 × 5	164 × 8	559 × 9

Et jagamist kontrollida, tuleb jagaja korrutada jagatisega. Kui tehted on teostatud õigesti, siis peab korrutis võrduma jagatavaga.

511. Jagada ja kontrollida:

4 725 : 3	372 897 : 7	223 768 : 4	570 568 : 8
2 380 : 5	473 568 : 8	192 114 : 3	110 894 : 7
5 456 : 4	521 688 : 6	267 585 : 5	670 296 : 6
6 774 : 6	607 608 : 9	337 026 : 6	148 590 : 9

512.

532 × 4	325 × 6	247 × 5	234 × 8
2 128 : 4	1 950 : 6	1 235 : 5	1 872 : 8

Et korrutamist kontrollida, tuleb korrutis jagada ühe teguriga. Kui tehted on teostatud õigesti, siis peab jagatis võrduma teise teguriga.

513. Korrutada ja kontrollida tulemused:

1 378 × 5	4 296 × 7	36 728 × 8
2 496 × 3	3 784 × 6	42 316 × 9

514. Leida x:

$x : 5 = 30$	$x : 3 = 128$	$x \times 6 = 240$	$x \times 3 = 1\,455$
$x : 4 = 90$	$x : 6 = 107$	$x \times 8 = 400$	$x \times 8 = 1\,840$
$x : 6 = 80$	$x : 5 = 365$	$x \times 4 = 320$	$x \times 7 = 3\,857$
$x : 7 = 60$	$x : 8 = 536$	$x \times 5 = 350$	$x \times 6 = 6\,234$

515.

35 768 : 8 + 45 908	358 × 128 : 4	432 × 108 : 9
78 561 : 9 — 3 098	609 × 247 : 3	123 × 350 : 6
58 374 : 6 — 1 076	456 × 304 : 8	520 × 330 : 8
31 395 : 7 — 2 907	385 × 240 : 7	605 × 408 : 5

516. Mootorrattur sõitis 4 päevaga 428 km. Lendur lendas sama ajaga 8288 km. Mitu kilomeetrit sõitis mootorratas päevas ja mitu kilomeetrit lennuk?

517.

321 : 3	6 184 : 2	7 567 : 7	4 854 : 6	9 040 : 5
545 : 5	8 368 : 4	6 426 : 6	7 245 : 9	9 648 : 8
742 : 7	9 621 : 3	8 856 : 8	7 049 : 7	8 127 : 9
963 : 9	5 535 : 5	9 972 : 9	5 680 : 8	7 248 : 6

518. Jagada ja kontrollida tulemused:

45 186 : 3	56 049 : 7	396 276 : 4	354 072 : 6
35 205 : 5	81 360 : 9	352 745 : 5	576 640 : 8
24 328 : 4	51 048 : 6	571 461 : 3	564 200 : 7
36 210 : 6	88 720 : 8	490 812 : 7	891 720 : 9

519. Jagamist teostamata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 96 048 jagamisel 4-ga? 35 490 jagamisel 7-ga? 736 504 jagamisel 8-ga?

520.

18 024 : 4 : 2	45 654 : 6 + 3 754	309 × 567 : 9
56 172 : 2 : 3	72 576 : 8 — 6 988	520 × 609 : 7
81 168 : 3 : 4	63 072 : 9 — 4 066	750 × 240 : 8

521. Kontrollida võrdused:

a) 8 752 : 8 = 8 752 : 4 : 2; b) 4 074 : 2 : 3 = 4 074 : 6.

522. Lahendada mitmel viisil:

a) 5 124 : 2 : 3; b) 2 754 : 3 : 3.

523. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

a) 4386 jagatist 3-ga suurendada 275 võrra;

b) 6784 jagatist 8-ga vähendada 356 võrra.

524. Kirjutada numbritega ning jagamis- ja võrdusmärgiga, et 180 jagatis 6-ga on 30.

525. 150 sulge pakiti võrdselt 5 karpi. Mitu sulge pakiti igasse karpi?

526. 150 pliiatsit pakiti karpidesse, igasse karpi 5 tükki. Mitmesse karpi pakiti kõik pliiatsid?

527. Koostada ülesanne, milles tuleb:

a) 120 jaotada 4 võrdseks osaks;

b) leida, mitu korda 4 mahub 120-sse;

d) 120 vähendada 4 korda;

e) leida, mitu korda on 120 suurem 4-st;

g) leida neljandik 120-st.

528. Täiendada järgmised ülesanded ja lahendada nad:

a) Valutsehhis valati 8 katelt. Kui palju kaalub iga katel?

b) 1120 kg malmist valati katlaid. Mitu katelt valati?

d) Miiniristleja oli teel 8 tundi. Mitu km sõitis ta tunnis?

e) Allveelaev sõitis 1040 km. Mitu tundi oli ta teel?

529. Puhkekodule osteti 19 lauda 72 rbl. tükk ja 9 kappi, kusjuures kappide eest maksti niisama palju kui laudade eest. Kui palju maksis kapp?

530. Aurik kattis kahe sadama vahemaa 9 ööpäevaga, sõites 720 km ööpäevas. Tagasisõidu sooritas ta 8 ööpäevaga. Mitu kilomeetrit ööpäevas läbis aurik tagasisõidul?

531. Õmblustöökojas oli 24 rulli kalevit à 65 m. Kogu kalevist õmmeldi 276 ülikonda ja mõned palitud. Igale ülikonnale kulus 3 m, igale palitule 4 m kalevit. Mitu palitut õmmeldi?

532. Kahest linnast, mille vahemaa on 963 km, sõitsid teineteisele vastu 2 rongi. Esimene rong sõitis kohtumiseni 13 tundi ja läbis tunnis 45 km. Teine rong sõitis kohtumiseni 9 tundi. Mitu kilomeetrit tunnis kattis teine rong?

533. Kahest linnast, mille vahemaa on 1024 km, sõitsid teineteisele vastu 2 veoautot. Esimene veoauto sõitis kohtumiseni 12 tundi, teine 4 tundi vähem. Esimene veoauto sõitis kiirusega 48 km tunnis. Missuguse kiirusega sõitis teine veoauto?

534. Tekstiilvabrik valmistas 5236 rulli lõuendit, sitsriiet 3 korda rohkem kui lõuendit ja flanelli 4 korda vähem kui sitsriiet. Mitu rulli riiet valmistas vabrik kokku?

535. Sovhoos andis riigile 3020 t nisu, rukist 965 t vähem kui nisu ja kaera 5 korda vähem kui nisu ning rukist kokku. Mitu tonni teravilja andis sovhoos riigile kokku?

536. Lennuk lendas Moskvast Bakuusse kiirusega 250 km tunnis. 8 tunni pärast jäi tal lennata 4 korda vähem sellest, mis ta oli juba lennanud. Kui pikk on õhutee Moskvast Bakuusse? (Näidata neid linnu kaardil.)

537. Üks ratas teeb 1215 täispööret minutis, teine 72 täispööret 8 minutiga. Mitu korda pöörleb esimene ratas teisest kiiremini? Mitu täispööret teeb esimene ratas minutis rohkem kui teine?

538. Üks pump täidab paagi naftaga 8 tunni kestel, teine 9 tunni kestel. Kui palju pumpab esimene pump naftat tunnis teisest rohkem, kui paak mahutab 1512 ts?

539. Kool sai õppetarvete ostmiseks 3608 rbl. Pool kogu rahast kulutati raamatute, neljandik piltide, kaheksandik maateaduse kaartide ostmiseks. Kui palju raha kulutas kool?

540. Osteti 2 rulli paela à 30 m (joonis 13). Ülikonna äärestamiseks tarvitati kolmandik esimesest rullist ja kuuendik teisest. Mitu meetrit paela võeti kummastki rullist? (Lahendada peast.)

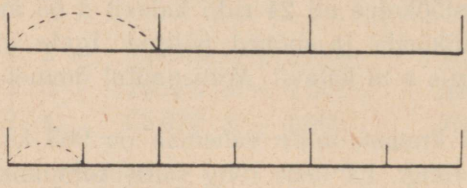

Joonis 13.

541. Köitekojas köideti 1380 raamatut 3 päevaga. Esimesel päeval köideti kolmandik, teisel päeval viiendik kõigist raamatuist ja kolmandal päeval ülejäänud. Mitu raamatut köideti kolmandal päeval?

---

542. Lendur oli lennus 2 päeva. Esimesel päeval viibis ta õhus 9 tundi ja lendas 2160 km. Teisel päeval lendas ta samasuguse kiirusega ja viibis õhus 12 tundi. Kui pika maa kattis lennuk teisel päeval?

543. a) Auto kattis 7760 m 8 minutiga. Kui pika maa katab ta tunnis?

b) Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

544. Rong sõitis ... tunniga ... km. Mitu kilomeetrit sõidab ta sama kiirusega ... tunni jooksul? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

545. Kahe üht sorti kalevitüki eest maksti 1305 rbl. Esimeses tükis oli 4 m, teises 5 m kalevit. Kui palju maksis kumbki tükk kalevit?

546. Ahjude tegemiseks toodi 2 päevaga 5775 tellist: esimesel päeval toodi 4 autokoormat, teisel päeval 3 autokoormat, igas koormas ühepalju telliseid. Mitu tellist toodi esimesel päeval ja mitu teisel?

547. Kaks ühesugust pumpa pumpasid 13 536 pange vett. Esimene pump töötas 5 tundi, teine 3 tundi. Mitu pange vett pumpas kumbki pump?

548. Kaks poissi korjasid kokku 75 pähklit ja jaotasid need omavahel nii, et esimene sai ühe osa, teine aga kaks niisugust osa. Mitu pähklit sai kumbki poiss? (Lahendada peast.)

549. Kaks tüdrukut leidsid kokku 90 seent ja jaotasid need omavahel nii, et üks sai kaks korda rohkem kui teine. Mitu seent sai kumbki tüdruk? (Lahendada peast.)

550. Kaks töölist said töö eest kokku 1216 rbl. Nad jaotasid raha omavahel nii, et üks sai kolm korda rohkem kui teine. Kui palju raha sai kumbki tööline?

551. a) Grammofonide ja plaatide eest maksti kokku 1365 rbl.; grammofonide eest 6 korda rohkem kui plaatide eest. Kui palju maksti grammofonide ja kui palju plaatide eest?
b) Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

552. Kahe aastaga tootis tehas 12 456 tööpinki. Teisel aastal valmistas tehas tööpinke 5 korda rohkem kui esimesel. Mitu tööpinki tootis tehas teisel aastal?

553. Tehasesse toodi esimesel korral 46 kasti naelu, teisel korral 40 samasugust kasti naelu. Esimesel korral toodi 192 kg naelu rohkem kui teisel korral. Mitu kilogrammi naelu toodi kummalgi korral?

554. Valutsehhis valati esimene kord 126 tööpinki, teine kord 119 samasugust tööpinki. Teine kord kulus valuks 5635 kg malmi vähem kui esimene kord. Kui palju kaalus iga tööpink?

555. Puutöökoda ostis 28 höövelpinki, mööblivabrik 36 samasugust höövelpinki. Vabrik maksis 1040 rbl. rohkem kui töökoda. Kui palju maksis mööblivabrik ostetud höövelpinkide eest?

556. Artell arvestas, et ta võib oma kalevist valmistada 168 ülikonda. Kui ta valmistaks 164 ülikonda, jääks 12 m kalevit üle. Mitu meetrit kalevit oli artellil?

557. Üks ostja ostis ... m kalevit, teine ... m samasugust kalevit. Esimene ostja maksis ... rbl. rohkem kui teine. Kui palju raha kulutas kumbki ostja? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

558. 10 karusmarjapõõsast maksab 40 rbl. Mitu niisugust põõsast saab osta 260 rbl. eest?

559. a) 8 ülikonnale läks 24 m kalevit. Mitu niisugust ülikonda saab õmmelda 1356 meetrist samasugusest kalevist?

b) Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

560. Kauplus sai 6 ühesugust kasti seepi, kokku 4200 rbl. eest. Mitu tükki seepi oli igas kastis, kui 12 tükki seda seepi maksab 24 rbl.?

561. Kaupluses oli 2 kasti üht sorti biskviite, kokku 40 kg. Esimeses kastis oli biskviite 380 rbl. eest, teises 420 rbl. eest. Mitu kilogrammi biskviite oli kummaski kastis?

562. Koolile osteti 2 kasti üht sorti naelu, kokku 60 kg. Esimene kast naelu maksis 288 rbl., teine kast 36 rbl. vähem. Mitu kilogrammi naelu oli kummaski kastis?

563.* Paar pirne maksab 3 rbl. Kui palju maksab 10 niisugust pirni? (Lahendada peast.)

564.* 5 õuna maksab 7 rbl. Kui palju tuleb maksta 100 niisuguse õuna eest?

565.* 3 kilost jahust saab 4 kg leiba. Mitu kilogrammi leiba saab 840 kilost jahust?

566.* 2 t naftat annab niisama palju soojust kui 3 t kivisütt. Mitu tonni naftat läheb tarvis, et asendada 1527 t kivisütt?

567.* Trükikojas trükiti 18 820 ülesannetekogu. Mitu aabitsat oleks võinud trükkida sellelesamale paberile, kui viiele aabitsale kulub niisama palju paberit kui neljale ülesannetekogule?

568. Kahes korvis oli kokku 156 õuna. Kui ühest korvist võeti ära 6 õuna, siis oli kummaski korvis ühepalju. Mitu õuna oli kummaski korvis algul?

569. Töölisasula kahes koolis õpib kokku 1850 last; ühes koolis on 60 õpilast rohkem kui teises. Mitu õpilast on kummaski koolis?

570. Haigla ja koolimaja ehitamiseks kulutas linnanõukogu 456 000 rbl., haigla ehitamiseks kulus 12 500 rbl. rohkem kui koolimaja ehitamiseks. Kui palju läks maksma haigla ja kui palju koolimaja?

571. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

572. Kauplus sai 2 kotti sibulaid, kokku 540 rbl. eest; kilogramm sibulaid maksis 5 rbl. Esimeses kotis oli 8 kg sibulaid vähem kui teises. Mitu kilogrammi sibulaid oli kummaski kotis?

573. Kauplus müüs 9 jalgratast ja 8 õmblusmasinat, kokku 17 125 rbl. eest. Jalgratas maksis 1 125 rbl. Kui palju maksis õmblusmasin?

574. Õmblustöökojale osteti 7608 rbl. eest riiet. Mitu meetrit riiet osteti, kui 5 m seda riiet maksab 40 rbl.?

575.* 4 kg hirsist saab 3 kg hirsitangu. Mitu kilogrammi hirsitangu saab 500 kg hirsist?

576. Töökojas valmistati 1530 supi- ja teelusikat, supilusikaid valmistati 4 korda rohkem kui teelusikaid. Kui palju valmistati kumbagi liiki lusikaid?

577. Kaupluses oli 2 rulli üht sorti riiet, kokku 70 m. Esimene rull riiet maksis 324 rbl., teine 306 rbl. Mitu meetrit riiet oli kummaski rullis?

578. Vesilennukil (joonis 14) tuli lennata 540 km. Esimesel päeval lendas ta kolmandiku, teisel päeval poole ja kolmandal päeval ülejäänud osa teest. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

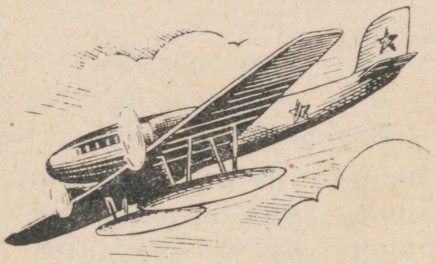

Joonis 14.

579. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:
1) $720 - 240 = 480$; 2) $480 : 6 = 80$.

580. Koostada ülesanne, mis lahendub jagamise ja korrutamisega.

581. Koostada ülesanne, mis lahendub liitmise ja jagamisega.

Jagamine kahekohalise arvuga.

Jagamine kümnega.

582. Õunapuult korjati 240 õuna. Mitu kümmet moodustab see?

583.

180 : 10	570 : 10	810 : 10	740 : 10
320 : 10	630 : 10	420 : 10	960 : 10

584. 1 000 : 10 600 : 10 40 : 10 1 640 : 10

585. 2 000 : 10 300 : 10 20 : 10 2 320 : 10

586.

720 : 10	3 560 : 10	23 400 : 10	148 000 : 10
1 720 : 10	6 800 : 10	57 640 : 10	230 760 : 10
860 : 10	7 840 : 10	75 940 : 10	924 870 : 10
4 860 : 10	9 360 : 10	84 390 : 10	750 400 : 10

587.

70 : 10	160 : 10	450 : 10	1 340 : 10
74 : 10	168 : 10	459 : 10	1 347 : 10

588.

243 : 10	1 251 : 10	13 482 : 10	435 286 : 10
786 : 10	3 485 : 10	27 049 : 10	180 075 : 10
492 : 10	6 072 : 10	63 218 : 10	591 004 : 10
817 : 10	8 163 : 10	90 074 : 10	723 047 : 10

589. Arvutada peast: 1 000 000 : 10 : 10 : 10 : 10 : 10 : 10.

590. Arvutada peast: 600 000 : 10; 60 000 : 10; 6 000 : 10; 600 : 10; 60 : 10.

591. Arvutada peast:

250 : 10 + 75	860 : 10 × 10	1 500 : 10 : 3
640 : 10 — 18	940 : 10 × 10	2 800 : 10 : 4
750 : 10 — 46	520 : 10 × 10	6 400 : 10 : 2

592.

78 300 : 10 : 6	68 700 : 10 + 38 796	290 × 68 : 10
324 800 : 10 : 8	946 570 : 10 — 50 018	360 × 246 : 10
106 200 : 10 : 9	240 060 : 10 — 18 908	208 × 405 : 10

593. Mitu kümnelist saab 560-st ühelisest? 8400-st ühelisest?

594. Mitu kümnelist on arvudes 3470? 5682? 15 405?

595. Tekstiilvabriku kudumisosakonna töölised tellisid riigilaenu 172 800 rbl. eest, värvimisosakonna töölised 198 500 rbl. eest. Kogu selle summa tasusid töölised võrdsete osadena 10 kuu kestel. Mitu rubla tasusid tekstiilvabriku töölised kuus riigilaenu arvel?

596.* Linnas on 4650 maja. Iga 10 maja kohta tuleb 6 kivi- ja 4 puumaja. Mitu kivi- ja mitu puumaja on linnas?

597.* Külas on 540 maja. Iga 10 maja kohta tuleb 2 sindlikatust, 3 plekk-katust ja 5 kivikatust. Mitmel majal on sindli-, mitmel plekk- ja mitmel kivikatused?

598.* Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

599. Koostada ülesanne, mida tuleb lahendada nii:

1) $840 : 10 = 84$; 2) $84 \times 3 = 252$.

Jagamine täiskümnetega.

600. Malmivalutehas saatis raudteel 350 t malmi. Mitu vagunit läks selleks vaja, kui igasse vagunisse laaditi 50 t? (Lahendada peast.)

601.	180 : 30	240 : 60	450 : 50	640 : 80
	350 : 50	400 : 80	320 : 40	270 : 30
	160 : 20	210 : 70	420 : 60	540 : 90
	200 : 40	360 : 90	490 : 70	480 : 60
602.	130 : 20	380 : 50	310 : 60	610 : 80
	260 : 50	310 : 40	430 : 80	660 : 70
	180 : 40	190 : 20	400 : 90	400 : 60
	200 : 30	260 : 30	320 : 70	530 : 90
603.	148 : 20	195 : 40	187 : 60	726 : 80
	285 : 40	236 : 30	483 : 80	548 : 90
	359 : 50	154 : 20	561 : 70	423 : 60
	216 : 30	417 : 50	818 : 90	637 : 70
604.	341 : 50	315 : 80	415 : 70	703 : 80
	318 : 40	294 : 60	785 : 90	239 : 30
	532 : 60	406 : 90	469 : 50	694 : 70
	208 : 30	275 : 40	384 : 60	526 : 90
605.	156 : 30	1 340 : 20	4 320 : 80	6 840 : 90
	1 560 : 30	2 750 : 50	3 850 : 70	5 040 : 60
	252 : 40	3 180 : 60	5 310 : 90	7 680 : 80
	2 520 : 40	2 340 : 30	4 740 : 60	6 720 : 70

606. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 5760 jagamisel 40-ga? 13 470 jagamisel 30-ga?

607.

17 520 : 20	29 340 : 60	18 480 : 30	63 810 : 90
23 160 : 40	43 650 : 50	35 460 : 90	51 620 : 60
17 280 : 30	54 280 : 80	75 120 : 80	42 350 : 70
34 750 : 50	65 760 : 40	43 470 : 70	48 640 : 80

608.

138 420 : 20	258 720 : 30	450 600 : 30	354 720 : 60
397 560 : 40	437 950 : 50	758 560 : 40	576 060 : 80
685 560 : 60	397 600 : 80	406 280 : 20	602 350 : 70
967 050 : 90	580 720 : 70	706 050 : 50	826 200 : 90

609. Leida x:

$120 : x = 20$	$480 : x = 20$	$420 : x = 70$
$150 : x = 50$	$920 : x = 40$	$540 : x = 60$
$280 : x = 70$	$850 : x = 50$	$450 : x = 90$

610. Leida x:

$1\,200 : x = 60$	$4\,200 : x = 70$	$5\,400 : x = 60$
$3\,200 : x = 80$	$3\,600 : x = 90$	$7\,200 : x = 80$
$2\,700 : x = 30$	$4\,000 : x = 80$	$6\,300 : x = 90$

611. Leida x:

$x \times 30 = 120$	$x \times 20 = 560$	$x \times 30 = 720$
$x \times 20 = 140$	$x \times 40 = 480$	$x \times 60 = 780$
$x \times 40 = 200$	$x \times 50 = 900$	$x \times 60 = 960$

612. Leida x:

$70 \times x = 2\,520$	$40 \times x = 3\,760$	$60 \times x = 3\,780$
$90 \times x = 3\,780$	$80 \times x = 5\,920$	$50 \times x = 9\,350$
$60 \times x = 5\,820$	$90 \times x = 7\,380$	$70 \times x = 5\,250$

613.

$73\,760 : 40 + 29\,785$	$350 \times 240 : 60$	$456\,480 : 30 : 8$
$135\,780 : 60 - 1\,906$	$275 \times 460 : 50$	$376\,740 : 70 : 6$
$485\,640 : 90 - 2\,078$	$385 \times 208 : 70$	$573\,480 : 40 : 9$

614. 453 600 jagatist 30-ga vähendada 80 korda.

615. 27 000 jagatist 50-ga vähendada 90 võrra.

616. Inimene tarvitab keskmiselt 7 kg soola aastas. Mitu 20-tonnilist vagunit läheb tarvis soola kohaletoimetamiseks 140 000 elanikuga linnale terveks aastaks?

617. Üks auto sõitis 20 tunniga 800 km, teine sama ajaga 920 km. Kui palju oli teise auto kiirus esimese omast suurem? (Lahendada kahel viisil.)

618. Õmbleja teeb 50 pistet minutis, harilik õmblusmasin 1500 pistet minutis, kiirõmblusmasin 4000 pistet minutis. Mitu korda töötab õmbleja kummalgi masinal kiiremini kui käsitsi?

---

619. 20 tunniga sõitis aurik 600 km. Mitme tunniga katab ta sama kiirusega sõites 1680 km?

620. 30 kotti kaeru kaalub 1800 kg. Mitu niisugust kotti läheb tarvis 2760 kg kaerte mahutamiseks?

621. Kaks mullatöölist said kraavi kaevamise eest 960 rbl. Esimene mullatööline kaevas 43 m, teine 37 m kraavi. Kui palju raha peab saama kumbki mullatööline?

622. Sovhoos saatis linna 2880 kg õunu 2 veoautol: esimesel veoautol oli 32 kasti õunu, teisel 28 kasti õunu, kõik võrdse kaaluga. Mitu kilogrammi õunu saadeti kummalgi veoautol?

623. Üks kauplus sai 56 rulli riiet, teine 36 samasugust rulli riiet. Esimene kauplus sai 840 m riiet rohkem kui teine. Mitu meetrit riiet sai kumbki kauplus?

624. Võitööstusse toodi ühel päeval 75 nõutäit piima, teisel päeval 45 samasugust nõutäit piima. Esimesel päeval sai võitööstus 1200 l piima rohkem kui teisel. Mitu liitrit piima sai võitööstus kahe päeva kestel kokku?

625. Kahes kastis oli kokku 50 kg üht sorti kompvekke. Esimene kast kompvekke maksis 480 rbl., teine kast 520 rbl. Mitu kilogrammi kompvekke oli kummaski kastis?

626. Kahelt põllult võeti kokku 30 ühesuurust kotti kartuleid. Esimeselt põllult võeti 850 kg kartuleid, teiselt põllult aga 650 kg. Mitu kotti kartuleid võeti kummaltki põllult?

627.* Parki istutati 140 kaske ja mõned pärnad. Kui palju puid istutati kokku, kui iga 20 kase kohta tuli 9 pärna?

628. Koolimaja ehitamiseks veeti kohale 75 600 valget ja punast tellist, punaseid telliseid 29 korda rohkem kui valgeid. Kui palju veeti koolimaja ehitamiseks punaseid telliseid?

629. 1945. ja 1946. a. tootis vabrik kokku 34 800 külvimasinat; 1946. a. tootis vabrik 19 korda rohkem kui 1945. a. Mitu külvimasinat tootis vabrik 1945. a. ja mitu 1946. a.?

630.* Aeda istutati 180 kirsipuud ja mõned pirnipuud. Kui palju istutati pirnipuid, kui iga 30 kirsipuu kohta tuli 4 pirnipuud?

Jagamine mistahes kahekohalise arvuga.

631. Nimetada arvud kuni 100-ni, mida saab jäägita jagada: a) 11-ga, b) 12-ga, d) 13-ga, e) 14-ga, g) 15-ga jne. kuni 30-ga.

632. Arvutada peast:

48 : 12	72 : 18	47 : 15	71 : 13	92 : 15
55 : 12	81 : 18	85 : 11	89 : 17	65 : 14
84 : 14	65 : 13	76 : 16	51 : 15	76 : 17
95 : 14	73 : 13	68 : 19	63 : 18	84 : 19

633. Arvutada peast:

82 : 23	92 : 26	80 : 35	96 : 22	81 : 37
68 : 27	87 : 34	95 : 39	87 : 38	63 : 46
85 : 24	69 : 28	84 : 34	94 : 43	75 : 49
64 : 29	90 : 25	78 : 36	99 : 47	97 : 42

634.

38 : 12	33 : 14	93 : 18	90 : 17
384 : 12	336 : 14	936 : 18	901 : 17

635. 375 kotti jahu laaditi võrdselt 15 veoautole. Mitu kotti laaditi igale veoautole?

636.

648 : 12	765 : 17	795 : 15	896 : 14
896 : 16	665 : 19	832 : 13	736 : 16
737 : 11	810 : 18	578 : 17	576 : 18
585 : 13	378 : 14	817 : 19	475 : 19

637.

552 : 23	864 : 27	946 : 22	693 : 33
832 : 26	928 : 29	672 : 21	564 : 47
850 : 25	816 : 24	837 : 27	884 : 42
664 : 28	420 : 35	667 : 29	819 : 39

638.

160 : 32	588 : 84	196 : 28	430 : 86
424 : 53	387 : 43	280 : 56	406 : 58
427 : 61	552 : 92	469 : 67	582 : 97
360 : 72	378 : 63	343 : 49	414 : 69

639.

150 : 21	430 : 61	119 : 16	385 : 65
230 : 34	510 : 83	275 : 38	369 : 87
180 : 43	630 : 72	387 : 49	576 : 98
270 : 52	750 : 91	245 : 27	623 : 76

640.

356 : 47	478 : 65	132 : 17	143 : 18
423 : 55	759 : 86	821 : 96	375 : 67
615 : 78	237 : 27	619 : 75	428 : 59
329 : 39	163 : 19	127 : 16	513 : 88

641. 1036 sidrunit pakiti 14 kasti, igasse kasti ühepalju. Mitu sidrunit pakiti igasse kasti?

642.

115 : 21	204 : 62	1 064 : 14	7 081 : 73
1 155 : 21	2 046 : 62	3 214 : 44	5 554 : 84
137 : 32	399 : 74	2 904 : 33	5 978 : 61
1 376 : 32	3 996 : 74	3 795 : 55	6 900 : 92

643.

1 092 : 26	2 618 : 77	1 254 : 19	6 864 : 88
2 538 : 47	3 827 : 89	3 306 : 38	6 499 : 97
1 254 : 38	3 536 : 68	2 470 : 26	7 220 : 76
1 475 : 59	3 360 : 96	3 666 : 47	6 141 : 69

644.

63 888 : 12	17 253 : 81	8 792 : 14	59 334 : 93
70 860 : 33	32 384 : 92	18 900 : 25	62 664 : 84
22 083 : 51	31 302 : 74	41 496 : 42	62 568 : 72
19 800 : 44	34 020 : 63	32 340 : 33	61 815 : 65

645. Koostada ülesanne, mille lahendamiseks tuleb 61 750 jagada 65-ga.

646.

7 112 : 28	28 275 : 87	24 300 : 36	68 992 : 88
5 848 : 17	14 157 : 99	23 408 : 28	73 416 : 76
29 736 : 56	16 692 : 78	46 403 : 49	85 750 : 98
16 770 : 39	34 320 : 66	13 090 : 17	46 230 : 67

647. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 3760 jagamisel 16-ga? 42 640 jagamisel 72-ga? 376 290 jagamisel 45-ga?

648.

72 602 : 31	136 576 : 64	280 632 : 44	704 025 : 75
44 156 : 14	420 639 : 93	189 952 : 32	751 464 : 84
105 875 : 25	369 648 : 72	401 064 : 51	649 512 : 93
229 620 : 43	124 740 : 81	219 000 : 25	458 180 : 62

649. Jagada ja kontrollida tulemused:

149 808 : 48	322 296 : 78	276 316 : 37	867 634 : 99
155 955 : 37	464 667 : 87	509 701 : 59	815 108 : 86
298 144 : 56	312 246 : 99	124 686 : 18	607 992 : 77
73 660 : 29	349 800 : 66	254 800 : 26	481 620 : 69

650. Korrutada ja kontrollida tulemused:

48×32 37×54 68×72 94×88

651. Leida x:

$x \times 14 = 70$ $x \times 16 = 240$ $x \times 11 = 88$ $x \times 46 = 2\,392$

$x \times 12 = 96$ $x \times 36 = 540$ $x \times 16 = 192$ $x \times 58 = 1\,218$

$x \times 15 = 105$ $x \times 54 = 1\,512$ $x \times 23 = 483$ $x \times 75 = 3\,375$

652. Leida, mitu korda on:

a) 18 792 suurem 58-st?

b) 18 450 suurem 75-st?

d) 36 väiksem 17 100-st?

e) 68 väiksem 49 300-st?

653. Vähendada:

a) 3 800 25 korda;

b) 11 328 48 korda;

d) 13 150 50 korda;

e) 56 100 85 korda.

654. $305\,375 : 25 : 35$ $282 \times 75 : 47$

$122\,112 : 53 : 18$ $312 \times 164 : 78$

$739\,755 : 17 : 45$ $864 \times 240 : 96$

$(7\,524 + 16\,308) : (804 - 768)$

$(37\,900 + 674\,900) : (1\,003 - 958)$

$(90\,360 - 1\,728) : (3\,010 - 2\,938)$

655. Kontrollida võrdused:

a) $1\,080 : 9 : 5 = 1\,080 : 45$;

b) $5\,760 : 8 : 9 = 5\,760 : 72$.

656. Lahendada mitmel viisil:

$4\,320 : 12 : 6$; $5\,040 : 18 : 4$.

657. Pargis on 2 purskkaevu. Üks purskkaev purskab 3645 pange vett 9 tunniga, teine 4896 pange 12 tunniga. Mitu pange vett purskab kumbki purskkaev tunnis?

658.

$3\,965 : 13$	$75\,663 : 63$	$120\,135 : 15$	$130\,208 : 26$
$9\,362 : 31$	$92\,368 : 92$	$162\,072 : 18$	$282\,094 : 47$
$20\,852 : 52$	$74\,592 : 74$	$122\,451 : 17$	$195\,662 : 38$
$57\,288 : 42$	$72\,981 : 81$	$119\,776 : 19$	$477\,959 : 59$

659.

$390\,520 : 65$	$380\,684 : 76$	$108\,720 : 36$	$378\,444 : 74$
$780\,702 : 78$	$970\,582 : 97$	$943\,290 : 47$	$685\,440 : 68$
$499\,296 : 96$	$462\,889 : 89$	$588\,400 : 29$	$405\,999 : 99$
$870\,609 : 87$	$435\,268 : 68$	$348\,580 : 58$	$602\,086 : 86$

660.

$14\,472 : 18 : 12$	$336\,048 : 48 \times 64$
$32\,256 : 32 : 36$	$461\,757 : 57 \times 134$
$141\,188 : 47 : 38$	$445\,623 : 89 \times 207$
$276\,552 : 69 : 24$	$745\,920 : 74 \times 120$

(47 868 + 112 812) : 52
(60 000 — 14 052) : 84
(40 800 — 19 170) : 70
(15 100 — 5 308) : 68

661. Mitu korda on 7680 jagatis 48-ga suurem kui 192 jagatis 6-ga?

662. Kirjutada numbritega ning jagamis- ja võrdusmärgiga, et 360 jagatis 12-ga on 30.

663. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:
a) 576 jagatist 18-ga suurendada 4 korda;
b) 864 jagatist 24-ga vähendada 4 korda.

664. Tellisetehases valmistasid 15 töölist 12 päevaga 414 000 tellist. Mitu tellist valmistas üks tööline päevas?

665. Üks vedur sõitis 24 kuuga 345 600 km, teine 18 kuuga 244 800 km. Kumb vedur sõitis kuus rohkem ja mitme kilomeetri võrra?

666. Aurik sõitis 1188 km pärivoolu ja 1062 km vastuvoolu. Pärivoolu sõitis aurik kiirusega 22 km tunnis, vastuvoolu kiirusega 18 km tunnis. Mitu tundi oli aurik teel?

667. Raamatus on 135 lehekülge à 48 rida. Mitu lehekülge oleks selles raamatus, kui leheküljele mahutada 45 rida?

668. Kolhoos sai 4872 ts kartuleid, peete 12 korda vähem kui kartuleid ja porgandeid 278 ts vähem kui peete. Kui palju juurvilja sai kolhoos kokku?

669. Pargasesse laaditi 1536 t rukist, nisu 4 korda rohkem kui rukist ja otra 16 korda vähem kui nisu ja rukist kokku. Kui palju teravilja laaditi pargasesse kokku?

670. Veoautosid on linnas 10 korda rohkem kui sõiduautosid. Mitu autot on linnas üldse, kui veoautosid on 240? (Lahendada peast.)

671. Ühe linna algkoolides on nüüd õpilasi 8 korda ja keskkoolides 24 korda rohkem kui enne Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. Mitu last õppis selles linnas enne Oktoobrirevolutsiooni, kui nüüd õpib algkoolides 7680 õpilast ja keskkoolides 13 560 õpilast?

672. Koostada samasugune ülesanne oma linna või rajooni koolide kohta.

673. Auto võib sõita 1152 km 16 tunniga, hobune 36 km 4 tunniga. Mitu korda liigub auto hobusest kiiremini?

674. Osteti 2 kera nööri à 60 m. Esimesest kerast lõigati ära kümnendik nööri, teisest kerast kaheteistkümnendik (joonis 15). Mitu meetrit nööri lõigati ära kummastki kerast? (Lahendada peast.)

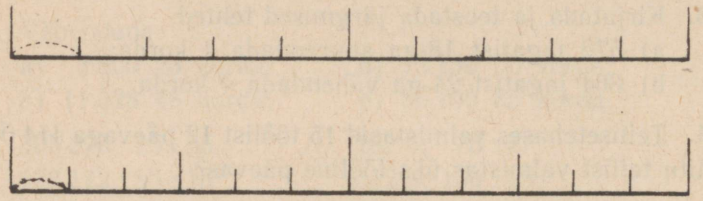

Joonis 15.

675. Pargase laadung kaalus 9680 ts. Kaheksandiku kogu laadungist moodustas tsement, kümnendiku alabaster ja ülejäänud osa lubi. Kui palju lupja tõi pargas?

676. 2310 t jahu laaditi 20 t ja 50 t kaupa vaguneisse. 20-tonniseid vaguneid oli 63. Kui palju oli 50-tonniseid vaguneid?

677. Kahe linna vaheline kaugus on 1540 km. Veerandi sellest teest sõitis kaubarong kiirusega 35 km tunnis, ülejäänud tee aga kiirusega 33 km tunnis. Mitme tunniga kattis kaubarong kogu tee?

678. Kiirrong sõitis esimesel päeval 1176 km, teisel päeval 1232 km. Keskmine kiirus oli 56 km tunnis. Mitu tundi oli rong üldse teel? (Lahendada kahel viisil.)

679. Ühele klassile osteti koolipinke 1560 rbl. eest, teisele klassile 1235 rbl. eest. Koolipink maksis 65 rbl. Mitu koolipinki osteti esimesele klassile rohkem kui teisele?

---

680. Bassein mahutab 8360 pange vett. Basseini on juhitud toru, mille kaudu võib teda täita 38 minutiga. Mitu pange vett voolab tühja basseini, kui toru on avatud 25 min.?

681. Mööblikauplusse toodi 46 ühesugust lauda. Esimesel päeval müüdi 27 lauda 1215 rbl. eest. Kui palju maksid ülejäänud lauad?

682. ... kotti suhkrut kaalub ... kg. Kui palju kaalub ... niisugust kotti suhkrut? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

683. Kaks brigaadi said raudtee remontimise eest 5760 rbl. Esimene brigaad parandas 7 km teed, teine 5 km. Kui palju raha peab saama kumbki brigaad?

684. Lennuk lendas 2 päevaga 4505 km. Esimesel päeval oli lennuk teel 8 tundi, teisel päeval 9 tundi. Mitu kilomeetrit kattis lennuk kummalgi päeval, kui ta lendas ühesuguse kiirusega?

685. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

686. ... m lõuendit jaotati kahe haigla vahel voodite arvu järgi. Esimeses haiglas on ... voodit, teises haiglas ... voodit. Mitu meetrit lõuendit sai kumbki haigla? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

687. Portselani valmistamiseks võetakse 25 osa kaoliini, 1 osa kipsi ja 2 osa liiva. Mitu kilogrammi iga ainet tuleb võtta, et saada 3360 kg segu?

688. Vabrikusse toodi 1404 t turvast ja kivisütt. Turvast oli 12 korda rohkem kui kivisütt. Mitu tonni turvast ja mitu tonni kivisütt toodi vabrikusse?

689. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

690. Õmblustöökojale osteti 2 rulli üht sorti siidriiet; ühes rullis oli 55 m, teises 28 m riiet. Teine rull oli esimesest 1215 rubla võrra odavam. Kui palju maksis kumbki rull siidi?

691. Sukakudumisvabrikus olevast villast on võimalik valmistada 450 paari sukki. Pärast seda, kui oli kootud 436 paari sukki, jäi järele 2940 g villa. Mitu grammi villa tarvitati 1 paari sukkade kudumiseks?

692. Purskkaevust purskab 17 minutiga 1105 pange vett. Mitme minutiga paiskub purskkaevust 2080 pange vett?

693. Tehases tarvitati 75 päevaga 1275 t kivisütt. Mitmeks päevaks piisab 3500 t kivisöest, kui päevas tarvitatakse edaspidi 8 t sütt rohkem kui varem?

694. Aurik kattis 1274 km 49 tunniga, pärast seda jäi tal veel sõita 312 km. Kui pika ajaga katab aurik kogu tee, kui ta sõidab ühe ja sama kiirusega?

695. Kauplusse toodi 2 kasti üht sorti teed, kokku 13 kg. Esimene kast maksis 980 rbl., teine 840 rbl. Mitu kilogrammi teed oli kummaski kastis?

696. Lastekodule osteti 2 rulli riiet, kokku 92 m. Esimene riiderull maksis 1680 rbl., teine 1540 rbl. Mitu meetrit riiet oli kummaski rullis?

697. Üks töölisklubi ostis uiske 2700 rbl. eest, teine töölisklubi samasuguseid uiske 2268 rbl. eest. Esimene klubi ostis 12 paari uiske rohkem kui teine. Mitu paari uiske ostis kumbki klubi?

698. Rull riiet maksis 1680 rbl. Kui ta oleks olnud 15 m pikem, siis oleks ta maksnud 2100 rbl. Mitu meetrit riiet oli rullis?

699.* Malmivalutehas annab ööpäevas 384 t malmi. Kui palju koksi tarvitab tehas ööpäevas, kui 16 t malmi sulatamiseks kulub 15 t koksi?

700.* Igast 100 tonnist suhkrupeetidest saab 17 t suhkrut. Kui palju suhkrupeete läheb tarvis, et saada 1360 t suhkrut?

701.* Vankri esiratas teeb 15 pööret samal ajal, kui tagumine teeb ainult 9. Mitu pööret teeb tagumine ratas, kui esimene pöörleb 1860 korda?

702.* Kool sai 1450 vihikut. Iga 25 vihiku kohta tuli 12 ühejoonelist vihikut, 8 kahejoonelist ja 5 ruudulist. Kui palju oli iga sorti vihikuid?

703.* Artell valmistas 1170 pange ja 580 pesunõu. 18-le pangele läheb niisama palju plekki kui 8-le pesunõule. Mitu pesunõu oleks saanud artell valmistada kogu plekist?

704. Kahes koolis on kokku 1880 õpilast; esimeses koolis on 120 õpilast rohkem kui teises. Mitu klassi on mõlemas koolis, kui arvestada 40 õpilast iga klassi kohta?

705. Kaubarong sõitis kahe päevaga 1259 km, teisel päeval 71 km rohkem kui esimesel. Esimesel päeval sõitis kaubarong 33 km tunnis, teisel päeval 35 km tunnis. Mitu tundi oli rong teel sel kahel päeval?

706. Käitis töötab kahes vahetuses: esimene vahetus valmistab päevas 29 viljapeksumasinat, teine 28. Mitme päevaga toodab käitis 1368 viljapeksumasinat?

707. 1560 kg vasest valmistati kaht sorti keedunõusid à 5 kg ja à 7 kg, mõlemat sorti ühepalju. Mitu kumbagi sorti katelt valmistati?

708. Kauplusse toodi ühepalju teemasinaid ja triikraudu, kokku 1680 rbl. eest. Teemasin maksis 45 rbl., triikraud 25 rbl. Mitu teemasinat ja mitu triikrauda toodi kauplusse?

709. 13 rbl. eest osteti 25-kopikalisi postkaarte ja 40-kopikalisi kirjamarke, mõlemaid ühepalju. Kui palju osteti kirjamarke ja kui palju postkaarte?

Juhatus. 13 rbl. avaldada kopikais.

710. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

711. Kaupluses oli kaht sorti pangesid, kumbagi ühepalju, kokku ... rbl. eest. Esimest sorti pang maksis ... rbl., teist sorti pang ... rbl. Kui palju oli mõlemat sorti pangesid?

---

712. Kastis oli 1540 rbl. eest teed. Kui sellest müüdi ära 6 kg, siis jäi järele veel 700 rbl. eest teed. Mitu kilogrammi teed oli kastis enne müümist?

713. Kaugus linnade *A* ja *C* vahel on 1690 km. Kaugus linnade *A* ja *B* vahel on 12 korda suurem kaugusest linnade *B* ja *C* vahel (joonis 16). Kui suur on kaugus linnade *A* ja *B* vahel?

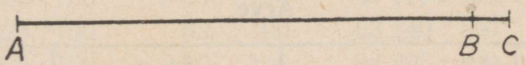

Joonis 16.

714. Kaks pumpa pumpasid 1360 pange vett. Esimene pump töötas 23 min., teine 17 min. Mitu pange vett pumpas kumbki pump, kui nad on võrdse võimsusega?

715. Kauplus sai 2 kotti üht sorti pähkleid. Esimene kott maksis 1560 rbl., teine 1320 rbl. Esimeses kotis oli 6 kg pähkleid rohkem kui teises. Mitu kilogrammi pähkleid oli kummaski kotis?

716. 924 aabitsat tuli jaotada kolme kooli esimeste klasside vahel. Ühes koolis oli 7 esimest klassi, teises koolis 6 ja kolmandas 9. Mitu aabitsat pidi saama iga kool?

717. Kahe kooli vahel jaotati ülesannetekogud klasside arvu järgi. Esimeses koolis oli 18 klassi, teises koolis 6. Mitu ülesannetekogu sai kumbki kool, kui esimesele anti 456 raamatut rohkem kui teisele?

718. Kahele koolile anti koolipinke klasside arvu järgi. Üks kool sai 460 pinki, teine 340. Mitu klassi oli kummaski koolis, kui mõlemas kokku oli 40 klassi?

719. Sööklale osteti võrdne arv supi- ja praetaldrikuid, kokku 1800 rbl. eest. Supitaldrik maksis 15 rbl., praetaldrik 9 rbl. Mitu kumbagi liiki taldrikut osteti?

720. Kahe aastaga andis šaht 835 600 t kivisütt, kusjuures teisel aastal kaevandati kivisütt 69 720 t rohkem kui esimesel. Mitu vagunit läks tarvis šahtist teisel aastal kaevandatud kivisöe ärasaatmiseks, kui igasse vagunisse laaditi 20 t?

721. 25 kg pronksi sisaldab 20 kg vaske, 3 kg tina ja 2 kg tsinki. Kui palju iga liiki metalli sisaldub 1375 kg pronksis?

722. Kaupluses oli kaht sorti kalevit, hinnaga 170 rbl. ja 150 rbl. meeter, kokku 10 760 rbl. eest. Esimest sorti kalevit oli 28 m. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

723. Koostada ülesanne, mis tuleks lahendada nii:
1) $600 : 12 = 50$; 2) $50 \times 70 = 3500$.

724. Kirjutada arvesse x-i asemele puuduvad arvud:

Arve.

Müüdud	Kauba hulk	Hind rublades	Kauba väärtus rublades
Laudu	5	96	x
Toole	18	x	432
Kokku			x

725. Missugust arvu tähistab iga täht, kui on teada järgmist:

1) K on 5 korda väiksem kui L;
2) L on 15 korda suurem kui M;
3) M on 4 korda väiksem kui N;
4) N on 10 korda väiksem kui 1360.

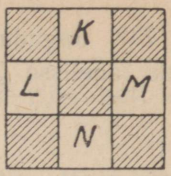

Joonis 17.

Jagamine mitmekohalise arvuga.

Jagamine sajaga.

726. Aiast korjati 1200 kurki. Mitusada kurki see on? (Lahendada peast.)

727.	1 000 : 100	3 000 : 100	1 600 : 100	6 000 : 100
	400 : 100	700 : 100	5 100 : 100	4 000 : 100
	1 400 : 100	3 700 : 100	7 300 : 100	9 000 : 100
728.	17 600 : 100	56 400 : 100	165 000 : 100	642 700 : 100
	37 000 : 100	72 800 : 100	284 500 : 100	839 800 : 100
	48 000 : 100	93 000 : 100	539 200 : 100	972 300 : 100
729.	16 000 : 100	64 000 : 100	125 000 : 100	745 000 : 100
	38 000 : 100	87 000 : 100	316 000 : 100	832 000 : 100
	43 000 : 100	90 000 : 100	600 000 : 100	904 000 : 100
730.	1 000 : 100	6 000 : 100	4 120 : 100	6 380 : 100
	640 : 100	435 : 100	5 362 : 100	9 547 : 100
	1 640 : 100	6 435 : 100	8 075 : 100	7 896 : 100
731.	1 000 : 100	3 000 : 100	48 720 : 100	78 915 : 100
	325 : 100	627 : 100	63 140 : 100	47 328 : 100
	1 325 : 100	3 627 : 100	94 290 : 100	83 694 : 100

Et jagada mingit arvu arvuga, mida väljendab 1 nullidega, tuleb paremalt nii mitu numbrit läbi kriipsutada, kui mitu nulli on jagajas. Saadud arv on jagatis, läbikriipsutatud arv on jääk.

732.	15 248 : 100	147 260 : 100	35 400 : 100	135 400 : 100
	37 090 : 100	275 046 : 100	56 840 : 100	372 900 : 100
	76 324 : 100	815 604 : 100	70 625 : 100	816 001 : 100
	91 005 : 100	410 053 : 100	93 004 : 100	704 053 : 100

733. Jagada (60 000 : 10; 60 000 : 100 jne.). Vastused kirjutada tabelisse (vihikusse).

	10	100
60 000		
800 000		
560 000		

734. Arvutada peast: 100 000 : 10 : 10 : 10 : 10 : 10.

735. Arvutada peast: 1 000 000 : 100 : 100 : 100;
1 000 000 : 1000 : 1000.

736. Arvutada kahel viisil:
a) 6800 : 10 : 10; b) 42 000 : 100 : 10.

737. Kuidas muutub arv 156 000, kui jätta kõik nullid ära?

738.
32 800 : 100 × 560 14 976 : 48 × 100
70 300 : 100 × 256 17 025 : 75 × 100
68 000 : 100 × 107 39 075 : 25 × 100

739. Mitu kümnelist on arvus 537 840? Kui palju on selles arvus sajalisi? tuhandelisi? kümnetuhandelisi? sajatuhandelisi?

740.* 100 m pikkuse traattara ehitamiseks kulub 80 kg okastraati. Mitu kilogrammi okastraati kulub 600 m pikkuse traattara ehitamiseks?

741.* Maja ehitamiseks toodi 187 500 tellist; iga 100 tellise kohta tuli keskmiselt 3 purunenud tellist. Mitu tervet tellist toodi üldse kohale?

742.* Tsaari-Venemaal tuli iga 1000 elaniku kohta 767 kirjaoskamatut.[1] Mitu kirjaoskamatut tuli tsaari-Venemaal iga 1 000 000 elaniku kohta?

743. 1300 m lõuendit tuleb jaotada kahe lastekodu vahel vastavalt laste arvule. Ühes lastekodus on 45 last, teises 55. Mitu meetrit lõuendit peab saama kumbki lastekodu?

744.* Linnas on 1800 autot — sõidu- ja veoautod. Iga 100 auto kohta tuleb 80 veoautot, ülejäänud on sõiduautod. Mitu sõiduautot ja mitu veoautot on linnas?

[1] 1897. a. loenduse andmeil.

745. 1800 tellist laoti 200 kaupa riita. Mitmesse riita laoti tellised? (Lahendada peast.)

746. Mitu korda mahub 5 sajalist 25 sajalisse? Mitu korda mahub 3 tuhandelist 18 tuhandelisse? (Lahendada peast.)

747.

1 600 : 200	4 200 : 700	1 300 : 200	3 800 : 600
2 800 : 400	5 400 : 600	2 700 : 500	4 900 : 800
1 800 : 300	3 600 : 900	2 000 : 300	5 700 : 700
4 500 : 500	4 800 : 800	3 100 : 400	6 500 : 900

748.

1 920 : 300	2 840 : 600	3 945 : 700	7 130 : 900
1 748 : 200	3 075 : 500	4 806 : 900	5 319 : 800
2 306 : 500	2 681 : 300	5 028 : 600	4 027 : 600
3 758 : 400	3 024 : 400	6 348 : 800	6 820 : 700

749.

23 200 : 400	52 200 : 600	45 500 : 700	62 400 : 800
17 600 : 200	37 600 : 400	61 200 : 900	58 800 : 700
23 400 : 300	46 500 : 500	20 700 : 300	40 200 : 600
37 500 : 500	57 600 : 800	41 400 : 600	53 100 : 900

750.

314 800 : 200	552 000 : 300	637 200 : 600	595 000 : 700
815 600 : 400	972 000 : 200	745 600 : 800	402 000 : 600
524 100 : 300	875 000 : 500	372 600 : 900	702 000 : 900
653 500 : 500	283 600 : 400	424 900 : 700	860 000 : 800

751. Jagada ja kontrollida tulemused: 46 800 : 600; 37 600 : 400; 15 300 : 900; 51 200 : 800; 382 500 : 500.

752. Korrutada ja kontrollida tulemused:
256 × 300; 648 × 800; 604 × 700.

753. Leida x:

$x : 300 = 12$	$x : 500 = 47$	$x \times 400 = 2\,800$	$x \times 600 = 37\,200$
$x : 600 = 15$	$x : 800 = 64$	$x \times 300 = 2\,700$	$x \times 900 = 25\,200$
$x : 400 = 27$	$x : 700 = 32$	$x \times 500 = 4\,000$	$x \times 800 = 45\,600$

754.

752 800 : 800 + 75 986	2 500 × 360 : 800	576 000 : 400 : 36
640 200 : 600 — 978	1 800 × 245 : 600	772 800 : 700 : 46
864 000 : 900 + 2 096	112 × 2 700 : 900	652 800 : 800 : 68

755. Maja ehitamiseks toodi 320 000 tellist. Mitu päeva kulus

telliste kohaletoimetamiseks, kui neid veeti 5 veoautol, igaühel 800 tellist koormas, ja kui iga auto tõi päevas 4 koormat?

756. 21 600 l petrooleumi jaotati kahe masina-traktorijaama vahel vastavalt traktorite arvule. Ühes jaamas on 156 traktorit, teises 144. Mitu liitrit petrooleumi sai kumbki masina-traktorijaam?

757. Kahe kooli vahel jaotati pliiatsid vastavalt õpilaste arvule. Esimeses koolis on 528 õpilast, teises 128. Mitu pliiatsit sai kumbki kool, kui esimesele koolile anti 2000 pliiatsit rohkem kui teisele?

758. Kauplus sai ühepalju tekke ja patju, kokku 9600 rbl. eest. Tekk maksis 165 rbl., padi 35 rbl. Mitu tekki ja mitu patja sai kauplus?

759. Lendur kattis kahe päevaga 4800 km, teisel päeval lendas ta 600 km rohkem kui esimesel. Mitu tundi oli lendur õhus teisel päeval, kui lennuk läbis 300 km tunnis?

760. Kahte vagunisse laaditi 400 üheraskust kotti suhkrut. Esimesse vagunisse laaditi 15 200 kg suhkrut, teise vagunisse 16 800 kg. Mitu kotti suhkrut laaditi kummassegi vagunisse?

Jagamine kolmekohalise arvuga.

761. Kolhoos ostis mõned adrad, 240 rbl. tükk, kokku 960 rbl. eest. Mitu atra ostis kolhoos? (Lahendada peast.)

762. Arvutada peast:

390 : 130	480 : 160	570 : 190	540 : 108
880 : 110	600 : 120	640 : 160	336 : 112
360 : 120	520 : 130	900 : 180	472 : 118
600 : 150	700 : 140	850 : 170	384 : 128

763.

2 620 : 300	3 238 : 500	2 600 : 425	6 500 : 619
3 760 : 400	5 240 : 700	1 700 : 316	5 980 : 726
4 590 : 600	6 576 : 800	3 700 : 532	7 600 : 946
1 976 : 200	4 082 : 900	2 500 : 827	5 300 : 852

764.

896 : 112	3 684 : 614	1 092 : 156	3 355 : 671
1 620 : 324	5 747 : 821	2 184 : 364	7 704 : 856
2 490 : 415	6 444 : 716	1 380 : 276	5 688 : 948
3 216 : 536	5 448 : 908	3 880 : 485	3 810 : 762

765. Leida jagatis ja jääk:

1 580 : 215	2 148 : 421	3 780 : 618	5 615 : 922
1 580 : 256	2 148 : 463	3 780 : 645	5 615 : 958
1 580 : 294	2 148 : 486	3 780 : 683	5 615 : 976

766. Leida jagatis ja jääk:

1 780 : 215	4 318 : 527	1 386 : 372	3 078 : 876
2 965 : 438	2 708 : 632	4 378 : 586	4 192 : 763
2 378 : 324	5 368 : 719	2 709 : 467	6 286 : 981
3 156 : 417	6 524 : 825	1 845 : 293	5 132 : 698

767. 2625 sidrunit pakiti kastidesse, 125 tükki igaühesse. Mitu kasti läks tarvis sidrunite pakkimiseks?

768.

428 : 134	32 136 : 618	5 056 : 158	27 347 : 667
4 288 : 134	35 514 : 826	18 768 : 368	30 065 : 859
4 636 : 521	70 756 : 931	37 525 : 475	52 858 : 774
46 369 : 521	73 108 : 746	51 243 : 589	97 932 : 988

769.

24 921 : 117	306 252 : 724	31 105 : 163	301 020 : 692
127 912 : 236	209 585 : 835	213 816 : 472	209 595 : 859
290 752 : 448	489 750 : 125	276 012 : 396	451 418 : 781
464 580 : 534	900 620 : 919	504 820 : 587	658 920 : 969

770. Jagatist leidmata määrata kindlaks, mitu numbrit on jagatises 437 625 jagamisel 125-ga? 132 840 jagamisel 360-ga?

771. Leida jagatis ja jääk:

643 953 : 132	282 006 : 621	239 672 : 513	220 430 : 686
294 792 : 314	800 512 : 819	851 472 : 175	408 164 : 761
698 740 : 427	416 724 : 924	887 165 : 362	754 650 : 958
331 488 : 578	617 160 : 715	843 137 : 493	861 790 : 891

772. Leida jagatis ja jääk:

301 035 : 141	883 039 : 658	410 674 : 175	931 753 : 749
148 354 : 328	200 439 : 791	135 042 : 259	393 011 : 867
329 616 : 436	499 392 : 864	281 152 : 368	685 555 : 995
447 153 : 517	661 927 : 975	477 279 : 576	518 806 : 683

773. Leida jagatis ja jääk:

144 400 : 150	105 800 : 230	267 900 : 470	122 400 : 180
263 200 : 470	381 900 : 570	481 600 : 560	292 300 : 370
448 500 : 650	792 100 : 890	694 200 : 890	623 700 : 630
314 280 : 970	186 960 : 760	387 280 : 940	139 600 : 790

774. Jagada ja kontrollida tulemused: 1221 : 111; 36 750 : 125; 66 156 : 596; 308 506 : 758.

775. Korrutada ja kontrollida saadud korrutised:
125 × 318; 624 × 326; 540 × 360; 690 × 240.

776. Leida x:

$x \times 150 = 450$	$720 : x = 120$	$x : 140 = 4$
$x \times 120 = 1\,080$	$1\,200 : x = 240$	$x : 180 = 5$
$x \times 135 = 1\,620$	$4\,200 : x = 150$	$x : 250 = 32$

777.

(30 780 + 778 845) : 375	366 750 : 750 × 135	280 × 145 : 290
(80 568 — 37 098) : 315	428 364 : 489 × 270	312 × 268 : 156
(337 521 — 28 567) : 358	396 240 : 780 × 520	714 × 308 : 357

778. Üks lendur lendas 15 300 km 75 lennutunniga, teine 26 000 km 125 lennutunniga. Leida kummagi lennuki keskmine kiirus.

779.

63 648 : 312	259 080 : 635	135 102 : 267	608 832 : 672
117 348 : 231	492 219 : 819	369 606 : 458	363 858 : 894
302 034 : 426	150 626 : 742	119 274 : 386	671 112 : 956
417 508 : 518	842 624 : 928	408 774 : 579	638 301 : 789

780. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 750 900 jagamisel 150-ga? 272 680 jagamisel 136-ga?

781. Jagada ja kontrollida tulemused.

667 440 : 216	572 317 : 631	130 556 : 257	204 726 : 687
174 064 : 344	293 384 : 728	388 815 : 483	392 522 : 974
377 676 : 538	569 835 : 945	467 024 : 578	696 264 : 866
345 774 : 429	332 926 : 818	240 372 : 396	399 168 : 792

782. Vabrikus pakiti 552 värvipliiatsit karpidesse, 5 tükki igaühte. Mitu karbitäit saadi ja mitu pliiatsit jäi poolikusse karpi?

783.

762 : 4	6 842 : 3	3 727 : 12	12 516 : 25
967 : 8	9 965 : 6	9 607 : 45	15 226 : 38
845 : 6	7 916 : 7	8 364 : 76	58 837 : 42

784. Jagatist leidmata teha kindlaks, mitu numbrit on jagatises 5285 jagamisel 86-ga? 81 615 jagamisel 68-ga?

785.

10 565 : 132	277 357 : 645	797 289 : 264	393 065 : 786
141 129 : 441	214 768 : 826	239 904 : 476	384 807 : 962
374 428 : 416	734 420 : 918	362 884 : 587	525 070 : 875
212 596 : 525	168 366 : 732	318 420 : 398	242 908 : 694

786. Jagada ja kontrollida tulemused:
712 356 : 356 501 972 : 708 513 632 : 642

787. Korrutada ja kontrollida kahel viisil:
280×306 705×840 690×508

788. Leida x:

Jagatav	Jagaja	Jagatis
3 600	150	x
x	180	630
3 720	x	120

789. a) Jagaja on 140, jagatis 15. Leida jagatav.
b) Jagatav on 25 600, jagatis 160. Leida jagaja.

790. Leida x:

Korrutatav	Korrutaja	Korrutis
130	250	x
x	180	540
320	x	1 280

791. Jagatav on 13 500, jagaja 150. Leida jagatis.

792. $816 \times 264 : 528$ $(720\,000 : 1\,600 + 2\,232) \times 900 : 450$
$921 \times 176 : 307$ $(872 \times 120 - 34\,400) : 878$
$618 \times 237 : 474$ $625 \times 1\,600 : 64 : 125 \times 800$

793. Kirjutada ja lahendada järgmised tehted:
a) Arvude 3750 ja 125 jagatist suurendada 25 korda.
b) Arvude 48 960 ja 120 jagatist vähendada 12 korda.

794. Kontrollida võrdust: $288\,576 : 144 = 288\,576 : 12 : 12$.

795. Lahendada kahel viisil:

a) 512 768 : 32 : 8; b) 108 360 : 18 : 20.

796. 106 m kalevit maksab 15 264 rbl., 130 m satääni 2340 rbl. Mitu meetrit kalevit saab osta 640 m satääni asemel?

797. Trükiladuja laob 2500 tähte tunnis. Mitme päevaga laob ta raamatu, milles on 110 lehekülge, igal leheküljel 40 rida ja igas reas 50 tähte? (Trükiladuja tööpäev on 8 tundi.)

798. Kauplus müüs 12 600 rbl. eest 3 rulli riiet 105 rbl. meeter. Esimeses rullis oli 47 m, teises 32 m. Mitu meetrit riiet oli kolmandas rullis?

799. Rajooni rukkisaak oli 38 750 ts ja linasaak 125 ts. Mitu korda ja mitme tsentneri võrra oli rukkisaak linasaagist suurem?

800. Üks ratas tegi 120 minutiga 21 600 pööret. Teine ratas tegi 150 min. 54 000 pööret. Mitu korda pöörleb teine ratas esimesest kiiremini?

801. Liikumiskiirus tunnis on purjekal 16 km, autol 70 km, ookeaniaurikul 45 km, lennukil 280 km.

a) Mitme tunni võrra võib aurikuga sõites katta 3600 km kiiremini kui purjekaga sõites?

b) Mitme tunni võrra võib lennukiga sõites katta 2800 km kiiremini kui autoga sõites?

802. Töölised asetasid 36 päevaga rööpmed kohale poole tee ulatuses, pannes päevas paigale keskmiselt 825 m rööpmeid. Mitme päevaga asetavad nad rööpmed kohale ülejäänud teele, kui nad päevas panevad kohale 75 m rööpmeid rohkem kui enne?

803. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

804. Sovhoos müüs kirsse 405 rbl. tsentner ja aedmaasikaid 510 rbl. tsentner; kogu müügi eest saadi 27 330 rbl. Kui palju müüdi kirsse, kui aedmaasikaid müüdi 25 ts?

805. Õhulaev lendas esimesel päeval 1560 km, teisel päeval 1320 km, kattes tunnis kogu aeg 120 km. Mitu tundi oli ta esimesel päeval lennus rohkem kui teisel päeval? (Lahendada kahel viisil.)

806. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

---

807. 120 võrdse pikkusega riiderulli sisaldab 6720 m riiet. Mitu meetrit riiet on 45-s niisuguses riiderullis?

808. Masin valmistab 2940 kg naelu 210 minutiga. Mitu kilogrammi naelu valmistab masin 45 minutiga?

809. 3 rulli üht sorti riiet maksis 15 660 rbl. Esimeses rullis oli 45 m, teises 48 m ja kolmandas 52 m riiet. Kui palju maksis iga rull riiet?

810. Kahe ühesuguse toru kaudu täitus tühi bassein veega, basseini maht oli 11 556 pange. Esimese toru läbi voolas vett 56 min., teise läbi 52 min. Mitu pange vett andis kumbki toru?

811. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

812. ... raamatut tuleb jaotada kahe raamatukogu vahel vastavalt lugejate arvule. Ühel raamatukogul on ... lugejat, teisel ... lugejat. Mitu raamatut peab saama kumbki raamatukogu? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

813. Kui liita masinate arvud, mis vabrik valmistas 1913. a. ja 1946. a., siis saame 7950. 1946. a. tootis vabrik masinaid 105 korda rohkem kui 1913. a. Mitu masinat valmistas vabrik 1913. a. ja mitu masinat 1946. a.?

814. Sovhoos saatis raudteel 10 296 ts nisu ja rukist, kusjuures nisu oli 5 korda rohkem kui rukist. Mitu vagunit nisu saatis sovhoos, kui igasse vagunisse laaditi 165 ts vilja?

815. Esimesel päeval müüs kiosk 84 kg biskviite. Teisel päeval müüs kiosk 192 kg biskviite ja sai selle eest 2592 rbl. rohkem kui esimesel päeval. Kui palju raha sai kiosk kokku biskviitide müügist?

816. Kaupluses oli 2 rulli üht sorti siidriiet. Esimeses rullis oli 110 m riiet, teises 66 m. Teine rull siidi oli esimesest 3080 rbl. odavam. Kui palju maksis esimene rull siidriiet?

817. Õmblustöökojas arvestati, et olemasolevast kalevist võib õmmelda 675 palitut, kui aga õmmelda 540 samasugust palitut, siis jääb 405 m kalevit üle. Mitu meetrit kalevit oli töökojas?

818. Tehas pidi saama 408 kasti naelu. Pärast seda, kui oli saadud 4256 kg naelu, jäi veel saada 275 kasti naelu. Mitu kilogrammi naelu pidi saama tehas?

819. Haiglale osteti 150 voodilina 1800 rbl. eest. Mitu niisugust voodilina võib osta 2160 rbl. eest?

820. Purskkaevust purskas 128 minutiga 3584 pange vett. Kui pika ajaga purskab purskkaevust 11 200 pange vett?

821. Rätsepa-artellil oli 1920 m kalevit. 795 m kalevist õmmeldi 265 ühesugust ülikonda. Mitu niisugust ülikonda saab ülejäänud kalevist?

822. Kiosk müüs 2 päevaga 296 kg pirne. Esimesel päeval müüdud pirnide eest saadi 1584 rbl., teisel päeval 1968 rbl. Mitu kilogrammi pirne müüdi kummalgi päeval?

823. Kahele koolile osteti ühiselt 230 pinki. Esimene kool andis selleks 9620 rbl., teine 5330 rbl. Mitu pinki peab saama kumbki kool?

824. Ühele haiglale osteti voodeid 25 920 rbl. eest. Teisele haiglale osteti samasuguseid voodeid 10 800 rbl. eest. Mitu voodit osteti kummalegi haiglale, kui esimesele neist osteti 105 voodit rohkem kui teisele?

825. Kaupluses oli 3750 rbl. eest biskviite. Kui 138 kg oli müüdud, siis jäi järele veel 300 rbl. eest biskviite. Mitu kilogrammi biskviite oli enne müümist?

826. Kauplus müüs 14 580 rbl. eest riiet. Kui seda riiet oleks müüdud 120 m vähem, oleks saadud 9180 rbl. Mitu meetrit riiet müüs kauplus?

827.* 100 kg kartuleist saab 11 kg tärklist. Mitu kilogrammi tärklist saab 5400 kg kartuleist?

828.* 100 t kullaliivast saadi 820 g puhast kulda. Kui palju kulda võib saada 1000 t niisugusest kullaliivast?

829. Vesilennuk läbis 2 päevaga 2520 km, lennates keskmiselt 210 km tunnis. Mitu tundi lendas vesilennuk kummalgi päeval, kui ta esimesel päeval lendas 2 tundi rohkem kui teisel?

830. Ahjude ja pliitide ehitamiseks kulus kokku 7650 tellist, seejuures ahjudele 5850 tellist rohkem kui pliitidele. Mitu ahju ja mitu pliiti ehitati, kui ahjule kulus 1350 ja pliidile 450 tellist?

831. Üks pump võib pumbata minutis 76 pange vett, teine 88 pange. Kui pika ajaga suudavad need pumbad koos töötades tühjendada basseini, milles on 17 220 pange vett?

832. Lastesõimele osteti ühepalju voodeid ja madratseid, kokku 9844 rbl. eest. Voodi maksab 144 rbl., madrats 70 rbl. Kui palju raha maksti voodite ja kui palju madratsite eest?

833. Kaupluses oli biskviite 500-grammistes ja 250-grammistes pakkides, mõlemaid ühepalju. Kui palju oli 500-grammiseid ja kui palju 250-grammiseid pakke, kui kogu biskviit kaalus 90 kg?

Juhatus: 90 kg väljendada grammides.

---

834. Enne Oktoobrirevolutsiooni oli linnas üks lasteaed 25 lapsele. Nüüd on selles linnas 28 lasteaeda: neist 10 lasteaias on igaühes 60 last ja igas ülejäänud lasteaias 75 last. Mitu korda on nüüd selles linnas lapsi lasteaedades rohkem kui enne Oktoobrirevolutsiooni?

835. Kaugus Moskva ja Novosibirski vahel on 3030 km. Kolmandiku kogu teest lendas lennuk kiirusega 202 km tunnis. Kui suure tunnikiirusega peab lennuk lendama ülejäänud teeosa, et katta kogu vahemaa 10 tunniga?

836. On tarvis edasi toimetada 5760 t teravilja. Veoautosse võib laadida 3 t vilja ja päevas suudab masin teha 5 reisi viljaga. Mitme päevaga võib selle vilja edasi toimetada, kui tööle rakendada 24 veoautot?

837. Tehas kulutas 2030 t sütt 145 päevaga. Mitmeks päevaks jätkub 3296 t kivisöest, kui päevas kulutatakse 2 t rohkem kui enne?

838. Kauplus sai 135 triikrauda ja 75 teemasinat, kokku 6750 rbl. eest. Kõik triikrauad maksid niisama palju kui kõik teemasinad. Kui palju on teemasin triikrauast kallim?

839. 3 tislerit said taburettide valmistamise eest 1864 rbl. Esimene tisler valmistas 75 taburetti, teine 78 ja kolmas 80. Kui palju raha peab saama iga tisler?

840.* 150 kg kaeraõlgi asendab toiteväärtuse poolest 90 kg heinu. Kui palju on vaja heinu, et asendada 4050 kg kaeraõlgi?

841. Kauplus müüs üht sorti kalevit esimesel päeval 8160 rbl. eest, teisel päeval 9000 rbl. eest. Esimesel päeval müüdi 7 m kalevit vähem kui teisel päeval. Mitu meetrit kalevit müüdi kummalgi päeval?

842. Kauplusse toodi ühepalju botikuid ja kalosse, kokku 25 900 rbl. eest. Paar botikuid maksis 145 rbl., paar kalosse 40 rbl. Mitu paari botikuid ja mitu paari kalosse toodi kauplusse?

843.* Iga 100 kg magnetrauamaaki sisaldab 72 kg puhast rauda, iga 100 kg pruunmaaki 48 kg puhast rauda. Kui palju puhast rauda sisaldab 1 t kumbagi rauamaaki?

844. Kahe arvu summa on 13 920. Üks arv on teisest 115 korda suurem. Leida need arvud.

845. Kahe arvu summa on 3825. Üks arv on 115 võrra teisest suurem. Leida need arvud.

846. Teatrile osteti esimesel korral 375 tooli 4500 rbl. eest. Teisel korral osteti samasuguseid toole 1740 rbl. eest. (Esitada küsimus ja lahendada ülesanne.)

847. Koostada ülesanne, mis tuleks lahendada nii:
1) $1300 - 400 = 900$; 2) $900 : 300 = 3$.

848. Koostada ülesanne, mis lahendub liitmisega ja jagamisega.

6. Harjutusi ja ülesandeid kõikide tehete kohta.

849. $157\,968 + 8\,479 - 9\,306 + 27\,546 - 30\,978$
$(75\,806 + 168\,794 + 6\,040) - (20\,000 - 7\,608)$
$(350\,010 - 187\,568) - (100\,900 - 80\,985)$
$(124\,005 - 92\,086) - (70\,100 - 68\,075)$

850.

$1\,348 + x = 4\,610$	$x - 3\,608 = 5\,010$	$1\,350 - x = 785$
$x + 1\,725 = 6\,380$	$x - 2\,486 = 1\,470$	$2\,030 - x = 975$
$x + 5\,096 = 9\,020$	$x - 6\,075 = 9\,486$	$7\,010 - x = 4\,576$

851.

$356 \times 72 : 89$	$240 \times 96 : 72$	$468 \times 125 : 52$
$145 \times 64 : 80$	$850 \times 46 : 34$	$375 \times 486 : 75$
$405 \times 56 : 45$	$609 \times 70 : 42$	$450 \times 801 : 89$
$720 \times 88 : 36$	$540 \times 76 : 27$	$705 \times 456 : 57$

852.

$518 \times 362 : 259$	$234 \times 876 : 702$	$482 \times 398 : 199$
$320 \times 240 : 480$	$516 \times 245 : 258$	$380 \times 490 : 133$
$458 \times 706 : 916$	$360 \times 405 : 729$	$570 \times 807 : 269$
$608 \times 380 : 152$	$850 \times 702 : 765$	$603 \times 408 : 612$

853.

$x \times 75 = 3\,600$	$x : 56 = 12$	$2\,160 : x = 12$
$x \times 135 = 55\,350$	$x : 125 = 32$	$2\,250 : x = 18$
$276 \times x = 3\,036$	$x : 476 = 54$	$3\,875 : x = 125$
$825 \times x = 49\,500$	$x : 518 = 76$	$22\,960 : x = 328$

854. Algul korrutada või jagada ja pärast liita või lahutada:

$240 \times 120 - 180 \times 150.$

1) $240 \times 120 = 28\,800$; 2) $180 \times 150 = 27\,000$;

3) $28\,800 - 27\,000 = 1800.$

$308 \times 70 + 405 \times 86$	$5\,400 : 36 + 7\,200 : 45$
$275 \times 140 + 608 \times 90$	$9\,750 : 125 + 7\,380 : 180$
$426 \times 64 - 280 \times 75$	$3\,360 : 28 - 3\,825 : 75$
$356 \times 204 - 180 \times 106$	$94\,650 : 150 - 75\,600 : 240$

855. Kirjutada ja lahendada järgmised tehted:

a) arvude 3680 ja 975 summast lahutada nende arvude vahe;

b) arvude 810 ja 45 jagatisega liita nende arvude korrutis.

---

856. Tuule kiirus on järgmine:

Missugune tuul	Tuule liikumiskiirus sekundis
Nõrk tuul (kõigutab lehti)	5 m
Tugev tuul (painutab suuri oksi)	13 m
Torm (viib minema katuseplaate)	24 m
Maru (purustab hooneid)	35 m

Kui suur on liikumiskiirus minutis nõrgal tuulel? tugeval tuulel? tormil? marul? (Minutis on 60 sekundit.)

857. 1913. aastal toodeti tsaari-Venemaal 4 216 000 t malmi. Kui seda arvu suurendada 3 korda, siis on saadud arv veel 1 852 000 t võrra väiksem NSV Liidu malmitoodangust 1937. a. Mitu tonni malmi toodeti Nõukogude Liidus 1937. a.?

858. Kiirrong sõidab keskmiselt kiirusega ... km tunnis, kaubarong kiirusega ... km tunnis. Mitu kilomeetrit sõidab kiirrong ööpäevas rohkem kui kaubarong? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

859. Bassein mahutab 6300 pange vett. Sellesse on juhitud 2 toru: ühe toru kaudu võib täita tühja basseini 12 tunniga, teise kaudu 15 tunniga. Kumb toru annab tunnis vett rohkem ja kui palju rohkem?

860. Ujumisbasseini on juhitud 2 toru. Üks toru annab tunnis 3850 pange vett, teine 4985 pange. Mitu pange vett voolab basseini, kui avada mõlemad torud 3 tunniks? (Lahendada kahel viisil.)

861. Raamatus on 240 lehekülge, 45 rida igal leheküljel. Mitu lehekülge oleks raamatus, kui leheküljele mahutada 36 niisugust rida?

862. On tarvis edasi toimetada 2304 ts teravilja. Veokile on võimalik laadida 6 ts ja päevas suudab ta kohale viia 4 koormat. Mitme päevaga toimetatakse kohale kogu teravili 32 veokil?

---

863. Kahes raamatukapis oli 1320 raamatut. Kui esimesest kapist võeti ära 48 raamatut, siis jäi kummassegi kappi ühepalju raamatuid. Mitu raamatut oli kummaski kapis alguses?

864. Kahes aidas oli 1568 ts teravilja. Kui esimesest aidast viidi ära 240 ts ja teisest 384 ts vilja, siis jäi kummassegi aita ühepalju vilja. Mitu tsentnerit teravilja oli kummaski aidas alguses?

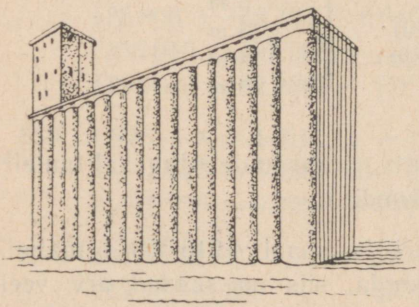

Joonis 18.

865. Elevaatoris (joonis 18) oli 4326 t nisu ja rukist. Kui toodi juurde veel 178 t nisu ja 428 t rukist, siis sai kumbagi ühepalju. Mitu tonni nisu ja mitu tonni rukist oli elevaatoris alguses?

866. Kolhoosniku perekond sai normipäevade eest 16 320 kg nisu ja rukist; nisu sai ta 2 korda rohkem kui rukist. Mitu kilogrammi nisu ja mitu kilogrammi rukist sai kolhoosniku perekond?

867. Tekstiilvabrik tootis 47 040 m riiet — sitsi ja lõuendit; sitsriiet toodeti 3 korda rohkem kui lõuendit. Mitu rulli sitsi tootis vabrik, kui igas rullis oli 49 m?

868. 3645 poognast paberist valmistati kaht sorti vihikuid: 4 ja 5 poognat vihikus, kumbagi sorti ühepalju. Mitu kumbagi sorti vihikut valmistati?

869. Kaupluses oli tasse hinnaga 12 rbl. ja 7 rbl. tükk, mõlemaid ühepalju, kokku 2850 rbl. eest. Mitu kumbagi sorti tassi oli kaupluses?

870. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

871. Petrooleumipaagi täitmiseks rakendati üheaegselt tegevusse 2 pumpa. Esimene pump annab minutis 3 ts, teine 5 ts petrooleumi. Kui pika ajaga täitub paak, kui ta mahutab 1360 ts petrooleumi?

872. Soo kuivendamiseks tuleb kaevata 780 m pikkune kraav. Üks artell suudab kaevata päevas 24 m kraavi, teine artell 28 m. Mitme päevaga kaevavad mõlemad artellid kraavi valmis?

873. Kaks artelli alustasid üheaegselt kummastki otsast rööpmete mahapanemist 27 km pikkusele teeosale, liikudes teineteisele vastu (joonis 19). Üks artell asetas päevas kohale 4 km rööpmeid, teine 5 km. Mitme päeva pärast lõpetavad artellid töö ja kohtuvad teineteisega? (Lahendada peast.)

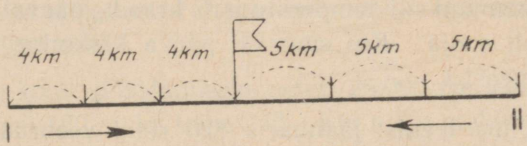

Joonis 19.

874. Suusajaamade vahe on 80 km. Kummastki jaamast väljusid üheaegselt 2 suusatajat teineteisele vastu (joonis 20). Mitme tunni pärast nad kohtuvad, kui esimene sõidab tunnis keskmiselt 9 km, aga teine 11 km? (Lahendada peast.)

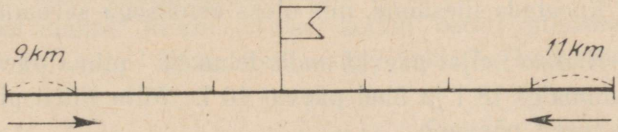

Joonis 20.

875. Moskvast ja Leningradist, mille vahemaa on 650 km, väljusid üheaegselt 2 kaubarongi teineteisele vastu. Üks kaubarong

liikus kiirusega 32 km tunnis, teine kiirusega 33 km tunnis. Mitme tunni pärast rongid kohtuvad?

876. Kaks poissi alustasid üheaegselt jooksu teineteisele vastu; esimene poiss jooksis 135 m minutis, teine 165 m minutis. Mitme minuti pärast nad kohtusid, kui esialgne kaugus nende vahel oli 900 m?

877. Kui pika aja pärast kohtuvad 2 aurikut, kui nende vahemaa on 1316 km ja esimene sõidab kiirusega 23 km, teine kiirusega 24 km tunnis?

878. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

879. Gorkist Astrahani on 2240 km. Kummastki linnast väljusid üheaegselt 2 aurikut teineteisele vastu. Gorkist väljunud aurik sõidab tunnis 22 km, Astrahanist väljunud aurik 18 km tunnis. Mitme tunni pärast need aurikud kohtuvad ja kui kaugel Gorkist?

880. Kahest külast, mille vahemaa on ... km, väljusid üheaegselt kaks jalakäijat teineteisele vastu. Esimene jalakäija liikus ... km tunnis, teine ... km tunnis. Mitme tunni pärast jalakäijad kohtusid? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

881.* Hommikul oli temperatuur 6 kraadi, päeval 10 kraadi ja õhtul 5 kraadi sooja. Kui suur oli päeva keskmine temperatuur? (Lahendada peast.)

882.* Tööline teenis jaanuaris 820 rbl., veebruaris 960 rbl., märtsis 920 rbl. Kui suur oli tema keskmine kuuteenistus selle aja kestel?

883.* Autotehas tootis nädala esimesel päeval 428 veoautot, teisel päeval 433, kolmandal 438, neljandal 440, viiendal 443 ja kuuendal 482 veoautot. Mitu veoautot tootis vabrik keskmiselt päevas?

884.* Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

885.* Nädala neljal päeval andis lehm 15 l piima päevas, kahel päeval kummalgi 18 l ja ühel päeval 16 l. Mitu liitrit piima andis lehm keskmiselt päevas?

886.* Suusatajad katsid kahe linna vahemaa 8 päevaga. Esimesel 3 päeval liikusid nad päevas 40 km, aga ülejäänud ajal 56 km päevas. Mitu kilomeetrit sõitsid nad keskmiselt päevas?

887.* Esimesel neljal päeval nädalas andis kaevandus 875 t kivisütt päevas, kahe järgmise päeva kestel 920 t päevas. Mitu tonni kivisütt andis kaevandus keskmiselt päevas?

888.* Aasta esimesel 5 kuul tootis vaguniehitustehas 396 vagunit kuus, ülejäänud 7 kuul 420 vagunit kuus. Mitu vagunit tootis tehas keskmiselt kuus?

---

889. Lehmale varuti heina, millest jätkub 180 päevaks, kui anda päevas 10 kg. Mitmeks päevaks jätkub sellest tagavarast, kui anda lehmale päevas 12 kg heinu?

890. Rong sõitis jaamani 270 km 6 tunniga. Pärast jaamast väljumist sõitis ta sellesama kiirusega veel 360 km. Mitu tundi oli rong üldse teel?

891. Tehas pidi remontima 400 traktorit 25 päevaga. Tänu hoolsale tööle lõpetati traktorite remont 5 päeva enne tähtaega. Mitu traktorit remontis tehas päevas rohkem, kui oli plaanis ette nähtud?

892. Klubile osteti 12 mootorratast ja 38 jalgratast. Mitu jalgratast saaks osta sellesama rahaga, kui mootorratas maksis niisama palju kui 6 jalgratast?

893. Kahe kooli sisustamiseks osteti 26 000 rbl. eest koolipinke. Esimene kool sai 160 pinki, teine 240. Kui palju maksis kumbki kool pinkide eest?

894. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

895.* Kolhoosniku perekond sai 250 normipäeva eest 1250 kg teravilja ja 1560 rbl. raha. Kui palju teravilja ja kui palju raha sai sama kolhoosi teine perekond 500 normipäeva eest?

896. Esimesel korral osteti kinole toole 8316 rbl. eest, kusjuures iga tool maksis 36 rbl. Teisel korral osteti niisamasuguseid toole 1836 rbl. eest. Mitu tooli osteti kokku? (Lahendada kahel viisil.)

897. Kaks rätsepa-artelli said ühise tellimuse õmmelda 950 meestepalitut. Esimene artell sai selleks 1485 m kalevit, teine 1365 m. Mitu palitut pidi õmblema kumbki artell?

898. Seemnete puhtimiseks valmistatakse vee ja formaliini

lahus vahekorras 1 osa formaliini ja 300 osa vett. Kui palju formaliini ja kui palju vett tuleb võtta, et saada 1204 l lahust?

899. Tööhobuse jaoks on aastas ette nähtud:

taliviljaõlgi	6 ts	heinu	10 ts
suviviljaõlgi	20 ts	kaeru	8 ts

Kolhoosi 75 tööhobusele on juba varutud:

taliviljaõlgi	385 ts	heinu	690 ts
suviviljaõlgi	1360 ts	kaeru	565 ts

Mitu tsentnerit iga liiki sööta tuleb veel kolhoosil varuda?

900. Kolmele traktoribrigaadile anti välja 1260 kg petrooleumi vastavalt traktorite arvule igas brigaadis. Esimeses brigaadis oli 5 traktorit, teises 4 ja kolmandas 3. Mitu kilogrammi petrooleumi sai iga brigaad?

901. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

902. Tehas pidi tootma plaani järgi 1950 masinat kuus. Astunud sotsialistlikku võistlusse, valmistasid töölised esimese 10 päeva kestel 75 masinat päevas, pärast aga suurendasid nad toodangut 10 masina võrra päevas. Mitme masina võrra ületas tehas kuuplaani, kui selles kuus oli 26 tööpäeva?

903. Ühele veoautole laaditi 1104 kg kartuleid, teisele 864 kg. Esimesele veoautole pandi 5 kotti kartuleid rohkem kui teisele. Mitu kotti kartuleid laaditi kummalegi veoautole, kui kõik kotid olid võrdse raskusega?

904. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

905. Ühte kauplusse toodi laost 85 triikrauda 2210 rbl. eest. Teise kauplusse toodi laost 68 triikrauda ja 75 teemasinat, kokku 5668 rbl. eest. Kui palju maksab 1 teemasin?

906.* Tükist alumiiniumist valmistati 168 supilusikat. Mitu teelusikat saaks valmistada sellest tükist alumiiniumist, kui 2 supilusikat kaalub niisama palju kui 5 teelusikat?

907.* Vedur sõitis ühel kuul 15 480 km, teisel kuul 15 570 km ja kolmandal kuul 630 km rohkem kui teisel kuul. Mitu kilomeetrit sõitis vedur keskmiselt kuus?

908.* Masinaehitustehas tootis aprillikuu esimesel 10 päeval 14 tööpinki päevas ja ülejäänud 15 päeval 24 tööpinki päevas. Mitu tööpinki tootis tehas keskmiselt päevas?

909. Lambale varutud heintest jätkuks 180 päevaks, kui talle anda iga päev 2 kg heinu. Mitmeks päevaks jätkuks sellest tagavarast, kui lambale anda 3 kg heinu päevas?

910. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

911. Laos oli 1443 ts rukist, kaera ja nisu. Kui viidi ära 75 ts rukist, 96 ts kaera ja 207 ts nisu, siis jäi iga liiki teravilja ühepalju järele. Mitu tsentnerit rukist, kaera ja nisu oli laos algul?

912. Rull kalevit maksis 4500 rbl. Sellest müüdi ära 25 m 1875 rbl. eest. Mitu meetrit kalevit jäi rulli järele?

913. 1945. a. suvel saadeti ühest linnast sanatooriumidesse 340 last ja pioneerilaagreisse 2475 last. 1946. a. suvel siirdus sellest linnast sanatooriumidesse 480 last ja pioneerilaagreisse 3915 last rohkem kui sanatooriumidesse. Kui palju lapsi saadeti 1946. a. suvel rohkem linnast välja kui 1945. a. suvel?

914.* Laev oli teel 16 ööpäeva. Esimesed 7 ööpäeva sõitis ta keskmiselt 480 km ööpäevas, ülejäänud aja 496 km ööpäevas. Mitu kilomeetrit sõitis laev keskmiselt ööpäevas?

915. Moskvast ja Tbilisist, mille vahemaa on 3180 km, väljusid üheaegselt kaks kiirrongi teineteisele vastu. Esimene kiirrong sõitis 52 km tunnis, teine 54 km tunnis. Kui kaugel Moskvast kohtusid rongid?

916. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

917. Mootorpaadil (joonis 21) sõideti ... tundi pärivoolu ja ... tundi vastuvoolu. Pärivoolu sõideti kiirusega ... km tunnis, vastuvoolu kiirusega ... km tunnis. Mitu kilomeetrit sõitis paat kokku? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

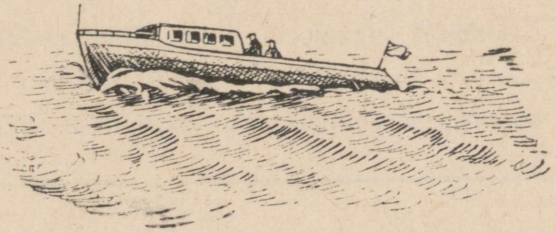

Joonis 21.

918. Kahes koolis on ... õpilast, esimeses on ... korda rohkem kui teises. Mitu õpilast on kummaski koolis? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

919. Kahes koolis on ... õpilast; esimeses koolis on ... õpilast rohkem kui teises. Mitu õpilast on kummaski koolis? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

920. Koostada ja lahendada ülesanded, kus tuleb leida:

a) Mitu normipäeva tegi kolhoosniku perekond aastas?

b) Kui palju ületas tehas kuuplaani?

d) Kui palju suurenes väga heade hinnetega õpilaste arv koolis?

e) Kui palju suurenes koolide arv meie rajoonis nõukogude võimu aastail?

921. Koostada ülesanne, mis lahenduks liitmise ja lahutamisega.

922. a) Koostada ülesanne, mis lahenduks jagamise ja korrutamisega.

b) Koostada ülesanne, mis lahenduks lahutamise ja korrutamisega.

d) Koostada ülesanne, mis lahenduks liitmise ja jagamisega.

III. Nimega arvud.

1. Ühenimelised arvud. Mitmenimelised arvud.

923. Mõõta ja kirjutada üles joonlõikude pikkused:

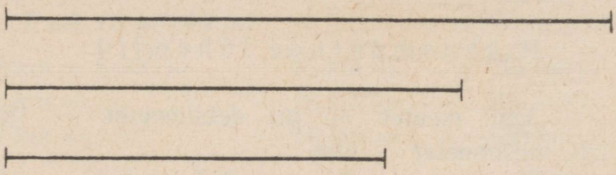

Joonis 22.

8 cm, 6 cm, 5 cm — ühenimelised arvud.

Ühenimeline arv koosneb ühenimelistest ühikutest.

924. Nimetada 5 ühenimelist arvu, mis väljendavad pikkust.

925. Joonestada (vihikusse) 2 cm pikkune sirglõik.

Sentimeetri üht kümnendikku nimetatakse **millimeetriks.** Millimeeter on pikkusmõõt. Millimeetrit tähistatakse **mm.**

926. Näidata millimeetrit joonlaual. Näidata 5 mm; 7 mm; 10 mm.

927. Mõõta ja kirjutada üles joonlõikude pikkused:

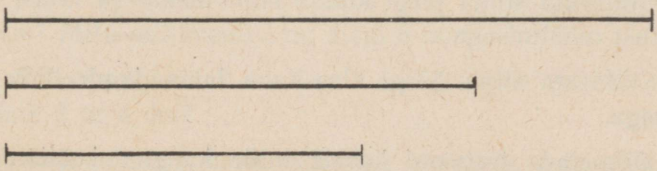

Joonis 23.

8 cm 5 mm; 6 cm 2 mm; 4 cm 7 mm on mitmenimelised arvud.

Mitmenimeline arv koosneb mitmenimelistest ühikutest.

928. Mõõta ja kirjutada üles klassiruumi pikkus ja laius, laua kõrgus, vihiku pikkus ja laius.

929. Kirjutada ühte tulpa ühenimelised arvud, teise tulpa mitmenimelised arvud: 15 km; 15 km 250 m; 7 m 4 dm; 6 cm; 6 cm 2 mm; 1 km 745 m; 75 cm; 1 m 90 cm; 100 m.

930. Nimetada suuruse järjekorras tuttavad pikkusmõõdud, alates kõige pikemast.

Pikkusmõõtude lühendid:

kilomeeter — km; meeter — m; detsimeeter — dm; sentimeeter — cm; millimeeter — mm.

Pikkusmõõtude tabel:	
1 km =	1 000 m
1 m = 10 dm =	100 cm
1 dm =	10 cm
1 cm =	10 mm

931. Mitu korda on: a) 1 km suurem kui 1 m? b) 1 m suurem kui 1 dm? d) 1 dm suurem kui 1 cm? e) 1 cm suurem kui 1 mm?

932. Mitu korda on: a) 1 m suurem kui 1 cm? b) 1 m suurem kui 1 mm?

933. Tõmmata klassitahvlile sirgjoon, märkida sellel silma järgi 1 m pikkune osa ja kontrollida seda mõõtmisega.

934. Määrata silma järgi klassiruumi pikkus ja laius; kontrollida vastust mõõtmisega.

935. Määrata silma järgi klassilaua laius; kontrollida vastust mõõtmisega.

936. Nimetada tuttavad kohad, mille kaugus koolimajast on umbes 1 km.

937. Leida, mitme minutiga käib õpilane 1 km, kui ta tunnis käib 4 km; 3 km.

938. Mitme minutiga sõidab jalgrattur 1 km, kui ta sõidab kiirusega 15 km tunnis? 12 km tunnis?

939. Mitme minutiga sõidab rong 1 km, kui ta sõidab kiirusega 30 km tunnis? 60 km tunnis?

2. Nimega arvude peenestamine ja ülestamine.

940. Klassitahvli pikkus on 2 m, laius 8 dm. Mitu sentimeetrit on see tahvel pikk ja mitu sentimeetrit lai?

941. a) Mitu meetrit on 2 km? 25 km? 60 km? b) Mitu sentimeetrit on 7 m? 15 m? 40 m?

942. 8 km = 8 000 m 15 km = 20 km =
5 km = 25 km = 200 km =
7 km = 56 km = 850 km =

943. 5 m = 50 dm = 500 cm 7 m = 60 m =
4 m = 70 m = 600 m =
3 m = 90 m = 220 m =

944. 7 m = 700 cm 5 m = 40 m =
6 m = 50 m = 500 m =
9 m = 20 m = 130 m =

945. 8 cm = 80 mm 2 cm = 5 cm =
6 cm = 3 cm = 7 cm =

946. 3 dm = 30 cm = 300 mm 5 dm = 500 mm 8 dm =
6 dm = 2 dm = 4 dm =

947. Telliskivi pikkus on 2 dm 5 cm, laius 1 dm 2 cm, paksus 6 cm 2 mm. Kui suur on telliskivi pikkus, laius ja paksus millimeetrites?

948. Mitu detsimeetrit on 5 m 4 dm? Mitu sentimeetrit on 3 dm 7 cm? Mitu millimeetrit on 4 cm 8 mm?

949. Mitu sentimeetrit on 4 m 7 cm? 5 m 20 cm? 20 m 4 cm? 5 m 4 dm? 2 m 4 dm?

Peenestada nimega arvu tähendab avaldada teda väiksemates ühenimelistes mõõtühikutes.

950. Peenestada detsimeetreiks: 1 m 5 dm; 3 m 2 dm; 17 m; 4 m.

951. 4 m 3 dm = 43 dm
8 m 3 dm =
6 m 2 dm =
2 m 6 dm =
9 m 1 dm =
6 m 6 dm =
15 m 6 dm =
24 m 3 dm =
10 m 7 dm =

952. 2 dm 5 cm = 25 cm
7 dm 4 cm =
8 dm 6 cm =
3 dm 3 cm =
5 dm 8 cm =
4 dm 3 cm =
1 dm 8 cm =
7 dm 2 cm =
2 dm 8 cm =

953. 5 cm 8 mm = 58 mm
3 cm 6 mm =
6 cm 4 mm =
4 cm 2 mm =
1 cm 3 mm =
3 cm 4 mm =
5 cm 3 mm =
7 cm 4 mm =
2 cm 9 mm =

954. 4 m 25 cm = 425 cm
5 m 72 cm =
2 m 65 cm =
3 m 50 cm =
4 m 24 cm =
7 m 92 cm =
1 m 1 cm =
5 m 6 cm =
2 m 4 cm =

955. Peenestada meetreiks:

7 km 800 m	25 km 770 m	10 km 625 m
2 km 54 m	11 km 80 m	20 km 70 m
2 km 6 m	31 km 2 m	30 km 8 m

956. Langevarjur hüppas alla 11 000 m kõrguselt. Avaldada see arv kilomeetreis.

957. Mitu kilomeetrit on 3000 m? 5000 m?

958. Mitu meetrit on 400 cm? 1200 cm? 5000 mm? 16 000 mm?

959.

4 000 m = 4 km	12 000 m =	40 000 m =	600 000 m =
7 000 m =	25 000 m =	50 000 m =	370 000 m =
2 000 m =	37 000 m =	380 000 m =	450 000 m =

960. 300 cm = 30 dm = 3 m
800 cm =
200 cm =
5 000 cm =
6 000 cm =
4 000 cm =
70 000 cm =
90 000 cm =
50 000 cm =

961. 500 cm = 5 m
900 cm =
700 cm =
3 000 cm =
9 000 cm =
6 000 cm =
40 000 cm =
80 000 cm =
60 000 cm =

962. 50 mm = 5 cm
30 mm =
70 mm =
200 mm =
800 mm =
900 mm =
1 700 mm =
4 300 mm =
3 400 mm =

963. Üle Amu-Darja jõe läheb 1500 m pikkune raudteesild. Avaldada selle silla pikkus kilomeetreis ja meetreis:

1500 m = 1 km 500 m.

Ülestada nimega arvu tähendab avaldada teda suuremates ühe- või mitmenimelistes ühikutes.

964. Ülestada mitmenimelisteks järgmised arvud:

45 dm; 34 cm; 132 dm; 108 dm.

965.

56 dm = 5 m 6 dm	35 dm =	256 dm =	165 dm =
42 dm =	64 dm =	324 dm =	328 dm =
27 dm =	44 dm =	232 dm =	707 dm =

966.

35 cm = 3 dm 5 cm	24 cm =	18 cm =	42 cm =
52 cm =	15 cm =	32 cm =	56 cm =
76 cm =	84 cm =	51 cm =	81 cm =

967.

42 mm = 4 cm 2 mm	15 mm =	32 mm =	24 mm =
54 mm =	93 mm =	48 mm =	11 mm =
81 mm =	52 mm =	37 mm =	39 mm =

968.

235 cm = 2 m 35 cm	456 cm =	202 cm =	304 cm =
424 cm =	782 cm =	705 cm =	807 cm =
234 cm =	834 cm =	208 cm =	405 cm =

969. Ülestada mitmenimelisteks järgmised arvud:

4 156 m	5 207 m	5 052 m	30 075 m
7 384 m	6 304 m	4 032 m	50 034 m
3 785 m	2 405 m	40 234 m	24 008 m

970. Nimetada 5 ühenimelist arvu, mis väljendavad esemete kaalu.

971. Kaaluda 15 ühekopikalist münti. Märkida tulemus üles.

972. Pang vett kaalub 12 kg. Mitu kilogrammi kaalub 2 pange vett?

100 kg on 1 **tsentner**. Tsentner on raskusmõõt. Tsentnerit tähistatakse **ts**.

973. Kott kartuleid kaalub 50 kg. Suur kott jahu on 2 korda raskem. Kui palju kaalub suur kott jahu?

10 ts on 1 **tonn**. Tonn on raskusmõõt. Tonni tähistatakse **t**.

974. Mitu tonni kaalub 10 suurt jahukotti, kui igaüks neist kaalub 1 ts?

975. Nimetada suuruse järjekorras raskusmõõdud, alates kõige suuremast.

Raskusmõõtude lühendid:

tonn — t; tsentner — ts; kilogramm — kg; gramm — g.

Raskusmõõtude tabel:
1 t = 10 ts = 1 000 kg
1 ts = 100 kg
1 kg = 1 000 g

976. Mitu korda on 1 t raskem kui 1 ts? 1 ts raskem kui 1 kg? 1 kg raskem kui 1 g? 1 t raskem kui 1 kg?

977. Kaaluda 2-kopikane, 3-kopikane, 5-kopikane münt. Kirjutada kaalumise tulemused üles.

978. Kaaluda pudel veega ja tühi pudel. Kirjutada kaalumise tulemused üles.

979. Kirjutada ühte tulpa ühenimelised arvud, teise tulpa mitmenimelised arvud:

15 t; 15 t 7 ts; 9 ts 250 kg; 4 kg; 5 ts 750 kg.

980. Peenestada kilogrammideks: 5 ts; 8 ts; 8 t; 10 t; 250 t.

981. Peenestada grammideks: 4 kg; 5 kg; 20 kg; 25 kg; 200 kg.

982.	3 t = 30 ts	15 t =	5 t =	70 t =
	6 t =	24 t =	30 t =	505 t =
	9 t =	52 t =	10 t =	430 t =
983.	4 ts = 400 kg	18 ts =	7 ts =	30 ts =
	9 ts =	57 ts =	50 ts =	600 ts =
	3 ts =	96 ts =	80 ts =	720 ts =
984.	5 t = 50 ts	23 t =	4 t =	736 t =
	7 t =	45 t =	40 t =	205 t =
	9 t =	62 t =	90 t =	500 t =
985.	8 t = 8 000 kg	12 t =	6 t =	20 t =
	3 t =	34 t =	10 t =	860 t =
	2 t =	72 t =	90 t =	204 t =

986. 4 kg = 4 000 g 13 kg = 8 kg = 60 kg =
9 kg = 62 kg = 87 kg = 930 kg =
5 kg = 75 kg = 42 kg = 307 kg =

987. Veoautosse laaditi 2 t 5 ts kartuleid. Mitu tsentnerit kartuleid laaditi veoautosse? Mitu kilogrammi kartuleid laaditi veoautosse?

988. Peenestada tsentnereiks: 3 t 7 ts; 20 t 8 ts; 400 t 6 ts.

989. Peenestada kilogrammideks:
a) 2 ts 25 kg; 3 ts 4 kg; 6 ts 2 kg;
b) 1 t 23 kg; 2 t 75 kg; 4 t 90 kg;
d) 1 t 58 ts; 1 t 8 ts; 2 t 3 ts.

990.
5 t 6 ts = 56 ts 30 t 9 ts = 17 t 3 ts = 320 t 5 ts =
7 t 3 ts = 20 t 6 ts = 23 t 7 ts = 402 t 9 ts =
3 t 5 ts = 50 t 8 ts = 73 t 4 ts = 400 t 8 ts =

991.
3 ts 75 kg = 375 kg 4 ts 85 kg = 2 ts 4 kg = 16 ts 8 kg =
2 ts 42 kg = 5 ts 70 kg = 5 ts 7 kg = 23 ts 70 kg =
4 ts 50 kg = 6 ts 40 kg = 6 ts 5 kg = 47 ts 9 kg =

992. 1 t 245 kg = 1 245 kg 7 t 50 kg = 3 t 5 kg =
4 t 375 kg = 14 t 81 kg = 28 t 8 kg =
3 t 208 kg = 53 t 72 kg = 40 t 6 kg =

993. Ülestada suuremaiks mõõtühikuiks: 20 ts; 150 ts; 300 ts; 200 kg; 500 kg; 7 000 g; 30 000 g.

994. 40 ts = 4 t 200 ts = 1 500 ts = 5 200 ts =
50 ts = 300 ts = 2 400 ts = 6 700 ts =
70 ts = 500 ts = 7 300 ts = 8 900 ts =

995. 200 kg = 2 ts 300 kg = 900 kg = 6 200 kg =
500 kg = 4 000 kg = 4 300 kg = 9 100 kg =
800 kg = 7 000 kg = 2 000 kg = 7 600 kg =

996.
8 000 kg = 8 t 24 000 kg = 105 000 kg = 135 000 kg =
5 000 kg = 30 000 kg = 430 000 kg = 715 000 kg =
6 000 kg = 256 000 kg = 100 000 kg = 470 000 kg =

997.

3 000 g = 3 kg	13 000 g =	456 000 g =	207 000 g =
7 000 g =	153 000 g =	275 000 g =	520 000 g =
2 000 g =	222 000 g =	912 000 g =	600 000 g =

998. Telliskivi keskmine kaal on 3510 g. Mitu kilogrammi ja grammi kaalub telliskivi?

999.

35 ts = 3 t 5 ts	355 ts =	243 ts =	4 036 ts =
47 ts =	305 ts =	402 ts =	7 204 ts =
42 ts =	408 ts =	351 ts =	2 030 ts =
68 ts =	524 ts =	306 ts =	6 002 ts =

1000.

866 kg = 8 ts 66 kg	302 kg	843 kg	240 kg
720 kg =	607 kg	420 kg	408 kg
440 kg =	430 kg	750 kg	739 kg

1001.

5 625 kg = 5 t 625 kg	7 302 kg	4 003 kg	70 028 kg
3 420 kg =	3 508 kg	5 200 kg	32 056 kg
1 352 kg =	4 024 kg	74 023 kg	500 421 kg
10 727 kg =	5 007 kg	53 004 kg	840 027 kg

1002. Nimetada suuruse järjekorras ajamõõdud, alates kõige suuremast.

Ajamõõtude tabel:

1 sajand	=	100 aastat
1 aasta	=	12 kuud
1 kuu	=	28, 29, 30 või 31 ööpäeva
1 ööpäev	=	24 tundi
1 tund	=	60 minutit
1 minut	=	60 sekundit

Aprillis, juunis, septembris ja novembris on 30 päeva, veebruaris 28 või 29 päeva, ülejäänud kuudes 31 päeva.

Lihtaastal on veebruaris 28 päeva, liigaastal 29 päeva.

Igast 4 aastast on üks liigaasta. Nii olid liigaastad 1928, 1932, 1936, 1940, 1944, 1948, 1952. Järgmised liigaastad on 1956, 1960 jne.

1003. Mitu päeva on lihtaastas? liigaastas?

1004. Vaadelda pitsereid ümbrikul (joonis 24). Millal saadeti kiri välja? Millal saadi kiri kätte?

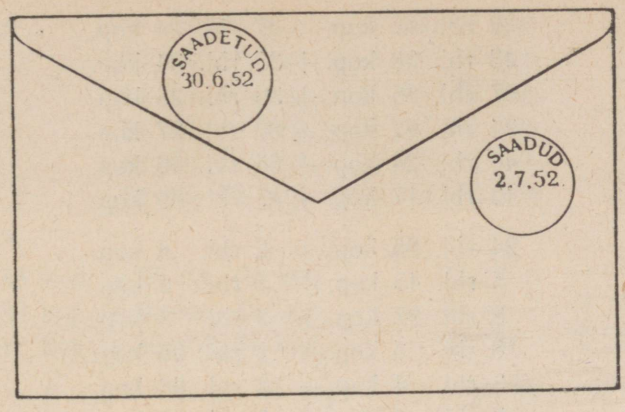

Joonis 24.

1005. Mitu aastat on 9 sajandit? 14 sajandit? 19 sajandit?

3. Mitmenimeliste arvude liitmine ja lahutamine.

1006.* Köitmatult maksab raamat 8 rbl. 25 kop., köidetult on ta aga 1 rbl. 60 kop. kallim. Kui palju maksab raamat köites?

1007.* Liita arvelaual:

a) 23 rbl. 55 kop. ja 34 rbl. 21 kop.

b) 34 rbl. 70 kop. ja 15 rbl. 15 kop.

d) 15 rbl. 35 kop. ja 23 rbl. 43 kop.

1008.* 5 rbl. 82 kop. + 12 kop. 4 rbl. + 3 rbl. 75 kop.
7 rbl. 36 kop. + 16 kop. 2 rbl. + 6 rbl. 20 kop.
32 rbl. 65 kop. + 25 kop. 12 rbl. + 8 rbl. 40 kop.

1009.* 57 rbl. 38 kop. + 8 rbl. 42 kop.
36 rbl. 56 kop. + 5 rbl. 35 kop.
62 rbl. 27 kop. + 9 rbl. 46 kop.
8 rbl. 56 kop. + 42 rbl. 16 kop.
65 rbl. 18 kop. + 39 rbl. 62 kop.
54 rbl. 45 kop. + 57 rbl. 38 kop.

1010.* 83 rbl. 80 kop. + 3 rbl. 45 kop.
62 rbl. 75 kop. + 2 rbl. 42 kop.
3 rbl. 45 kop. + 12 rbl. 72 kop.
56 rbl. 83 kop. + 2 rbl. 17 kop.
32 rbl. 56 kop. + 4 rbl. 58 kop.
96 rbl. 18 kop. + 1 rbl. 75 kop.

1011.* 32 rbl. 66 kop. + 27 rbl. 34 kop.
43 rbl. 38 kop. + 38 rbl. 34 kop.
67 rbl. 85 kop. + 39 rbl. 28 kop.
24 rbl. 82 kop. + 86 rbl. 27 kop.
46 rbl. 24 kop. + 56 rbl. 86 kop.
42 rbl. 17 kop. + 37 rbl. 95 kop.

1012.* 24 rbl. 85 kop. + 2 rbl. 8 kop.
5 rbl. 45 kop. + 1 rbl. 5 kop.
8 rbl. 97 kop. + 2 rbl. 8 kop.
8 rbl. 5 kop. + 1 rbl. 95 kop.
3 rbl. 4 kop. + 2 rbl. 98 kop.
5 rbl. 5 kop. + 15 rbl. 5 kop.

1013.* Üks tükk riiet maksab 30 rbl. 75 kop., teine tükk on 6 rbl. 25 kop. kallim, kolmas tükk maksab nii palju nagu esimene ja teine tükk kokku. Kui palju maksab kolmas tükk?

1014.* Leida kolme arvu summa: 2 rbl. 45 kop., 3 rbl. 7 kop. ja 3 rbl. 98 kop.

1015.*
1 rbl. 30 kop. + 2 rbl. 45 kop. + 4 rbl. 30 kop. + 1 rbl. 75 kop.
1 rbl. 42 kop. + 2 rbl. 63 kop. + 3 rbl. 75 kop. + 1 rbl. 15 kop.
2 rbl. 7 kop. + 1 rbl. 83 kop. + 2 rbl. 17 kop. + 1 rbl. 8 kop.

1016.* Ostetud ese maksis 9 rbl. 35 kop. Kassasse anti 10 rbl. Kui palju saadi tagasi?

1017.*
57 rbl. 45 kop. — 32 rbl. 14 kop. 15 rbl. 25 kop. — 12 rbl.
75 rbl. 86 kop. — 42 rbl. 32 kop. 47 rbl. 83 kop. — 14 rbl.
56 rbl. 93 kop. — 34 rbl. 59 kop. 52 rbl. 43 kop. — 42 rbl.

1018.* 27 rbl. 45 kop. — 23 kop.
53 rbl. 83 kop. — 32 kop.
49 rbl. 68 kop. — 54 kop.

1019.* 13 rbl. 45 kop. — 26 kop.
43 rbl. 93 kop. — 2 rbl. 56 kop.
57 rbl. 43 kop. — 4 rbl. 27 kop.
18 rbl. 25 kop. — 13 rbl. 30 kop.
48 rbl. 50 kop. — 15 rbl. 70 kop.
94 rbl. 75 kop. — 20 rbl. 80 kop.

1020.* 73 rbl. 46 kop. — 1 rbl. 82 kop.
56 rbl. 27 kop. — 3 rbl. 74 kop.
73 rbl. 56 kop. — 22 rbl. 52 kop.
52 rbl. 18 kop. — 31 rbl. 94 kop.
43 rbl. 14 kop. — 41 rbl. 83 kop.
73 rbl. 75 kop. — 20 rbl. 80 kop.

1021.*

73 rbl. 56 kop. — 24 rbl. 62 kop.
42 rbl. 30 kop. — 25 rbl. 45 kop.
52 rbl. 17 kop. — 30 rbl. 24 kop.

81 rbl. — 3 rbl. 25 kop.
54 rbl. — 7 rbl. 75 kop.
100 rbl. — 75 rbl. 35 kop.

1022.* 5 rbl. — 3 rbl. 60 kop.
30 rbl. — 12 rbl. 62 kop.
50 rbl. — 27 rbl. 44 kop.

15 rbl. — 7 rbl. 5 kop.
20 rbl. — 8 rbl. 3 kop.
40 rbl. — 2 rbl. 7 kop.

1023.* Joogiklaasi eest maksti 8 rbl. 20 kop., alustassi eest 2 rbl. 45 kop. vähem. Kui palju saadi 20 rublast tagasi?

1024.* Kui tütarlaps oli kulutanud raamatu ostmiseks 8 rbl. 15 kop., siis jäi tal 7 rbl. 30 kop. võrra raha vähem järele, kui ta oli ära kulutanud. Kui palju raha oli tütarlapsel enne raamatu ostmist?

1025.* Mõõta joonlõigud joonisel 25 ja leida nende summa.

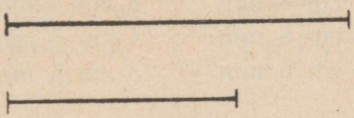

Joonis 25.

1026.* Palitule kulub 2 m 75 cm kalevit, ülikonnale aga 25 cm rohkem. Kui palju kalevit kulub ülikonnale?

1027.*

5 m 4 dm + 3 m
2 m 3 dm + 5 m
4 m 2 dm + 6 m

4 m 5 dm + 2 dm
3 m 4 dm + 5 dm
2 m 5 dm + 3 dm

3 m + 5 m 2 dm
4 dm + 7 m 3 dm
8 m + 4 m 4 dm

1028.*

3 m 7 dm + 2 m 1 dm
2 m 5 dm + 1 m 3 dm
4 m 2 dm + 2 m 3 dm

4 dm + 6 dm
7 m 3 dm + 7 dm
4 m 5 dm + 6 dm

7 dm + 2 m 4 dm
5 dm + 3 m 5 dm
9 dm + 4 m 9 dm

1029.* 1 m 8 dm + 2 m 6 dm
3 m 5 dm + 3 m 5 dm
4 m 3 dm + 8 m 9 dm
2 m 6 dm + 2 m 6 dm
4 m 5 dm + 3 m 8 dm
5 m 7 dm + 2 m 3 dm
5 m 3 dm + 2 m 7 dm
2 m 6 dm + 3 m 8 dm
4 m 7 dm + 2 m 5 dm

1030.* 4 dm 3 cm + 6 cm
5 dm 2 cm + 3 dm
4 cm + 3 dm 6 cm
3 dm 6 cm + 2 dm 4 cm
1 dm 2 cm + 3 dm 8 cm
5 dm 5 cm + 5 dm 5 cm
3 dm 4 cm + 3 dm 8 cm
2 dm 3 cm + 4 dm 7 cm
6 dm 2 cm + 2 dm 9 cm

1031.* 2 dm 8 cm + 7 cm
3 dm 5 cm + 5 cm
8 cm + 4 dm 8 cm
2 dm 3 cm + 3 dm 8 cm
1 dm 5 cm + 1 dm 6 cm
8 dm 6 cm + 1 dm 8 cm
3 dm 7 cm + 4 dm 9 cm
5 dm 8 cm + 2 dm 4 cm
7 dm 9 cm + 1 dm 9 cm

1032.*

2 cm 5 mm + 3 cm 5 mm
4 cm 3 mm + 4 cm 8 mm
3 cm 9 mm + 4 cm 6 mm
3 cm 6 mm + 3 cm 6 mm
8 cm 3 mm + 4 cm 9 mm
5 cm 6 mm + 3 cm 3 mm
4 cm 5 mm + 4 cm 5 mm
3 cm 4 mm + 2 cm 7 mm

1033.*

1 m 75 cm + 15 cm
2 m 25 cm + 18 cm
4 m 10 cm + 3 m 90 cm
5 m 37 cm + 2 m 85 cm
2 m 39 cm + 2 m 87 cm
1 m 18 cm + 2 m 86 cm
4 m 27 cm + 2 m 85 cm
5 m 48 cm + 4 m 53 cm

1034.* Teel külast linna sõitis kolhoosnik 3 km 50 m. Tal jäi veel sõita 2 km 500 m. Kui palju maad on külast linna?

1035.*

152 m + 2 km 246 m
2 km 168 m + 3 km 124 m
1 km 284 m + 1 km 275 m
2 km 425 m + 1 km 632 m
1 km 463 m + 652 m
2 km 356 m + 1 km 854 m
1 km 675 m + 1 km 325 m
4 km 125 m + 2 km 875 m

1036.* Lauast, mille pikkus oli 6 m 2 dm, lõigati ära 2 m 5 dm. Kui palju on järelejäänud lauatükk pikem sellest, mis ära lõigati?

1037.*

9 m 6 dm — 4 m
8 m 4 dm — 3 dm
6 m 4 dm — 2 m 3 dm
4 m 7 cm — 2 m 3 dm
7 m 3 dm — 2 m 1 dm
6 m 8 dm — 2 m 4 dm

1038.*

4 m — 2 dm
8 m — 5 m 6 dm
5 m — 4 m 2 dm
5 m 2 dm — 7 dm
6 m 3 dm — 4 m 7 dm
8 m 2 dm — 3 m 6 dm
1 m 8 dm — 1 m 8 dm
3 m 5 dm — 2 m 7 dm
4 m 6 dm — 2 m 8 dm

1039.* Oli kaks tükki traati pikkustega 3 m 2 dm ja 2 m 9 dm. Nendest kulutati ära 4 m 5 dm. Kui palju traati jäi järele?

1040.*

8 dm 5 cm — 4 cm
5 dm 3 cm — 2 cm
6 dm 3 cm — 2 dm 5 cm
2 dm 8 cm — 1 dm 4 cm
4 m 7 dm — 2 m 3 dm
7 dm 2 cm — 3 dm 2 cm
8 dm 4 cm — 5 dm 5 cm
3 dm 7 cm — 3 dm 7 cm

1041.*

2 dm — 3 cm
3 dm 2 cm — 2 dm 5 cm
4 dm 5 cm — 1 dm 7 cm
3 dm 2 cm — 1 dm 8 cm
6 dm 3 cm — 4 dm 8 cm
7 dm 8 cm — 5 dm 9 cm
4 dm 6 cm — 2 dm 8 cm
4 dm 4 cm — 3 dm 7 cm

1042*

3 cm 5 mm — 2 cm 3 mm
4 cm 6 mm — 3 cm 6 mm
2 cm 8 mm — 2 cm 4 mm
4 cm 3 mm — 8 mm
2 cm 2 mm — 1 cm 5 mm
3 cm 4 mm — 2 cm 6 mm
4 cm 5 mm — 3 cm 8 mm
5 cm 2 mm — 2 cm 6 mm

1043.*

4 m 45 cm — 2 m
3 m 84 cm — 35 cm
4 m 53 cm — 2 m 37 cm
5 m 46 cm — 4 m 39 cm
5 m — 75 cm
3 m — 1 m 80 cm
6 m 20 cm — 2 m 90 cm
8 m 32 cm — 7 m 25 cm
6 m 25 cm — 3 m 47 cm
4 m 80 cm — 3 m 95 cm
3 m 3 cm — 1 m 8 cm
4 m 4 cm — 1 m 7 cm

1044.*

7 km 850 m — 3 km 260 m
5 km 600 m — 2 km 36 m
4 km 252 m — 2 km 162 m
8 km 356 m — 3 km 358 m
3 km 325 m — 1 km 412 m
4 km 156 m — 2 km 880 m
2 km 185 m — 1 km 295 m
3 km 532 m — 1 km 440 m
2 km 50 m — 1 km 43 m
3 km 20 m — 1 km 45 m
2 km 4 m — 1 km 8 m
3 km 7 m — 1 km 25 m

1045.* Osteti 2 tükki riiet: sinist ja halli, kokku 4 m 45 cm. Sinist riiet oli 2 m 85 cm. Kui palju oli halli riiet vähem kui sinist?

1046.* a) Arvude 5 m 5 dm ja 3 m 8 dm summaga liita nende arvude vahe.

b) Arvude 3 m 5 cm ja 2 m 8 cm summast lahutada nende arvude vahe.

1047.* Ühte veoautosse kühveldati 1 t 4 ts kartuleid, teise veoautosse 1 t 5 ts rohkem, kolmandasse veoautosse aga nii palju, kui palju kahte esimesse kokku. Kui palju kartuleid kühveldati kokku kõigisse veoautodesse?

1048.*

3 t 5 ts + 7 ts
2 t 4 ts + 1 t 8 ts
1 t 6 ts + 2 t 8 ts
7 ts + 1 t 4 ts
1 t 4 ts + 2 t 7 ts
3 t 5 ts + 1 t 8 ts
1 t 5 ts + 1 t 5 ts
3 t 2 ts + 7 t 8 ts
4 t 5 ts + 6 t 8 ts
7 t 9 ts + 3 t 2 ts
8 t 7 ts + 1 t 3 ts
5 t 6 ts + 4 t 4 ts

1049.*

1 ts 83 kg + 17 kg
1 ts 39 kg + 2 ts 48 kg
2 ts 63 kg + 1 ts 42 kg
1 ts 54 kg + 1 ts 55 kg
1 t 52 kg + 1 t 68 kg
2 t 37 kg + 1 t 63 kg
1 t 15 kg + 2 t 95 kg
2 t 40 kg + 4 t 60 kg

1050.*

183 kg + 2 t 152 kg
1 t 375 kg + 2 t 375 kg
2 t 650 kg + 3 t 785 kg
1 t 737 kg + 1 t 873 kg
1 t 377 kg + 1 t 632 kg
1 t 365 kg + 2 t 684 kg
2 t 503 kg + 1 t 597 kg
2 t 493 kg + 1 t 507 kg

1 t 263 kg + 1 t 37 kg
1 t 854 kg + 1 t 6 kg
1 t 995 kg + 1 t 5 kg
2 t 80 kg + 1 t 90 kg

1051.*

1 kg 254 g + 2 kg 750 g
2 kg 372 g + 2 kg 628 g
4 kg 253 g + 1 kg 847 g
3 kg 539 g + 4 kg 465 g
2 kg 185 g + 2 kg 818 g
2 kg 238 g + 1 kg 762 g
3 kg 54 g + 3 kg 950 g
4 kg 47 g + 4 kg 53 g
1 kg 5 g + 1 kg 99 g
2 kg 6 g + 1 kg 997 g
2 kg 85 g + 1 kg 15 g
4 kg 37 g + 1 kg 63 g

1052.* Ühes vagunis on 50 t nisu, teises 33 t 5 ts vähem. Kui palju nisu on teises vagunis?

1053.*

3 t 8 ts — 1 t 6 ts
6 t 4 ts — 3 t 4 ts
5 t 7 ts — 5 t
7 t 6 ts — 4 ts
5 t — 3 t 5 ts
6 t 2 ts — 4 t 7 ts
4 t 7 ts — 3 t 2 ts
6 t 4 ts — 1 t 6 ts
7 t 7 ts — 7 t 7 ts
6 t 2 ts — 1 t 8 ts
5 t 2 ts — 2 t 5 ts
4 t 3 ts — 2 t 6 ts

1054.*

6 ts 16 kg — 2 ts 90 kg
6 ts 16 kg — 3 ts 32 kg
5 ts 18 kg — 4 ts 34 kg
8 ts 36 kg — 3 ts 49 kg
7 ts 6 kg — 2 ts 27 kg
4 ts 8 kg — 2 ts 9 kg
3 ts — 2 ts 3 kg
6 ts — 5 ts 8 kg

1055.*

5 t 842 kg — 2 t 56 kg
3 t 173 kg — 1 t 183 kg
3 t 150 kg — 1 t 158 kg
4 t 725 kg — 1 t 737 kg
3 t 125 kg — 1 t 825 kg
4 t 164 kg — 2 t 87 kg
2 t 135 kg — 1 t 48 kg
1 t 83 kg — 1 t 54 kg
5 t 6 kg — 2 t 85 kg
4 t 8 kg — 2 t 9 kg
6 t 70 kg — 3 t 82 kg
6 t 20 kg — 3 t 5 kg

1056.*

2 kg 324 g — 1 kg 58 g
7 kg 120 g — 5 kg 35 g
4 kg 180 g — 3 kg 99 g
4 kg 225 g — 1 kg 158 g
3 kg 40 g — 1 kg 322 g
3 kg 67 g — 2 kg 968 g
6 kg 5 g — 3 kg 47 g
6 kg 27 g — 2 kg 85 g
5 kg 6 g — 4 kg 237 g
4 kg 7 g — 2 kg 29 g
4 kg 6 g — 2 kg 8 g
3 kg 32 g — 1 kg 27 g

1057.* Kahes aidas on kokku 12 t nisu, ühes neist 6 t 725 kg. Kui palju on teises aidas nisu vähem?

1058.* Kolmes aidas on kokku 18 t nisu: ühes neist on 6 t 2 ts, teises 3 ts vähem kui esimeses ja kolmandas ülejäänud osa. Kui palju nisu on kolmandas aidas?

1059.* Kui palju on arvude 2 kg 78 g ja 4 kg 65 g summa suurem nende vahest?

4. Mitmenimeliste arvude korrutamine ja jagamine.

1060.* Osteti 3 m riiet 6 rbl. 25 kop. meeter. Kui palju maksis kogu riie?

1061.* 3 rbl. 24 kop. × 4
5 rbl. 18 kop. × 5
4 rbl. 12 kop. × 6
72 rbl. 25 kop. × 8
7 rbl. 83 kop. × 3
6 rbl. 95 kop. × 8
14 rbl. 46 kop. × 4
157 rbl. 95 kop. × 7

1062.* 3 rbl. 12 kop. × 32
2 rbl. 15 kop. × 24
3 rbl. 42 kop. × 34
5 rbl. 36 kop. × 36
5 rbl. 18 kop. × 27
4 rbl. 23 kop. × 53
3 rbl. 78 kop. × 42
8 rbl. 42 kop. × 25

1063.* Ülikonnaks kulunud kalevitüki eest maksti 361 rbl. 50 kop. Kui palju läheb maksma kalev neljale niisugusele ülikonnale?

1064.* Paat liigub kiirusega 4 km 800 m tunnis. Auriku liikumiskiirus on 5 korda suurem. Kui suure kiirusega liigub aurik?

1065.* 5 m 3 dm × 4
4 dm 6 cm × 3
1 dm 2 mm × 6
8 m 27 cm × 3
4 m 16 cm × 3
2 m 4 cm × 6
8 km 625 m × 5
3 km 35 m × 8
2 km 8 m × 6

1066.*

4 m 3 dm × 25	5 m 28 cm × 12	14 km 750 m × 19
6 dm 6 cm × 42	7 m 55 cm × 24	13 km 83 m × 23
21 cm 8 mm × 34	8 m 4 cm × 25	3 km 5 m × 22

1067.* Pargasesse laaditi 730 t 8 ts nisu, rukist aga 4 korda rohkem. Kui palju rukist laaditi pargasesse?

1068.* 5 t 2 ts × 3 — 2 ts 14 kg × 4 — 7 ts 67 kg × 3
16 t 8 ts × 5 — 3 ts 28 kg × 5 — 8 ts 75 kg × 4
24 t 6 ts × 7 — 4 ts 36 kg × 6 — 9 ts 52 kg × 4

1069.* 3 kg 450 g × 2 — 4 kg 490 g × 7 — 6 kg 82 g × 4
5 kg 125 g × 5 — 5 kg 945 g × 9 — 5 kg 85 g × 8
4 kg 150 g × 4 — 17 kg 805 g × 8 — 7 kg 19 g × 9

1070.* 6 t 7 ts × 12 — 6 ts 20 kg × 25 — 18 t 625 kg × 32
4 t 5 ts × 24 — 9 ts 52 kg × 48 — 12 t 75 kg × 15
16 t 5 ts × 37 — 8 ts 13 kg × 34 — 2 t 7 kg × 42

1071.* Kolm kilogrammi biskviite maksis 45 rbl. 60 kop. Kui palju maksis 1 kg biskviite?

1072.* 8 rbl. 60 kop. : 2 — 5 rbl. : 4 — 6 rbl. 40 kop. : 5
12 rbl. 90 kop. : 2 — 9 rbl. : 6 — 18 rbl. 8 kop. : 8
15 rbl. 75 kop. : 5 — 6 rbl. : 8 — 17 rbl. 4 kop. : 8

1073.* Autobuss sõidab kiirusega 30 km tunnis. Poisikese käigukiirus on 8 korda väiksem. Kui suure kiirusega käib poisike?

1074.* Jaotada kolmeks võrdseks osaks: 18 m 6 dm; 24 m 9 dm; 9 dm 6 cm; 3 dm 9 cm.

1075.* 7 m : 2 — 8 cm : 5 — 4 km : 5
9 m : 4 — 7 cm : 2 — 3 km : 2
15 m : 6 — 6 cm : 4 — 7 km : 4
13 m : 5 — 28 cm : 8 — 9 km : 6

1076.*

6 m 36 cm : 4	3 km 300 m : 5	14 km 35 m : 7
12 m 35 cm : 5	7 km 112 m : 8	16 km 24 m : 8
74 m 52 cm : 9	12 km 400 m : 8	64 km 104 m : 8
72 m 45 cm : 9	15 km 560 m : 8	45 km 72 m : 9

1077.* Sööklale varuti 6 t kartuleid, porgandeid aga 10 korda vähem. Kui palju porgandeid varuti sööklale?

1078.* 13 t : 5 9 ts : 2 22 kg : 5
23 t : 4 7 ts : 5 30 kg : 4
53 t : 2 9 ts : 6 60 kg : 8

1079.* 16 kg 400 g : 2 36 kg 400 g : 8 93 kg 36 g : 4
15 kg 60 g : 6 50 kg 435 g : 7 71 kg 40 g : 6
42 kg 3 g : 9 31 kg 80 g : 6 25 kg 2 g : 3

1080.* 1 m paela maksab 90 kop. Kui palju niisugust paela saab osta 2 rbl. 70 kop. eest?

1081.*
5 rbl. : 1 rbl. 25 kop. 11 rbl. 70 kop. : 1 rbl. 95 kop.
9 rbl. : 1 rbl. 80 kop. 19 rbl. 60 kop. : 2 rbl. 45 kop.
6 rbl. : 1 rbl. 20 kop. 24 rbl. 8 kop. : 3 rbl. 44 kop.
10 rbl. : 1 rbl. 25 kop. 40 rbl. 5 kop. : 4 rbl. 45 kop.

1082.* Kraavi kaevamise eest said mullatöölised 1000 rbl., kusjuures 1 m hinnaks arvestati 6 rbl. 25 kop. Kui pika kraavi nad kaevasid?

1083.* 12 m värvilise ja valge riide eest sai kauplus ostjalt 76 rbl. 26 kop. Värvilist riiet müüs kauplus 3 m 8 rbl. 50 kop. meeter. Missuguse hinnaga müüs kauplus valge riide?

1084.* 8 rbl. 5 kop. korrutis 6-ga jagada 72 rbl. 45 kop. ja 24 rbl. 15 kop. jagatisega.

1085.* 703 rbl. 35 kop. jagada 78 rbl. 15 kop. ja kontrollida, kas jagamine on õigesti teostatud.

1086.* Veoautole laaditi 2 t 880 kg kivisütt, hobuveokile 480 kg. Mitu korda laaditi veoautole kivisütt rohkem kui hobuveokile?

1087.* 2 m 34 cm : 9 cm 7 m 50 cm : 1 m 50 cm
7 m 20 cm : 20 cm 9 m 60 cm : 1 m 60 cm
9 m 45 cm : 15 cm 5 m 40 cm : 1 m 45 cm
3 m 48 cm : 12 cm 7 m 92 cm : 1 m 98 cm

1088.* 5 km 550 m : 15 m 14 km 210 m : 2 km 30 m
8 km 160 m : 12 m 27 km 405 m : 3 km 35 m
1 km 332 m : 18 m 24 km 522 m : 4 km 87 m
2 km 860 m : 11 m 40 km 256 m : 5 km 32 m

1089.* 6 km : 50 m 12 cm 5 mm : 2 cm 5 mm
35 km : 70 m 16 cm 8 mm : 4 cm 2 mm
54 km : 9 m 54 cm 8 mm : 13 cm 7 mm

1090.* 38 m 70 cm pikkusest riiderullist õmmeldi ühepalju särke ja kleite. Ühele särgile läks 2 m 85 cm riiet, ühele kleidile 3 m 60 cm. Kui palju riiet kulus särkide ja kui palju kleitide õmblemiseks?

1091.* a) Arvude 1 km 250 m ja 750 m summa jagada nende arvude vahega.

b) Jagada 86 m 88 cm 12-ga ja kontrollida, kas jagamine on õigesti teostatud.

1092.* Kevadel pandi maha 3 ts 80 kg kartuleid, sügisel aga saadi 34 ts 20 kg. Mitu korda saadi sügisel kartuleid rohkem kui kevadel maha pandi?

1093.* 7 ts 20 kg : 30 kg — 7 ts 20 kg : 2 ts 40 kg
6 ts 30 kg : 14 kg — 4 ts 96 kg : 1 ts 24 kg
7 ts 2 kg : 39 kg — 12 ts 96 kg : 1 ts 8 kg

1094.* 4 t 575 kg : 15 kg — 18 kg 423 g : 2 kg 47 g
3 t 328 kg : 16 kg — 59 kg 463 g : 6 kg 607 g
4 t 270 kg : 14 kg — 38 kg 760 g : 4 kg 845 g

1095.* Kaks voorimeest tõid kauplusse 2 t 310 kg kaupa ühesugustes kastides; üks neist tõi 3 kasti, teine 4. Kui palju kaupa tõi kumbki voorimees?

1096.* Üks rong tõi linna 27 vagunit jahu, teine 20 vagunit jahu. Esimesel rongil oli 115 t 5 ts jahu rohkem kui teisel. Kui palju jahu tõi linna kumbki rong?

1097.* Kolhoosi kolmes aidas on 97 t 8 ts vilja: esimeses ja teises aidas on kokku 69 t 5 ts, teises ja kolmandas aidas 57 t 8 ts. Kui palju vilja on igas aidas?

1098.* Kaup ühes pakendiga kaalub 2 kg 400 g, pakendi kaal on 500 g. Kui palju kaalub kaup?

1099.* Lasteaed sai tehaselt 1300 rbl. Sellest rahast kulutati raamatute ostmiseks 368 rbl. 50 kop., mänguasjade ostmiseks aga 465 rbl. 25 kop. rohkem. Kui palju raha jäi järele?

1100.* Tööliste brigaad tootis esimesel päeval 577 t metalli, teisel päeval 45 t 5 ts rohkem kui esimesel, kolmandal päeval 13 t 6 ts rohkem kui teisel. Plaani järgi pidi brigaad andma 3 päevaga 1500 t metalli. Kui palju ületas brigaad plaani?

1101.*

Teravilja nimetus	Laos nr. 1	Laos nr. 2	Mõlemas laos kokku
Nisu	2 t 8 ts	1 t 6 ts	?
Rukis	4 t 6 ts	5 ts	?
Kaer	9 ts	4 ts	?
Oder	7 ts	2 ts	?
Kokku	?	?	?

1102.* Kahele põllule külvati kummalegi 2 ts 45 kg kaera. Esimeselt põllult oli saak 19 ts 60 kg, teiselt põllult 2 ts 75 kg vähem. Kui palju oli kaerasaak külvist suurem?

1103.* Voodilinaks kulub 2 m 10 cm linast riiet. Kui palju riiet jääb järele 15 m pikkusest tükist, kui sellest lõigatakse 6 voodilina?

1104.* Rullis oli 28 m villast riiet. Sellest riidest õmmeldi 3 naistekostüümi ja 8 lastekleiti. Kui palju riiet jäi järele, kui naistekostüümile kulus 3 m 12 cm ja lastekleidile 1 m 90 cm riiet?

1105.* Auto sõitis 5 tunniga 210 km. Esimesed 3 tundi sõitis ta kiirusega 42 km 500 m tunnis. Kui suure kiirusega kattis auto ülejäänud teeosa?

1106.* Sööklale varuti 30 kg liha. Esimesel päeval kulutas söökla neljandiku kogu lihast, teisel päeval kolmandiku ülejäänud lihast ja kolmandal päeval kogu järelejäänud liha. Kui palju liha kulutas söökla kolmandal päeval?

1107.* Perenaine kulutas kahes kaupluses 129 rbl. 20 kop., ühes neist 91 rbl. 30 kop. rohkem kui teises. Kui palju raha kulutas perenaine kummaski kaupluses?

1108.* Kolhoos sai peete 30 t 8 ts, kartuleid 15 korda rohkem ja porgandeid 4 korda vähem kui peete. Kui suur oli kolhoosi kartuli- ja porgandisaak?

1109.* Riiderullist, mille hinnaks oli 502 rbl. 50 kop., müüdi ära 17 m. Pärast seda jäi riiet järele 217 rbl. 75 kop. eest. Kui palju riiet oli rullis enne müüki?

1110.* Kahes kastis oli 5 ts 72 kg kartuleid. Kui ühest kastist võeti ära 80 kg ja teisest kastist 94 kg kartuleid, siis jäi kummassegi kasti ühepalju järele. Kui palju kartuleid jäi kummassegi kasti järele?

1111.* Kolhoosi kahes küünis oli 12 t heina. Kui esimesest küünist tarvitati ära 2 t 2 ts ja teisest 1 t 4 ts heina, siis jäi esimesse küüni heina 2 korda rohkem kui teise. Kui palju heina jäi kummassegi küüni?

1112.*

(13 rbl. 48 kop. × 9) + (28 rbl. 76 kop. × 8) — (7 rbl. 96 kop. × 7)
(5 m 75 cm × 6) + (7 m 62 cm × 5) — (6 m 45 cm × 8)
(7 cm 6 mm × 9) + (9 cm 7 mm × 4) — (8 cm 6 mm × 7)
(5 kg 450 g × 6) + (4 kg 940 g × 8) — (6 kg 450 g × 7)
(86 rbl. 25 kop. : 3) + (56 rbl. 16 kop. : 9) — (115 rbl. 84 kop. : 8)
(30 m : 3 m 75 cm) — (29 m 26 cm : 4 m 18 cm)
(16 kg 860 g : 1 kg 405 g) — (11 kg 693 g : 1 kg 63 g)

1113. Koostada ülesanded, milles tuleb leida:

a) Kui palju raha kulutas õpilane õpikute ostmiseks?

b) Kui palju raha kulutas kool raamatute ostmiseks?

d) Kui palju vilja ja kui palju raha sai kolhoosniku perekond normipäevade eest?

e) Kui palju oli kolhoosi viljasaak suurem sellest, mis oli plaanis ette nähtud?

IV. Lihtsaimad murrud.

I.

1114. a) Mitmeks võrdseks osaks on jaotatud ring (joonis 26 *a*)? Näidata $\frac{1}{2}$ ringi. Mitu poolt on terves ringis?

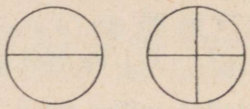

a *b*

Joonis 26.

b) Mitmeks võrdseks osaks on jaotatud ring (joonis 26 *b*)? Näidata $\frac{1}{4}$; $\frac{2}{4}$; $\frac{3}{4}$; $\frac{4}{4}$ ringi. Mitu neljandikku on terves ringis?

1115. Arbuus lõigati neljaks võrdseks tükiks. Üks tükk söödi hommikueine aegu, 3 tükki lõunasöögil. Missugune osa arbuusist söödi hommikul, missugune osa lõunal?

1116.* $\frac{3}{4}$ m linast riiet läks padjakatteks, $\frac{1}{4}$ m riiet taskurättideks. Kui palju riiet kulus padjakatteks ja taskurättideks kokku?

Joonis 27.

1117.* $\frac{1}{2}+\frac{1}{2}$ $\quad 1-\frac{1}{2}$ $\quad \frac{1}{4}+\frac{3}{4}$

$\frac{3}{4}+\frac{1}{4}$ $\quad 1-\frac{1}{4}$ $\quad 1-\frac{3}{4}$

1118. Mitmeks võrdseks osaks on jaotatud ring (joonis 27)? Näidata $\frac{1}{8}$, $\frac{2}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{4}{8}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{8}{8}$ ringi. Mitu kaheksandikku on terves ringis?

1119. Nelinurkne põld jaotati 8 võrdseks osaks: ühele osale pandi kartulid, kolmele osale külvati kaer, ülejäänud osadele rukis. Missugune osa põllust oli iga vilja all?

1120.* $\frac{5}{8}$ paberilehest kasutas õpilane plakatiks, $\frac{3}{8}$ tähtede jaoks. Kui palju paberit kulutas õpilane kokku?

1121.* Pudel õliga kaalub 1 kg, tühi pudel kaalub $\frac{3}{8}$ kg. Kui palju kaalub õli?

1122.* $\frac{7}{8}+\frac{4}{8}$; $\frac{3}{8}+\frac{5}{8}$; $\frac{1}{8}+\frac{7}{8}$; $\frac{5}{8}+\frac{3}{8}$;

$1-\frac{1}{8}$; $1-\frac{3}{8}$; $1-\frac{5}{8}$; $1-\frac{7}{8}$.

1123.* a) Joonistada 4 ristkülikut, nagu on näidatud joonisel 28.

b) Jaotada teine ristkülik kaheks võrdseks osaks, kolmas ristkülik neljaks võrdseks osaks ja neljas ristkülik kaheksaks võrdseks osaks.

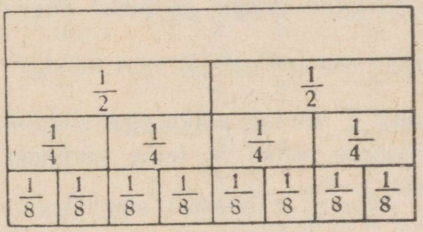

Joonis 28.

1124.* a) Vend ja õde jaotasid omavahel apelsini niiviisi, et vend sai $\frac{1}{2}$ ja õde $\frac{2}{4}$ apelsini. Kumb sai rohkem: vend või õde?

b) Kumb on suurem:

$\frac{1}{2}$ või $\frac{4}{8}$? $\frac{1}{4}$ või $\frac{2}{8}$? $\frac{3}{4}$ või $\frac{6}{8}$?

d) Teha kaheksandikeks: $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$.

e) Kirjutada arvud tühjadele kohtadele:

$\frac{1}{2}=\frac{}{4}$; $\frac{1}{2}=\frac{}{8}$; $\frac{1}{4}=\frac{}{8}$; $\frac{4}{8}=\frac{}{2}$; $\frac{6}{8}=\frac{}{4}$.

1125.* Rukki all on $\frac{1}{2}$ põldu, kartuli all $\frac{1}{4}$. Kui suur osa põllust on rukki ja kartuli all kokku?

1126.* $\frac{1}{4}+\frac{1}{4}$ $\frac{1}{4}+\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}-\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4}-\frac{1}{2}$

$\frac{1}{8}+\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}+\frac{1}{8}$ $\frac{1}{2}+\frac{3}{8}$ $\frac{1}{8}+\frac{1}{2}$

$\frac{5}{8}-\frac{1}{8}$ $\frac{1}{2}-\frac{1}{8}$ $\frac{1}{2}-\frac{3}{8}$ $\frac{7}{8}-\frac{1}{2}$

$\frac{1}{8}+\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}+\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}+\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}+\frac{5}{8}$

$\frac{7}{8}-\frac{5}{8}$ $\frac{3}{8}-\frac{1}{4}$ $\frac{7}{8}-\frac{1}{4}$ $\frac{5}{8}-\frac{1}{4}$

$\frac{5}{8}+\frac{1}{8}$ $\frac{3}{4}+\frac{1}{8}$ $\frac{3}{4}-\frac{1}{8}$ $\frac{3}{4}-\frac{3}{8}$

$\frac{3}{4}-\frac{5}{8}$ $\frac{7}{8}-\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}-\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}+\frac{5}{8}$

1127.* Mullatöölised kaevasid kraavi valmis 3 päevaga: esimesel päeval kaevasid nad $\frac{1}{4}$ kraavi, teisel päeval $\frac{1}{2}$. Kui suure osa kraavist kaevasid nad kolmandal päeval?

1128.* Traktoribrigaad kündis esimesel päeval $\frac{1}{4}$ põldu, teisel päeval $\frac{3}{8}$. Kui suur osa põllust jäi veel künda?

1129. Joonestada 2 võrdse pikkusega sirglõiku. Üks sirglõik jaotada viieks võrdseks osaks ja teine kümneks võrdseks osaks.

Näidata $\frac{1}{5}$, $\frac{2}{5}$, $\frac{3}{5}$, $\frac{4}{5}$ esimesest sirglõigust.

Näidata $\frac{1}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{6}{10}$, $\frac{8}{10}$ teisest sirglõigust.

1130.* Kumb on suurem: $\frac{1}{5}$ või $\frac{2}{10}$? $\frac{2}{5}$ või $\frac{4}{10}$? $\frac{3}{5}$ või $\frac{6}{10}$? $\frac{4}{5}$ või $\frac{8}{10}$?

1131.* $\frac{1}{10}+\frac{1}{10}$ $\frac{1}{5}+\frac{1}{10}$ $\frac{2}{10}-\frac{1}{10}$ $\frac{1}{5}-\frac{1}{10}$

$\frac{1}{5}+\frac{1}{5}$ $\frac{2}{5}+\frac{3}{10}$ $\frac{4}{5}-\frac{1}{5}$ $\frac{4}{5}-\frac{7}{10}$

$\frac{3}{10}+\frac{1}{10}$ $\frac{3}{10}+\frac{1}{5}$ $\frac{9}{10}-\frac{7}{10}$ $\frac{3}{5}-\frac{3}{10}$

$\frac{3}{5}+\frac{1}{5}$ $\frac{3}{10}+\frac{2}{5}$ $\frac{3}{5}-\frac{2}{5}$ $\frac{7}{10}-\frac{3}{5}$

$\frac{9}{10}+\frac{1}{10}$ $\frac{4}{5}+\frac{1}{10}$ $1-\frac{9}{10}$ $\frac{9}{10}-\frac{4}{5}$

$\frac{4}{5}+\frac{1}{5}$ $\frac{3}{5}+\frac{3}{10}$ $1-\frac{3}{5}$ $\frac{7}{10}-\frac{2}{5}$

1132.* Riidetükist lõigati algul ära $\frac{1}{5}$, pärast aga $\frac{3}{10}$ (joonis 29). Kui suur osa riidetükist jäi järele?

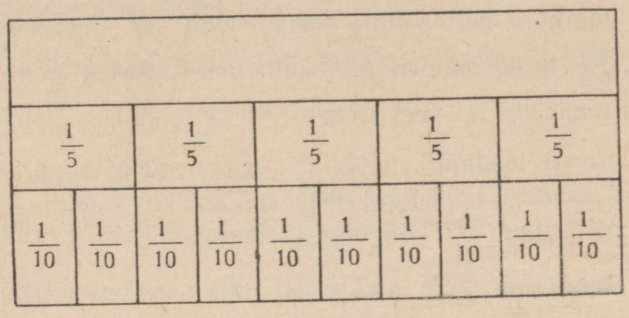

Joonis 29.

1133.* Perenaine kulutas algul $\frac{7}{10}$ ja pärast $\frac{1}{5}$ oma rahast. Kui suur osa rahast jäi perenaisel üle?

1134.* $\frac{1}{2}+\frac{1}{4}-\frac{3}{8}$ $\quad 1-\frac{7}{8}+\frac{1}{4}$ $\quad \frac{3}{10}+\frac{1}{5}-\frac{1}{10}$

$\frac{1}{8}+\frac{3}{4}-\frac{1}{2}$ $\quad 1-\frac{3}{4}+\frac{1}{8}$ $\quad \frac{2}{5}+\frac{1}{10}-\frac{3}{10}$

$\frac{1}{4}+\frac{3}{4}-\frac{3}{4}$ $\quad 1-\frac{3}{8}+\frac{1}{4}$ $\quad \frac{3}{5}+\frac{1}{10}-\frac{3}{10}$

$\frac{7}{8}+\frac{1}{8}-\frac{3}{4}$ $\quad 1-\frac{1}{4}+\frac{1}{8}$ $\quad \frac{7}{10}+\frac{1}{5}-\frac{2}{5}$

$1-\frac{1}{5}+\frac{1}{10}$ $\quad 1-\frac{4}{5}+\frac{7}{10}$

$1-\frac{3}{5}+\frac{3}{10}$ $\quad 1-\frac{9}{10}+\frac{2}{5}$

1135.* Esimesel päeval künti üles $\frac{1}{5}$ põldu, teisel päeval $\frac{3}{10}$ põldu, kolmandal päeval aga ülejäänud osa. Kui suur osa põldu künti üles kolmandal päeval rohkem kui esimesel?

1136.* Kombain koristas esimesel päeval $\frac{1}{5}$ põldu, teisel päeval $\frac{1}{10}$ põllust rohkem kui esimesel päeval. Kui suur osa põldu jäi kombainil veel koristada?

II.

1137. Keras oli 120 m elektrijuhet. Pool elektrijuhtmest müüdi ära. Mitu meetrit juhet müüdi ära? (Lahendada peast.)

1138. Millega võrdub $\frac{1}{4}$ arvust 120? Millega võrdub $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ sellest arvust? (Lahendada peast.)

1139. Matkaja pidi sõitma kokku 4680 km. Esimesel päeval sõitis ta $\frac{1}{8}$, teisel päeval $\frac{1}{10}$, kolmandal päeval $\frac{1}{5}$ kogu teest. Kui palju maad jäi tal veel sõita?

1140. Rongi laadung oli 980 t. Kümnendiku kogu laadungist moodustas suhkur, viiendiku nisu, neljandiku kaer ja ülejäänud osa oder. Mitu tonni otri oli rongi laadungis?

1141. Juhtmest, mille pikkus oli 100 m, lõigati ära $\frac{3}{4}$ (joonis 30). Mitu meetrit juhet lõigati ära? (Lahendada peast.)

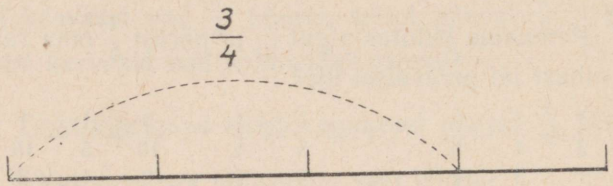

Joonis 30.

1142. a) Millega võrdub $\frac{1}{4}$ arvust 360? Millega võrdub $\frac{3}{4}$ sellest arvust? (Lahendada peast.)

b) Leida $\frac{1}{8}$ arvust 160. Leida $\frac{5}{8}$ sellest arvust. (Lahendada peast.)

1143. a) Mitu kopikat sisaldab $\frac{3}{4}$ rbl.? Mitu minutit sisaldab $\frac{3}{4}$ tundi? (Lahendada peast.)

b) Leida $\frac{3}{4}$ arvust 1320. Leida $\frac{7}{8}$ arvust 1920.

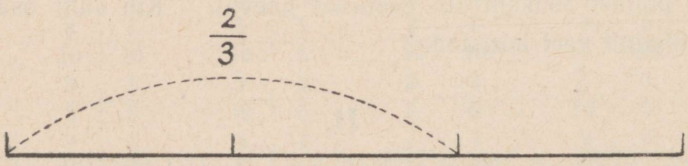

Joonis 31.

1144. Jalgratturil oli tarvis sõita 90 km. Esimesel päeval sõitis ta $\frac{2}{3}$ kogu teest (joonis 31). Mitu kilomeetrit sõitis ta sel päeval? (Lahendada peast.)

1145. Lahendada peast: a) Millega võrdub $\frac{1}{5}$ 180-st? Millega võrdub $\frac{2}{5}$ sellest arvust?

b) Leida $\frac{1}{5}$ 100-st. Leida $\frac{4}{5}$ sellest arvust.

d) Leida $\frac{1}{5}$ 450-st. Leida $\frac{3}{5}$ sellest arvust.

1146. Lennuk pidi katma 1500 km. Kuni peatuseni lendas ta ära $\frac{3}{10}$ kogu teest (joonis 32). Mitu kilomeetrit lendas ta peatuseni?

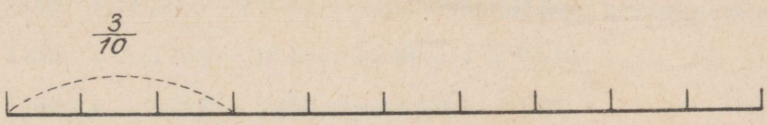

Joonis 32.

1147. a) Millega võrdub $\frac{1}{10}$ 800-st? Millega võrdub $\frac{7}{10}$ sellest arvust?

b) Millega võrdub $\frac{1}{10}$ 240-st? Millega võrdub $\frac{3}{10}$ sellest arvust?

1148. a) Mitu kopikat on $\frac{9}{10}$ rbl.? Mitu grammi on $\frac{3}{10}$ kg? Mitu meetrit on $\frac{7}{10}$ km?

b) Leida $\frac{9}{10}$ 1350-st. Leida $\frac{7}{10}$ 1680-st.

1149. Lambakasvatussovhoosis oli 15 360 lammast. Esimesel päeval põeti $\frac{1}{4}$, teisel päeval $\frac{3}{8}$ kõigist lambaist. Mitu lammast jäi veel pügada?

1150. Aasta jooksul töötas traktor 2560 tundi. Kevadisteks põllutöödeks kulus $\frac{3}{8}$, suvisteks töödeks $\frac{1}{2}$ kogu ajast. Ülejäänud aeg kulus sügisesteks põllutöödeks. Mitu tundi kulus traktoril sügisesteks põllutöödeks?

1151. Kahest linnast, mille vahemaa on 1840 km, lendasid teineteisele vastu 2 lennukit. Esimene lennuk lendas kuni peatuseni $\frac{5}{8}$, teine $\frac{3}{10}$ kogu teest. Kui pikk maa jäi veel lennukite vahele?

1152. Kauplus sai 2400 paari kalosse. Esimesel päeval müüdi $\frac{3}{5}$ kõigist kalossidest, teisel päeval $\frac{7}{10}$ ülejäägist. Mitu paari kalosse müüdi teisel päeval?

1153. Lastesõim sai vabrikult 1080 rbl. Kolm kaheksandikku kogu rahast kulutati 9 laua ostmiseks, viiendik 3 kapi ostuks. Mitu rubla maksis laud ja mitu rubla kapp?

1154. Lattu toodi jahu ja tangu kokku 3150 kg; jahu oli 2 korda rohkem kui tangu. Esimesel päeval müüdi $\frac{3}{10}$ kogu jahust. Mitu kilogrammi jahu müüdi?

1155. $38\,075 + 246\,784 + 5\,976 - 237\,895$

1156. $(78\,562 + 427\,689) - (236\,759 + 87\,096)$

1157. $(107\,540 - 87\,698) + (375\,480 - 68\,074)$

1158. $(100\,000 - 9\,076) - (10\,040 - 8\,009)$

1159. $x + 5\,768 = 10\,000$; $7\,348 + x = 9\,010$

1160. $x - 3\,728 = 1\,456$; $x - 4\,706 = 3\,680$

1161. $9\,000 - x = 2\,750$; $8\,005 - x = 7\,568$

1162. $842 \times 76 + 35\,680$; $240 \times 408 + 78\,640 + 5\,690$

1163. $475 \times 208 - 78\,906$; $(260 \times 780 - 183\,096) \times 106$

1164. $37\,944 : 124 + 78\,960$; $631\,575 : 315 - 985$

1165. $456 \times 208 : 114$; $378 \times 476 : 238$

1166. $857\,472 : 406 : 132$; $310\,896 : 18 : 127$

1167. $768 \times 49 : 192 \times 80 - 3\,440$

1168. $x \times 75 = 1\,800$; $68 \times x = 1\,360$

1169. $x : 48 = 35$; $x : 56 = 72$.

1170. Leida $\frac{3}{5}$ 720-st; 1 400-st; 9 680-st.

Leida $\frac{7}{10}$ 900-st; 7 240-st; 11 430-st.

Leida $\frac{3}{4}$ 640-st; 1 240-st; 1 996-st.

Leida $\frac{5}{8}$ 576-st; 1 240-st; 3 360-st.

1171. $360 : x = 72$; $2\,400 : x = 160$.

1172. $260 \times 105 + 308$; $7\,380 : 36 + 9\,350$
$720 \times 204 - 180$; $19\,200 : 120 + 256$

1173. Kirjutada ja teostada järgmised tehted:

a) Arvude 6750 ja 6625 summa jagada nende arvude vahega.

b) Arvude 750 ja 68 korrutis jagada arvude 150 ja 17 korrutisega.

d) Arvude 5760 ja 36 jagatis jagada arvude 2880 ja 72 jagatisega.

1174.* 156 rbl. 40 kop. — 98 rbl. 64 kop. + 72 rbl. 90 kop.
75 m 48 cm + 36 m 85 cm — 19 m 45 cm
150 kg 240 g — 96 kg 750 g + 28 kg 600 g
(39 t 8 ts + 15 t 6 ts) — (50 t 3 ts — 32 t 5 ts)
(75 km 120 m — 48 km 500 m) — (16 km 375 m + 9 km 800 m)
(8 ts 75 kg + 9 ts 80 kg) — (7 ts 46 kg — 6 ts 60 kg)

1175.*
(5 rbl. 45 kop. × 9) + (7 rbl. 38 kop. × 4) — (9 rbl. 26 kop. × 5)
(7 cm 4 mm × 6) + (5 cm 7 mm × 5) — (6 cm 3 mm × 4)
(7 m 48 cm × 9) + (8 m 19 cm × 7) — (9 m 46 cm × 7)
(5 kg 420 g × 6) — (3 kg 750 g × 5) + (4 kg 129 g × 9)
(7 km 350 m × 8) — (5 km 545 m × 7) + (6 km 540 m × 4)

1176.*
(7 rbl. : 5) + (19 rbl. 40 kop. : 4) — (17 rbl. 35 kop. : 5)
(9 cm : 4) + (5 cm 2 mm : 4) — (7 cm : 5)
(6 m 35 cm : 5) + (4 m 41 cm : 3) — (9 m 38 cm : 7)
(15 km 480 m : 6) + (7 km 280 m : 5) — (11 km 430 m : 9)
(6 kg 120 g : 5) + (14 kg 460 g : 6) + (13 kg 410 g : 3)

1177.* 14 rbl. : 70 kop. 7 rbl. 20 kop. : 60 kop.
7 m : 25 cm 9 m 60 cm : 80 cm
9 kg : 50 g 4 cm 50 mm : 75 mm
6 km : 15 m 3 km 560 m : 40 m
3 cm : 2 mm 4 kg 300 g : 25 g

1178. Kauplus müüs 30 raadioaparaati ja mõned grammofonid. Müüdud kauba eest saadi 20 400 rbl. Mitu grammofoni müüdi, kui raadioaparaat maksis 600 rbl. ja grammofon 300 rbl.?

1179. 7 t küttepuid asendab 1 t naftat, 5 t küttepuid 1 t kivisütt. Tehas tarvitas aastas 4350 t naftat ja 6560 t kivisütt. Kui palju küttepuid oleks tarvitanud tehas nafta ja kivisöe asemel?

1180. Üks pump suudab pumbata 384 pange vett 12 minutiga, teine pump 1080 pange 24 minutiga. Kui pika ajaga suudavad mõlemad pumbad koos töötades pumbata tühjaks basseini, mis mahutab 3850 pange vett?

1181. Reisijal tuli sõita 1840 km. Esimesel päeval sõitis ta $\frac{3}{8}$ kogu teest. Mitu kilomeetrit jäi tal sõita rohkem kui ta oli ära sõitnud?

1182. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:
1) $45 \times 8 = 360$; 2) $62 \times 5 = 310$; 3) $360 + 310 = 670$.

1183. Koostada ülesanne, mida tuleks lahendada nii:
1) $540 : 6 = 90$; 2) $320 : 4 = 80$; 3) $90 - 80 = 10$.

1184. 120 m lõuendit maksab 2400 rbl., 110 m satääni 2750 rbl. Mitu meetrit lõuendit saab osta 25 m satääni asemel?

1185. Koolimaja ehitamiseks toodi 18 470 valget ja punast tellist; valgeid telliseid oli 4 korda vähem kui punaseid. Kui palju toodi punaseid ja kui palju valgeid telliseid?

1186. Kauplus sai kaht sorti riiet: 135 m 68 rbl. meeter ja 156 m 45 rbl. meeter. Päeva lõpuks jäi esimest sorti riidest järele üks kolmandik ja teist sorti riidest üks neljandik. Kui palju raha sai kauplus müüdud riide eest?

1187. Kauplus müüs päeva jooksul 925 m sitsi ja lõuendit; sitsriiet 285 m rohkem kui lõuendit. Meeter sitsi maksis 10 rbl., meeter lõuendit 20 rbl. Kui palju raha sai kauplus müüdud kauba eest kokku?

1188. Moskva ja Arhangelski vaheline kaugus on 1140 km. Neist linnadest lendasid üheaegselt teineteisele vastu kaks lennukit. Esimene lennuk lendas tunnis 295 km, teine 275 km. Kui kaugel Moskvast lennukid kohtusid?

1189.* Kondiitrivabrik valmistas 740 kg marjadest keedist. Iga 4 kg marjade kohta võeti 3 kg suhkrut. Kui palju suhkrut läks kogu keedisele?

1190. 376 kg raskune rööbas lõigati kaheks tükiks nii, et üks tükk oli teisest 3 korda pikem. Kui palju kaalus kumbki tükk?

1191. Kaugus kahe linna vahel on 3760 km. Neljandiku kogu teest sõitis reisija raudteel kiirusega 47 km tunnis, ülejäänud osa

teekonnast sõitis ta lennukil kiirusega 235 km tunnis. Mitu tundi oli reisija üldse teel?

1192. Üks suusajaam ostis suuski 2100 rbl. eest, teine suusajaam samasuguseid suuski 1620 rbl. eest. Esimene suusajaam ostis 16 paari suuski rohkem kui teine. Mitu paari suuski ostis kumbki suusajaam?

1193. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1194. Sovhoos varus lehmadele ja hobustele 14 625 ts heina. Lehmadele varuti 4 korda rohkem heina kui hobustele. Igale lehmale varuti 18 ts heina, igale hobusele 25 ts. Kui palju oli sovhoosis hobuseid ja kui palju lehmi?

1195. Moskvast ja Bakuust lendasid üheaegselt teineteisele vastu 2 lennukit: esimene lendas tunnis 235 km, teine 240 km. Viie tunni pärast oli lennukite vahemaa 125 km. Kui pikk on õhutee Moskva ja Bakuu vahel?

1196. Kahe sadama vahemaa on 384 km. Kolm neljandikku kogu teest sõitis aurik kiirusega 18 km tunnis. Kui suure tunnikiirusega peab aurik sõitma ülejäänud teeosa, et katta kogu maa 20 tunniga?

1197. Jalgrattur sõitis linnast külla 70 minutiga, kiirusega 225 m minutis. Tagasitee katmiseks kulus tal 5 min. rohkem. Kui palju aeglasemalt sõitis ta tagasi?

1198.* Rong sõitis 24 tundi kiirusega 60 km tunnis ja 16 tundi kiirusega 40 km tunnis. Kui suur oli rongi keskmine tunnikiirus?

1199. Kaubarong sõitis 360 km. Kui suur oli kaubarongi tunnikiirus, kui ta tegi teel kaks ühetunnilist peatust ja oli üldse teel 10 tundi?

1200. Rätsepa-artell kulutas ostudeks töökojale 3600 rbl. Üks kaheksandik kogu rahast kulutati laudade ostmiseks, $\frac{1}{5}$ ülejäänud rahast riide ostmiseks, kogu järelejäänud raha eest osteti õmblusmasinaid à 840 rbl. Mitu õmblusmasinat ostis rätsepa-artell?

1201. Rätsepa-artell ostis riiet 2448 rbl. eest 51 rbl. meeter. Sellest riidest õmbles artell 8 palitut ja mõned lasteülikonnad. Igale palitule läks 3 m, igale lasteülikonnale 2 m riiet. Mitu lasteülikonda õmbles artell?

1202. Pioneerilaagrile osteti 192 kg tangu. Esimesel kuul kulutati $\frac{3}{8}$ kogu tangudest, teisel kuul 16 kg 500 g rohkem. Kui palju tangu jäi järele?

1203. Kahest jaamast, mille vahemaa on 360 km, väljusid teineteisele vastu kaks rongi. Esimene rong sõitis $\frac{2}{5}$, teine $\frac{3}{8}$ sellest teest. Leida kaugus rongide vahel.

1204. Kahe ujuja vahemaa oli 3 km 600 m. Nad hakkasid üheaegselt teineteisele vastu ujuma. Üks neist ujus kiirusega 95 m minutis, teine kiirusega 85 m minutis. Kui pika aja pärast nad kohtuvad?

1205. Traktorijaam sai esimesel korral 1620 kg määrdeõli, teisel korral 1080 kg. Esimesel korral sai jaam 3 vaati määrdeõli rohkem kui teisel korral. Mitu vaati määrdeõli sai traktorijaam üldse, kui on teada, et kõik vaadid olid ühesuguse kaaluga?

1206. Kolm tükki üht sorti riiet maksab 750 rbl. Esimene ja teine tükk maksavad 486 rbl., teine ja kolmas tükk 522 rbl. Mitu meetrit riiet on igas tükis, kui meetri hinnaks on 6 rbl.?

1207. Kahes korvis oli 1130 kurki. Kui esimesest korvist pandi teise 148 kurki, siis oli mõlemas korvis ühepalju. Mitu kurki oli kummaski korvis enne?

1208.* Mootorpaat sõitis 3 tundi 17 km tunnis, 2 tundi 18 km tunnis ja 3 tundi 19 km tunnis. Kui suur oli mootorpaadi keskmine kiirus?

1209. Esimeses laos oli 2040 kg raudplekki; teises kolm korda vähem kui esimeses. Kogu plekk kulus kahe maja ehitamiseks; esimesele kulus 950 kg rohkem kui teisele. Kui palju raudplekki kulus kummagi maja ehitamiseks?

1210. Töölisele määrati igakuine pension, mille suurus on $\frac{3}{4}$ kolme viimase kuu keskmisest palgast. Leida töölise igakuine pension, kui tema töötasu kolmel viimasel kuul oli 954 rbl., 768 rbl. ja 882 rbl.

1211.* 12 kg rukkijahust küpsetati 17 kg leiba. Kui palju jahu tuleb võtta, et saada 1564 kg leiba?

1212. Moskvast Gorkisse on 450 km. Kell 6 hommikul väljusid kummastki linnast teineteisele vastu kaks mootorratturit. Esimene, Moskvast väljunud mootorrattur, sõitis 48 km tunnis, teine mootorrattur 42 km tunnis. Mis kell ja kui kaugel Moskvast nad kohtuvad?

1213. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1214. Mesilas oli 16 mesipuud. Iga mesipuu andis keskmiselt 25 kg mett. Viis kaheksandikku kogu meest müüdi hinnaga 26 rbl. kilogramm. Kui palju raha saadi mee müügist?

1215. Kahes kastis oli 214 ühesuguse hinnaga apelsini. Kui ühest kastist müüdi 250 rbl. eest apelsine ja teisest kastist 290 rbl. eest, siis jäi kummassegi kasti kokku 106 apelsini. Kui palju maksis üks apelsin?

1216. Kahes rullis kokku oli 43 m üht sorti riiet. Kui esimesest rullist müüdi riiet 600 rbl. eest ja teisest rullist 640 rbl. eest, siis jäi mõlemasse rulli kokku 12 m. Kui palju maksis meeter riiet?

1217. Kaks jalgratturit pidid sõitma ... km. Üks sõitis tunnis ... km, teine ... km. Kumb neist kattis selle tee kiiremini ja kui palju kiiremini? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1218. Kaupluses oli 80 m musta kalevit hinnaga 75 rbl. meeter ja 68 m sinist kalevit hinnaga 90 rbl. meeter. Päeva jooksul müüdi ära 35 m musta ja 40 m sinist kalevit. Kui palju kalevit jäi üldse kauplusse järele? (Kõrvaldada ülesandest tarbetud arvud ja lahendada ülesanne.)

1219. Kooli raamatukogule osteti 24 raamatut à 2 rbl., 15 raamatut à 3 rbl. ja 28 raamatut à 4 rbl. Mitu raamatut osteti kooli raamatukogule kokku? (Kõrvaldada ülesandest tarbetud arvud ja lahendada ülesanne.)

1220. Koostada ja lahendada ülesanne, milles tuleb leida, kui palju suurenes õpilaste arv kodulinnas (kodurajoonis) viimase viie aasta kestel.

1221. Sööklale muretseti võid 30 päevaks, arvestades 6 kg 500 g iga päeva kohta. Mitmeks päevaks jätkub sellest võist, kui või igapäevane tarvitamine suureneb 1 kg 300 g võrra?

1222. Juurviljalaos oli 1352 ts kartuleid, peete ja porgandeid. Kui viidi ära 680 ts kartuleid, 75 ts peete ja 39 ts porgandeid, siis

jäi kõiki juurvilju ühepalju järele. Kui palju kartuleid, peete ja porgandeid oli laos algul?

1223. Kaks rätsepa-artelli pidid õmblema kokku 720 ülikonda. Üks artell sai 1200 m riiet, teine 960 m. Mitu ülikonda pidi õmblema kumbki artell?

1224. Kirjutuslaua ja tugitooli eest maksti 720 rbl. Kui palju maksis kirjutuslaud ja kui palju tugitool, kui tugitool oli kirjutuslauast 9 korda odavam?

1225.* 45 kg värsketest seentest saab 4 kg kuivatatud seeni. Kui palju on vaja värskeid seeni, et saada 20 kg kuivatatud seeni?

1226.* 65 l piimast saadi 3 kg võid. Kui palju võid saab 1300 l piimast?

1227. Kahest sadamast, mille vahemaa on 560 km, väljusid üheaegselt teineteisele vastu 2 aurikut. Üks aurik sõitis kiirusega 18 km tunnis, teine kiirusega 22 km tunnis. Mitme tunni pärast need aurikud kohtusid?

1228. Muutes eelmise ülesande küsimust, koostada mõned uued ülesanded ja lahendada need.

Ülesandeid peamurdmiseks.

1229. Poiss läks hommikul kooli. Poolel teel tuli tal meelde, et ta unustas sulepea koju; ta pöördus koju tagasi, võttis sulepea ja läks kooli. Kokku käis ta sel hommikul 160 m. Kui kaugel on poisi kodu koolist?

1230. Kahe arvu summa on 396. Esimene neist lõpeb nulliga. Kui see null maha tõmmata, saame teise arvu. Leida need arvud.

1231. a) Võtnud pumbamajast vett, liikus vedur 90 m edasi, seejärel 100 m tagasi ja siis 40 m edasi. Kui kaugel pumbamajast on vedur?

b) Võtnud pumbamajast vett, liikus vedur 75 m tagasi, seejärel 60 m edasi ja siis 80 m tagasi. Kui kaugel pumbamajast on vedur?

VI. Peastarvutamise harjutusi ja ülesandeid.

I.

1232.

25 + 34 — 49	26 + 34 — 46	36 + 25 — 43	15 + 76 — 48
34 + 23 — 45	65 + 25 — 58	46 + 27 — 32	23 + 49 — 67
43 + 45 — 62	48 + 32 — 55	39 + 26 — 48	48 + 35 — 79
16 + 63 — 37	17 + 73 — 34	54 + 19 — 26	18 + 67 — 36

1233.	345 + 4	360 + 20	470 + 200	360 + 210
	252 + 6	640 + 30	360 + 400	640 + 120
	742 + 7	830 + 60	540 + 300	270 + 410
1234.	386 — 5	890 — 70	730 — 300	470 — 350
	458 — 8	750 — 40	850 — 600	650 — 230
	769 — 7	670 — 60	940 — 800	780 — 670
1235.	447 + 3	435 + 25	230 + 70	250 + 350
	524 + 6	563 + 27	540 + 60	170 + 430
	761 + 9	617 + 43	810 + 90	360 + 540
	872 + 8	956 + 24	320 + 80	410 + 290
1236.	650 — 8	670 — 48	200 — 40	300 — 150
	510 — 4	260 — 32	500 — 60	700 — 650
	340 — 6	490 — 12	800 — 70	900 — 120
	790 — 9	680 — 53	600 — 90	800 — 640
1237.	328 + 7	324 + 48	60 + 80	450 + 90
	634 + 8	457 + 25	90 + 70	340 + 70
	569 + 3	618 + 56	50 + 60	580 + 50
	256 + 9	935 + 47	80 + 90	870 + 90
1238.	432 — 8	632 — 18	150 — 90	420 — 40
	653 — 6	561 — 25	170 — 80	530 — 60
	391 — 9	472 — 16	130 — 40	810 — 90
	785 — 7	847 — 29	120 — 70	640 — 70

1239.

$420 + 70 - 40$	$790 - 60 + 40$	$120 + 80 - 50$
$230 + 50 - 60$	$850 - 30 + 60$	$340 + 60 - 30$
$610 + 80 - 70$	$470 - 60 + 80$	$510 + 90 - 70$
$540 + 30 - 50$	$980 - 50 + 20$	$830 + 70 - 60$

1240.

$400 - 80 + 50$	$290 + 30 - 50$	$310 - 30 + 50$
$600 - 40 + 30$	$480 + 60 - 80$	$530 - 50 + 40$
$900 - 70 + 40$	$370 + 70 - 60$	$840 - 70 + 80$
$700 - 60 + 20$	$750 + 90 - 70$	$920 - 80 + 90$

1241.

$324 + 46 - 50$	$470 - 35 + 50$	$346 + 18 - 30$
$236 + 54 - 70$	$560 - 28 + 40$	$275 + 16 - 60$
$547 + 33 - 40$	$640 - 16 + 20$	$425 + 39 - 40$
$638 + 12 - 20$	$850 - 39 + 30$	$516 + 58 - 70$

1242.

$425 - 16 + 80$	$620 + 240 - 50$	$860 - 240 + 50$
$352 - 38 + 50$	$310 + 470 - 60$	$970 - 160 + 40$
$675 - 46 + 20$	$130 + 750 - 40$	$780 - 540 + 30$
$891 - 85 + 40$	$240 + 530 - 20$	$690 - 470 + 60$

1243. Mitu ühelist puudub 100-st iga järgmise arvu puhul: 98; 96; 89; 85?

1244. Mitu ühelist puudub 1000-st iga järgmise arvu puhul: 997; 994; 988; 985?

1245. Liita arvud, ümardades üht neist:

$35 + 19$	$46 + 99$	$137 + 99$	$152 + 199$
$29 + 56$	$99 + 37$	$304 + 97$	$417 + 298$
$43 + 39$	$95 + 64$	$98 + 175$	$197 + 324$
$17 + 78$	$98 + 55$	$96 + 436$	$399 + 543$

1246. Paigutada liidetavad ümber nii, et on hõlpus liita:

$9 + 56 + 91$	$15 + 77 + 85$	$47 + 192 + 8$	$392 + 69 + 8$
$7 + 34 + 93$	$23 + 58 + 77$	$76 + 295 + 5$	$87 + 584 + 16$
$6 + 78 + 94$	$29 + 87 + 71$	$48 + 489 + 11$	$693 + 75 + 7$
$8 + 63 + 92$	$14 + 68 + 86$	$68 + 272 + 28$	$85 + 376 + 24$

1247.

$297 + 25 + 3$	$188 + 54 + 12$	$43 + 295 + 5$
$195 + 19 + 5$	$285 + 69 + 15$	$65 + 492 + 8$
$247 + 49 + 3$	$387 + 76 + 13$	$39 + 689 + 11$
$458 + 37 + 2$	$475 + 42 + 25$	$57 + 378 + 22$

1248. Lahutada, ümardades lahutatavat:

326 — 99	436 — 199	613 — 297	725 — 498
728 — 97	368 — 198	546 — 298	843 — 699
436 — 98	328 — 299	435 — 399	914 — 397
512 — 99	615 — 197	824 — 198	632 — 298

1249. Täita tühjad ruudud arvudega niiviisi, et iga rea ja iga tulba liitmisel saaksime ühe ja sama summa.

15	30	9
	18	
27		

10		20
	25	15
30		10

7	26	42
14		26
	14	

1250. Leida x:

$x + 70 = 150$	$x + 300 = 500$	$20 + x = 800$	$x + 150 = 390$
$x + 40 = 130$	$x + 700 = 900$	$60 + x = 500$	$x + 240 = 670$
$x + 30 = 200$	$x + 120 = 340$	$70 + x = 320$	$x + 130 = 780$
$x + 60 = 600$	$x + 130 = 180$	$80 + x = 610$	$x + 410 = 950$

1251.

$x - 50 = 60$	$x - 200 = 650$	$130 - x = 40$
$x - 30 = 90$	$x - 140 = 300$	$120 - x = 50$
$x - 60 = 90$	$x - 170 = 200$	$140 - x = 60$
$x - 80 = 70$	$x - 230 = 450$	$160 - x = 80$

II.

1252.

24×3	18×3	4×19	3×29	3×19
16×4	23×4	5×16	6×13	2×47
15×5	17×5	7×13	5×19	5×14
28×3	14×7	3×27	8×12	4×25

1253.

120×2	230×3	102×3	103×3	203×3
230×2	240×2	302×2	402×2	101×5
130×3	110×7	201×4	302×3	303×3
110×4	120×4	202×3	102×4	204×2

1254.

102×6	103×8	107×6	109×8	308×3
105×5	104×4	104×8	107×6	107×7
108×8	106×7	103×7	109×4	109×5
107×7	109×9	105×3	106×7	208×3

20×9	40×8	80×6	90×6	50×8
30×6	50×7	40×9	70×8	80×7
40×5	30×9	60×7	80×9	90×9
60×4	70×4	50×9	60×8	70×7

1255.

64×2	63×3	41×4	51×7	62×7
73×2	82×3	71×3	81×6	82×4
91×2	72×3	61×5	91×9	31×8
82×2	42×4	31×9	61×8	51×6

1256.

17×6	13×7	12×8	18×9	17×9
19×6	15×7	17×8	16×9	18×8
15×8	19×7	15×8	19×9	13×9
14×7	12×9	16×7	15×7	16×8

1257.

55×2	34×3	54×7	44×8	35×6
68×2	47×4	66×6	53×9	24×8
77×2	64×3	96×4	94×7	76×5
86×3	76×5	82×9	46×6	94×7

1258.

140×2	120×5	160×4	170×4	230×4
120×4	140×3	180×3	140×7	290×3
110×7	130×4	170×5	130×6	380×2
230×3	150×5	190×4	120×8	270×3

1259.

112×4	145×3	248×3	117×8	115×8
213×3	236×2	117×8	256×3	126×4
328×2	118×6	136×5	129×4	295×3
419×2	123×4	112×7	136×5	128×5

1260. Iga järgnevat arvu korrutada 10-ga, 2-ga, 20-ga: 10, 14, 13, 23, 37, 45, 50.

1261.

5×30	15×40	20×40	25×30	24×40
6×40	13×60	30×30	28×30	37×20
7×50	17×50	40×20	38×20	23×40
8×60	18×40	20×50	46×20	27×30

1262. $45 \times 9 = 405$

1) $45 \times 10 = 450$ 2) $450 - 45 = 405$

15×9	16×9	37×9	27×9	34×9
25×9	24×9	68×9	56×9	67×9
45×9	34×9	46×9	78×9	47×9
36×9	28×9	58×9	48×9	89×9

1263.

25×4	25×24	25×40	16×25	44×25
25×8	25×32	25×36	28×25	64×25
25×12	25×20	25×48	12×25	80×25
25×16	25×28	25×60	32×25	56×25

1264.

$16 \times 5 + 80$	$32 \times 4 + 60$	$25 \times 8 - 60$	$140 \times 2 - 150$
$17 \times 7 + 50$	$56 \times 5 + 40$	$32 \times 5 - 80$	$160 \times 3 - 300$
$13 \times 7 + 60$	$46 \times 3 + 50$	$28 \times 5 - 90$	$130 \times 5 - 450$
$15 \times 6 + 70$	$65 \times 4 + 80$	$46 \times 5 - 50$	$120 \times 6 - 320$

1265.

$12 \times 80 + 40$	$17 \times 30 - 40$	$13 \times 40 - 50$	$24 \times 30 - 60$
$13 \times 70 - 90$	$18 \times 50 - 70$	$14 \times 30 + 60$	$25 \times 20 - 90$
$15 \times 60 + 30$	$19 \times 40 + 50$	$18 \times 30 + 80$	$23 \times 40 + 80$
$16 \times 50 - 60$	$20 \times 30 - 80$	$19 \times 50 - 90$	$38 \times 20 - 70$

III.

1266.

60 : 4	76 : 4	60 : 12	96 : 24	78 : 13
56 : 2	84 : 6	90 : 15	81 : 27	85 : 17
48 : 3	95 : 5	72 : 18	76 : 19	84 : 28
72 : 6	91 : 7	80 : 16	98 : 14	92 : 23

1267.

360 : 3	505 : 5	306 : 3	406 : 2	906 : 3
480 : 4	609 : 3	208 : 2	408 : 4	806 : 2
840 : 4	804 : 2	903 : 3	808 : 8	707 : 7

1268.

545 : 5	824 : 8	530 : 5	624 : 3	836 : 4
318 : 3	612 : 6	832 : 8	636 : 6	763 : 8
420 : 4	918 : 9	816 : 4	728 : 7	856 : 8
614 : 2	749 : 7	642 : 6	954 : 9	981 : 9

1269.

140 : 2	300 : 5	350 : 7	720 : 9	270 : 3
180 : 3	240 : 6	480 : 8	630 : 7	540 : 6
280 : 4	270 : 3	420 : 6	400 : 5	640 : 8
320 : 8	360 : 4	450 : 9	480 : 6	720 : 9

1270.

340 : 2	480 : 3	570 : 2	840 : 7	650 : 5
420 : 3	700 : 5	760 : 4	950 : 5	920 : 4
600 : 5	840 : 6	850 : 5	960 : 8	870 : 3
640 : 4	910 : 7	780 : 6	900 : 6	980 : 7

1271. 480 jagada 2-ga, 3-ga, 4-ga, 5-ga, 6-ga, 8-ga, 10-ga.

1272. Missuguste arvudega jagub 360 jäägita?

1273. Mitu grammi on $\frac{1}{2}$ kg? $\frac{1}{4}$ kg? $\frac{1}{8}$ kg?

1274. Jagada 720 2-ga, 4-ga ja 8-ga; 3-ga ja 6-ga.

1275. Iga järgnevat arvu jagada algul 10-ga, pärast 20-ga: 180, 260, 340, 580, 760, 920.

1276.

240 : 30	400 : 50	490 : 70	540 : 60
360 : 40	420 : 60	450 : 90	420 : 70
140 : 20	280 : 40	720 : 80	560 : 80
320 : 80	270 : 30	480 : 60	810 : 90

1277. Ühes rajoonis on 150 kooli. Enne Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni oli selles rajoonis koole 15 korda vähem. Mitu kooli oli selles rajoonis enne Oktoobrirevolutsiooni?

1278.

240 : 12	650 : 13	600 : 12	900 : 18	950 : 19
480 : 16	840 : 14	560 : 14	640 : 16	920 : 23
750 : 15	960 : 16	650 : 13	720 : 24	680 : 17
720 : 18	850 : 17	600 : 15	960 : 32	980 : 14

1279. Nimetada mõned arvud, mis jaguvad 18-ga jäägita.

1280. Missuguste arvudega jaguvad 450; 720; 960 jäägita?

1281. Kumb jagatis on suurem: 240 : 8 või 256 : 8? Kui palju suurem?

1282.

60 : 4 × 8	120 : 2 × 6	140 : 20 × 30	180 : 30 × 80
72 : 3 × 6	150 : 5 × 7	160 : 40 × 80	240 : 60 × 90
84 : 6 × 9	240 : 3 × 6	420 : 60 × 40	720 : 80 × 70
60 : 5 × 7	540 : 6 × 5	260 : 20 × 30	360 : 20 × 30

1283.

160 : 2 + 120	360 : 2 — 150	900 : 5 — 160	30 × 8 : 4
240 : 4 + 150	540 : 2 — 230	920 : 4 — 190	60 × 6 : 3
360 : 6 + 280	720 : 3 — 180	750 : 3 — 180	40 × 8 : 2
280 : 7 + 560	680 : 4 — 120	540 : 2 — 150	50 × 9 : 3

1284. Üks lennuk lendab tunnis 210 km, teine 110 km esimesest rohkem ja kolmas 40 km teisest rohkem. Leida kolmanda lennuki lennukiirus.

1285. Koostada ülesanne, kus tuleb antud arvu suurendada mõne teise arvu võrra.

1286. Koostada ülesanne, kus tuleb antud arvu vähendada mõne teise arvu võrra.

1287. Nõu võiga kaalub 600 g; tühi nõu kaalub 180 g. Kui palju kaalub või?

1288. Kahe liidetava summa on 400, üks liidetavaist on 320. Millega võrdub teine liidetav?

1289. Koolis on 156 õpilast, neist 80 tütarlast. Kui palju on poisse tütarlastest vähem?

1290. Mõelda mingi arv, liita sellega 100, saadud summast lahutada 80 ja vahest lahutada arv, mille algul mõtlesite. Saate tulemuseks 20. Miks saame niisuguse vastuse?

1291. Vähendatav on 210, lahutatav on 60. Leida vahe.

1292. Vähendatav on 190, lahutatav on 50. Leida vahe.

1293. Vastutuult lendab lennuk 3 tunniga 480 km, pärituult 2 tunniga 420 km. Mitu kilomeetrit lendas lennuk tunnis pärituult rohkem kui vastutuult?

1294. Ma mõtlesin ühe arvu, liitsin sellega 42 ja sain 96. Mis arvu ma mõtlesin?

1295. Mõelda mingi arv, liita sellega 85 ja siis veel 15; lahutada saadud summast mõeldud arv. Tulemus on 100. Miks saame niisuguse vastuse?

1296. Rongil tuli sõita 120 km. Pärast 2-tunnist teelolekut jäi rongil veel sõita 30 km. Kui suure kiirusega sõitis rong?

1297. Moskvast väljusid Leningradi suunas üheaegselt 2 lennukit. Tunni aja pärast oli ühel lennukil Kalininini lennata veel 15 km, teine lennuk aga oli juba 38 km Kalininist edasi Leningradi pool. Mitu kilomeetrit lendas teine lennuk esimesest rohkem?

1298. Kanade söötmiseks oli varutud 30 kg otri ja 99 kg kaeru. Tuli veel juurde osta 37 kg kaeru. Kui palju vilja kulus üldse kanade söötmiseks?

1299. Õpilane luges raamatut ... päeva, ... lehekülge päevas. Tal jäi veel lugeda ... lehekülge. Mitu lehekülge oli selles raamatus? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1300. Kolhoos varus talveks heinu. Kevadeks jäi heintest üle 18 koormat, muu osa kulus kõik 40 lehma söötmiseks, 5 koormat igale lehmale. Mitu koormat heinu oli kolhoos varunud?

1301. Hobune jooksis kiirusega 3 m sekundis. Kui pika maa jookseb hobune 1 minutiga? 3 minutiga?

1302. Jalgrattur sõitis kiirusega 5 m sekundis. Mitu meetrit sõidab ta 1 minutiga? 2 minutiga?

1303. Kolhoos saatis kokkuostupunkti kaks voori viljaga. Esimeses vooris oli 20 veokit, 7 kotti rukist igas veokis. Teises vooris oli 30 veokit, 6 kotti igas veokis. Mitu kotti rukkeid saatis kolhoos kokkuostupunkti?

1304. Isa on 45 a. vana, poeg 3 korda noorem. Mitu aastat on isa pojast vanem?

1305. Poiss korjas 36 seent, tema isa aga 3 korda rohkem. Mitu seent korjas isa rohkem kui poeg?

1306. Metsatööliste brigaad peab plaani järgi iga päev maha lõikama 240 puud ja lõpetama kogu töö 4 päevaga. Tänu hoolsale tööle lõpetas brigaad töö 3 päevaga. Mitu puud lõikas brigaad päevas rohkem maha, kui plaanis oli nõutud?

1307. Tsaarivõimu ajal oli ühes linnas 8 alg- ja 2 keskkooli. Nõukogude võimu aastail suurenes algkoolide arv 5 korda ja keskkoolide arv 13 korda. Mitu kooli loodi selles linnas juurde nõukogude võimu aastail?

1308. Põllutöömasinate tehas tootis päevas 30 viljapeksumasinat. Astunud sotsialistlikku võistlusse, tõstis tehas toodangu 42 viljapeksumasinale päevas. Kui palju suurenes tehase 6 tööpäeva toodang? (Lahendada kahel viisil.)

1309. Osteti ... ...-kopikalist kirjamarki ja ... ...-kopikalist kirjamarki. Kui palju saadi tagasi ... rublast? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1310. Esimene arv on 85, teine 2 korda esimesest suurem. Kui palju on teine arv esimesest suurem?

1311. Üks arv on 150, teine arv 3 korda esimesest suurem. Mitme võrra on teine arv esimesest suurem?

1312. a) 25 suurendada 6 korda, saadud arvu vähendada 30 võrra.

b) 48 suurendada 4 võrra, saadud arvu suurendada 4 korda.

1313. Missuguste arvude korrutamisel võib saada 120? 160? 240?

1314. a) Mitu kopikat on $\frac{7}{10}$ rbl.? $\frac{3}{4}$ rbl.? $\frac{4}{5}$ rbl.?

b) Mitu minutit on $\frac{1}{2}$ tundi? $\frac{1}{4}$ tundi? $\frac{3}{4}$ tundi? $\frac{2}{3}$ tundi?

d) Mitu grammi on $\frac{1}{2}$ kg? $\frac{1}{4}$ kg? $\frac{3}{4}$ kg?

1315. Enne Oktoobrirevolutsiooni õppis ühes külas ainult 60 last. Nüüd õpib algkoolis 120 last ja keskkoolis 2 korda rohkem kui algkoolis. Kui palju õpib nüüd selles külas lapsi rohkem kui enne Oktoobrirevolutsiooni?

1316. 5 kotti jahu kaalub 400 kg. Kui palju kaalub 7 niisugust kotti jahu?

1317. Kahele hobuveokile laaditi 900 kg kartuleid: ühele veokile 8 kotti ja teisele veokile 10 samasuguse raskusega kotti. Mitu kilogrammi kartuleid laaditi kummalegi hobuveokile?

1318. Kahe puusepa vahel tuleb jaotada 300 rbl. vastavalt tööpäevade arvule. Üks puusepp töötas 6 päeva, teine 4 päeva. Mitu rubla saab kumbki puusepp?

1319. Üks ostja ostis 5 tassi, teine 8 samasugust tassi. Teine ostja maksis 36 rbl. rohkem kui esimene ostja. Kui palju raha kulutas kumbki ostja tasside ostmiseks?

1320. Kauplus müüs ühel päeval 7 rulli lõuendit ja teisel päeval 9 samasugust rulli. Esimesel päeval müüdi 80 m lõuendit vähem kui teisel päeval. Mitu meetrit lõuendit müüs kauplus kummalgi päeval?

1321. 6 lusikat maksab 24 rbl. Mitu niisugust lusikat saab osta 36 rbl. eest? 60 rbl. eest?

1322. Kahe tunniga sõitis jalgrattur 24 km. Mitme tunniga sõidab ta 60 km?

1323. Kauplusse toodi 60 kg õunu kahes kastis. Esimene kast maksis 320 rbl., teine 280 rbl. Mitu kilogrammi õunu oli kummaski kastis?

1324. Lennuk lendas ühesuguse kiirusega kuni peatuseni 4 tundi ja pärast peatust 3 tundi. Mitu kilomeetrit lendas lennuk peatuseni ja pärast peatust, kui ta lendas üldse 2100 km?

1325. Osteti 2 tükki üht sorti riiet. Esimene tükk maksis 200 rbl., teine 120 rbl. Esimeses tükis oli riiet 2 m rohkem kui teises. Mitu meetrit oli kummaski tükis?

1326. Ühele hobuveokile laaditi 640 kg jahu, teisele 400 kg jahu ühesuguse raskusega kottides. Mitu kotti jahu laaditi kummalegi hobuveokile, kui teisele veokile laaditi 3 kotti vähem kui esimesele?

1327. Poisil oli 12 rbl. raha. Ta jaotas selle neljaks võrdseks osaks: ühe osa eest ostis ta kinopileti ja kolme osa eest raamatuid. Kui palju raha kulutas poiss kinopileti ja kui palju raamatute ostmiseks?

1328. Perenaine ostis 300 rbl. eest teemasina ja pesukausi. Teemasin oli pesukausist 3 korda kallim. Mitu rubla maksis teemasin ja mitu rubla pesukauss?

1329. Kool kulutas 400 rbl. raamatute ja vihikute ostmiseks, raamatute ostuks 7 korda rohkem kui vihikute ostuks. Kui palju raha kulutas kool raamatute ostmiseks ja kui palju vihikute ostmiseks?

1330. Sovhoos saatis linna ... t porgandeid ja peete, porgandeid ... korda rohkem kui peete. Mitu tonni porgandeid ja mitu tonni peete saatis sovhoos linna? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1331.* Kolm nööpi maksab 2 rbl. Kui palju maksab 6 niisugust nööpi? 15 nööpi?

1332.* Paar õunu maksab 3 rbl. Kui palju maksab 10 niisugust õuna?

1333.* Kolmest kilogrammist jahust saab 4 kg leiba. Kui palju tuleb võtta jahu, et saada 20 kg leiba?

1334. Perenaine ostis ühepalju tasse ja alustasse, kokku 90 rbl. eest. Tass maksis 12 rbl. ja alustass 6 rbl. Mitu tassi ja alustassi ostis perenaine?

1335. Kioskis oli ühepalju kaht sorti kompvekke, kokku 700 rbl. eest. Kilogramm esimest sorti kompvekke maksis 20 rbl. ja kilogramm teist sorti kompvekke 15 rbl. Mitu kilogrammi kumbagi sorti kompvekke oli kioskis?

1336. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1337. Kaks mullatöölist kaevasid koos 200 m pikkuse kraavi. Esimene mullatööline kaevas päevas 30 m kraavi, teine 20 m. Mitu päeva töötas kumbki mullatööline?

1338. Kahest sadamast, mille vahemaa on 200 km, väljusid üheaegselt teineteisele vastu kaks aurikut. Esimene aurik sõitis tunnis 30 km, teine 20 km. Mitme tunni pärast need aurikud kohtusid?

1339. Lehm andis kahe lüpsiga 21 l piima. Hommikul andis ta 3 l rohkem kui õhtul. Mitu liitrit piima andis lehm hommikul ja mitu liitrit õhtul?

1340. Kahe tunniga sõitis jalgrattur 30 km. Esimesel tunnil sõitis ta 2 km rohkem kui teisel. Mitu kilomeetrit sõitis jalgrattur esimesel tunnil ja mitu teisel?

1341. Koostada ülesanne, mis oleks eelmisega sarnane.

1342. Aurik oli teel terve ööpäeva, seejuures seisis ta sadamais ... tundi, ülejäänud aja sõitis ta kiirusega ... km tunnis. Kui pika tee sõitis aurik? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1343. Kaks poissi lähevad teineteisele vastu, liikudes kumbki kiirusega 48 m minutis. Kas nad kohtuvad 5 min. pärast, kui esialgne kaugus nende vahel oli 500 m? Kui kaugel teineteisest on nad sel ajal?

1344. Tehases tarvitati esimesel päeval 45 t rauda, teisel päeval 60 t. Pärast seda jäi tehases rauda järele 3 korda rohkem, kui kahel päeval ära kulutati. Kui palju rauda oli tehases algul?

1345. Mootorpaat sõitis 30 km. Kaater oli teel 2 korda rohkem aega ja liikus mootorpaadist 2 korda kiiremini. Kui pika tee sõitis kaater?

1346. Poiss tahtis osta ... ümbrikku ... kop. tükk, kuid tal tuli ... kop. puudu. Kui palju raha oli poisil? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1347. Tindipoti ja sulepea eest maksti 1 rbl. Tindipott on sulepeast 4 korda kallim. Kui palju maksab tindipott ja kui palju sulepea?

1348. 3 kg pähkleid maksab 60 rbl. Mitu kilogrammi pähkleid on kotis, kui see maksab 540 rbl.?

1349.* Hommikul oli 19 kraadi, päeval 15 kraadi, õhtul 17 kraadi külma. Missugune oli päeva keskmine temperatuur?

1350. Kahest rullist üht sorti kalevist õmmeldi sineleid. Esimeses rullis oli 48 m, teises rullis 60 m kalevit. Esimesest rullist saadi 3 sinelit vähem kui teisest. Mitu sinelit õmmeldi kummastki rullist kalevist?

1351. Kauplus pidi saama 20 lauda ja 150 tooli, kuid selle raha eest toodi ainult toole. Mitu tooli sai kauplus, kui laud oli 5 korda toolist kallim?

1352. Parki istutati pärni 4 korda vähem kui kaski. Kui palju puid istutati kokku, kui pärni istutati 60 tükki?

1353. Kahest sadamast, mille vahemaa on 40 km, väljusid üheaegselt vastassuunas 2 aurikut. Kumbki sõitis kiirusega 15 km tunnis. Kui kaugel teineteisest on aurikud ühe tunni pärast?

1354. Koolimaja juurest külanõukogusse on 3 korda vähem maad kui koolimaja juurest haiglasse (joonis 33). Kui kaugel on külanõukogu haiglast, kui kooli kaugus külanõukogust on 250 m?

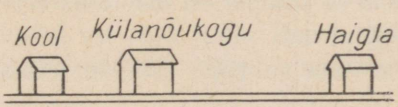

Joonis 33.

1355. Sööklale osteti 30 nuga ja niisama palju kahvleid. Nuga maksab 3 rbl.; 6 nuga maksab niisama palju kui 9 kahvlit. Kui palju raha maksti kokku?

1356. 3 mullatöölist teenisid kokku 160 rbl. Esimene ja teine mullatööline töötasid 3 päeva, kolmas 2 päeva. Kui palju raha peab saama iga mullatööline?

1357. Isa ja poeg leidsid 45 puravikku. Isa leidis neid 4 korda rohkem kui poeg. Mitu puravikku leidis isa ja mitu poeg?

1358.* Tööline valmistas 15 minutiga 18 detaili. Mitu niisugust detaili valmistab tööline tunnis?

1359. Enne Oktoobrirevolutsiooni tellisid ühe küla elanikud kokku 6 eksemplari mitmesuguseid ajalehti. Nüüd tellivad nad 100 eksemplari keskajalehti ja 80 eksemplari kohalikke ajalehti. Mitu korda tellivad selle küla elanikud nüüd ajalehti rohkem kui enne Oktoobrirevolutsiooni?

1360. Kaks poissi hakkasid jooksma: üks jookseb iga 3 minutiga 360 m, teine iga 4 minutiga 500 m. Kui palju maad jõuab teine poiss esimesest ette 6 min. pärast?

1361. Emal oli raha 12 m riide ostmiseks, kuid ta ostis ainult 7 m ja tal jäi 180 rbl. üle. Kui palju maksab 1 m seda riiet?

1362. Ma mõtlesin ühe arvu, suurendasin teda 5 korda ja sain 525. Missuguse arvu ma mõtlesin?

1363. Kumb on suurem: 120-st $\frac{1}{4}$ või 240-st $\frac{1}{8}$?

1364. Reisirong sõitis ... tunniga ... km ja kaubarong ... tunniga ... km. Mitu kilomeetrit tunnis on reisirongi kiirus suurem kaubarongi kiirusest? (Valida arvud ja lahendada ülesanne.)

1365. a) Kahe arvu summa on 150; üks arv on teisest suurem 20 võrra. Leida need arvud.

b) Kahe arvu summa on 200. Nende vahe 50. Leida need arvud.

1366. a) Kahe arvu summa on 90. Üks arv on teisest 5 korda suurem. Leida need arvud.

b) Kahe arvu summa on 150. Üks on teisest 4 korda suurem. Leida need arvud.

1367. Kaupluses oli 150 m siidriiet. Päeva lõpuks jäi sellest üle $\frac{2}{5}$. Kui palju siidi müüdi ära?

1368. Kastruli valmistamiseks läheb 2 kg vaske, teemasina valmistamiseks 5 kg. Artellil on tükk vaske, mis kaalub ... kg.

Kumbi saab sellest vasest rohkem, kas kastruleid või teemasinaid, ja kui palju rohkem? (Valida arv ja lahendada ülesanne.)

1369. Peedu ütleb Mikule: „Kui mul oleks 3 korda rohkem raha, kui mul on, siis ma saaksin osta 8-rublase raamatu ja mul jääks veel 7 rbl. üle." Kui palju raha oli Peedul?

1370. Kaks kolhoosnikut ostsid koos 50 ühesugust lauda: esimene 30 lauda, teine ülejäänud. Esimesel tuli maksta 80 rbl. rohkem kui teisel. Kui palju raha maksis kumbki kolhoosnik laudade eest?

1371. Tõrs, mis mahutab 240 pange vett, täituks veega kraani kaudu 6 tunniga. Et tõrre põhjas on auk, siis täitus ta 8 tunniga. Mitu pange vett läks põhja kaudu kaduma?

1372. Kahest linnast, mille vahemaa on 100 km, sõitsid üheaegselt teineteisele vastu 2 jalgratturit. Esimene neist sõitis 12 km tunnis, teine 13 km tunnis. Kui pika tee sõidab kumbki jalgrattur kohtumiseni?

1373. Kaks perenaist ostsid koos 8 kg maasikaid. Üks andis selleks ostuks 60 rbl., teine 36 rbl. Mitu kilogrammi maasikaid peab saama kumbki perenaine?

1374.* Kolm kana munesid aastas igaüks 100 muna ja kaks kana igaüks 125 muna. Mitu muna munes iga kana keskmiselt aastas?

1375. Kastis oli 240 rbl. eest kompvekke. Kui neist müüdi ära 6 kg, jäi kompvekke järele veel 180 rbl. eest. Mitu kilogrammi kompvekke oli kastis enne müüki?

1376. Kahes korvis oli kokku 155 apelsini. Kui esimesest korvist müüdi 30 apelsini ja teisest 5 apelsini, siis jäi neid kummassegi korvi ühepalju. Mitu apelsini oli kummaski korvis enne müüki?

1377.* Tükist alumiiniumist valmistati 20 supi- ja 90 teelusikat. 2 supilusikat kaaluvad niisama palju kui 5 teelusikat. Mitu teelusikat on võimalik valmistada sellest alumiiniumist?

1378. Matkaja arvestas, et kui ta sõidab kiirusega 50 km tunnis, siis jõuab ta järgmisse linna 6 tunniga, tal aga oli tarvis jõuda sinna 5 tunniga. Kui suure kiirusega pidi ta sõitma?

1379. Õde ja vend korjasid metsast pähkleid. Kui nad olid ära söönud 18 pähklit, ütles vend: „Pähkleid on jäänud 3 korda vähem järele, kui me ära sõime." Mitu pähklit nad korjasid?

1380. Kui ühele kaalukausile pandi 2 saia ja teisele 860 grammi kaaluvihte, siis oli kaal tasakaalus. Kui seejärel võeti kaaluvihid ära ja pandi üks sai ühele, teine sai teisele kaalukausile, siis selgus, et üks sai oli teisest 40 g raskem. Kui palju kaalus kumbki sai?

1381. Ema on tütrest 2 korda vanem. Kui nende vanuste summaga liita 8, siis saame 80. Kui vana on ema ja kui vana tütar?

1382. Betooni saamiseks võetakse 1 osa tsementi, 2 osa liiva ja 4 osa kivipuru. Kontrollida, kas betoon on õigesti valmistatud, kui 85 kg tsemendi kohta võeti 170 kg liiva ja 320 kg kivipuru. Kui on viga, siis milles?

1383. Kaks metsatöölist said kokku 360 rbl. Üks neist töötas 7 päeva, teine 5 päeva. Kui palju raha sai esimene metsatööline teisest rohkem?

1384. 48 kg pähkleid tahetakse panna kahte korvi, nii et ühes oleks 2 korda rohkem kui teises. Kui palju pähkleid tuleb panna kummassegi korvi?

1385. Kolhoosis anti mullu normipäeva eest 4 kg teravilja, tänavu aga 7 kg. Kolhoosniku perekond tegi möödunud aastal 400 normipäeva ja tänavu 500 normipäeva. Kui palju teravilja sai kolhoosniku perekond tänavu rohkem kui mullu?

1386. Tehas pidi tootma nädalas 240 masinat. Tänu hoolsale tööle tootis tehas kahel esimesel nädalapäeval 45 masinat päevas ja ülejäänud neljal päeval 50 masinat päevas. Mitme masina võrra ületas tehas plaani sel nädalal?

Vastuseid.

383. 108 rbl.
384. 150 rbl.
387. 3330 km.
392. 4 760 pange
393. 450 rbl.; 300 rbl.
397. 27 000 rbl.
398. 504 km; 616 km
400. 96 rbl.
402. 1 728 kg; 1 392 kg
403. 511 masinat
406. 320 rbl.; 280 rbl.
429. 52 400 rbl.
473. 7 440 rbl.
479. 10 800 rbl.
480. 9 072 rbl.; 8 496 rbl.
481. 3 680 kg; 3 488 kg
486. 2 700 kg; 3 425 rbl.
487. 1 500 kg; 540 kg; 375 kg
488. 203 200 l
489. 12 375 m
490. 2 520 km
491. 1 620 km
531. 183 palitut
532. 42 km
533. 56 km
535. 6 090 t
539. 3 157 rbl.
546. 3 300 tellist; 2 475 tellist
553. 1 472 kg; 1 280 kg
555. 4 680 rbl.
556. 504 rbl.
560. 350 tükki
562. 32 kg; 28 kg
569. 955 õpilast; 895 õpilast
572. 50 kg; 58 kg
573. 875 rbl.
577. 36 m; 34 m
621. 516 rbl.; 444 rbl.
623. 2 352 m; 1 512 m
624. 4 800 l
626. 17 kotti, 13 kotti
665. Esimene 800 km võrra
666. 113 t
669. 8 160 t
675. 7 502 ts
676. 21 vagunit
677. 46 tunniga
681. 855 rbl.
684. 2 120 km; 2 385 km
690. 2 475 rbl.; 1 260 rbl.
693. 140 päevaks
695. 7 kg; 6 kg
696. 48 m; 44 m
697. 75 paari; 63 paari
698. 60 m
702. 696 vihikut; 464 vihikut; 290 vihikut
704. 25 klassi; 22 klassi
705. 18 tundi; 19 tundi
712. 11 kg
715. 39 kg; 33 kg
716. 294; 252; 378
718. 23 klassi; 17 klassi
721. 1 100 kg; 165 kg; 110 kg
757. 2 640 pliiatsit; 640 pliiatsit
760. 190 kotti; 210 kotti
796. 80 m
798. 41 m
800. 2 korda
804. 36 ts
809. 4 860 rbl.; 5 184 rbl.; 5 616 rbl.
810. 5 992 pange; 5 564 pange

815. 6 624 rbl.
822. 132 kg; 164 kg
823. 148 pinki; 82 pinki
825. 150 kg
826. 324 m
829. 7 tundi; 5 tundi
830. 5 ahju; 2 pliiti
832. 6 624 rbl.; 3 220 rbl.
834. 78 korda
836. 16 päevaga
838. 20 rbl. võrra
839. 600 rbl.; 624 rbl.; 640 rbl.
841. 68 m; 75 m
864. 712 ts; 856 ts
865. 2 288 t; 2 038 t
887. 890 t
888. 410 vagunit
889. 150 päevaks
890. 14 tundi
891. 4 traktorit
892. 110 jalgratast
893. 10 400 rbl.; 15 600 rbl.
897. 495 palitut; 455 palitut
900. 525 l; 420 l; 315 l
902. 160 masina võrra
903. 23 kotti; 18 kotti
905. 52 rbl.
906. 420 teelusikat
907. 15 750 km
908. 20 tööpinki
909. 120 päevaks
911. 430 ts; 451 ts; 562 ts
912. 35 m
914. 489 km
915. 1 560 km
1090. 17 m 10 cm; 21 m 60 cm
1095. 990 kg; 1 t 320 kg
1096. 445 t 5 ts; 330 t
1097. 40 t; 29 t 5 ts; 28 t 3 ts
1100. 335 t 6 ts
1104. 3 m 44 cm
1105. 41 km 250 m
1107. 110 rbl. 25 kop.; 18 rbl. 95 kop.
1109. 30 m
1110. 1 ts 99 kg
1111. 5 t 6 ts; 2 t 8 ts
1151. 138 km
1152. 672 paari
1179. 63 250 t
1184. 20 m
1188. 590 km kaugusel Moskvast
1191. 32 tundi
1194. 650 lehma; 117 hobust
1195. 2 500 km
1196. 24 km tunnis
1198. 52 km
1199. 45 km
1201. 12 ülikonda
1202. 31 kg 500 g
1205. 15 vaati
1206. 38 m; 43 m; 44 m
1207. 713 kurki; 417 kurki
1208. 18 km
1209. 1 835 kg; 885 kg
1210. 651 rbl.
1211. 11 ts 4 kg
1212. Kell 11; 240 km
1215. 5 rbl.
1216. 40 rbl.
1221. 25 päevaks
1222. 866 ts; 261 ts; 225 ts
1229. 80 m
1230. 360; 36
1231. a) 30 m; b) 95 m

I. Viimaseil aastail on 3. klassi programmist välja jäetud ja 4. klassi programmi üle viidud tehted mitmenimeliste arvudega, lihtmurdude liitmine ja lahutamine ning ülesanded, mis on lahendatavad suhete abil. Samuti on 4. klassi üle viidud ülesanded aritmeetilise keskmise leidmiseks. Seoses sellega tuleb 3. klassis vastavad ülesanded vahele jätta.

Et selgesti näha oleks, missuguseid ülesandeid ei tule 3. klassis lahendada, on raamatu käesolevas trükis need ülesanded märgitud tärnikestega.

II. Ülesannete ja harjutuste kogu hõlpsamaks kasutamiseks on järgnevalt antud ülesanded, mis on lahendatavad eri võtete abil (tüüpülesanded):

1. Ülesanded lihtkolmlause kohta võrdeliste suurustega, mis on lahendatavad:

a) ühiku abil: nr-d 48, 49, 64, 136—138, 149, 150, 182, 326, 328, 332, 390—392, 407, 429, 478, 479, 485, 487, 542—544, 558—560, 574, 619, 620, 680, 681, 692—694, 807, 808, 819—821, 837, 846. Peastarvutamiseks nr-d 1316, 1321, 1322, 1348;

b) suhte abil: nr-d 197—199, 563—567, 575, 596, 597, 627, 630, 699, 700—703, 740—742, 744, 827, 828, 840, 843, 895, 906, 1189, 1211, 1225. Peastarvutamiseks nr-d 1331—1333, 1358, 1377.

2. Ülesanded võrdelise jagamise kohta: nr-d 63, 113, 114, 164, 167, 186, 187, 195, 393, 394, 406, 545—547, 561, 562, 577, 621, 622, 625, 626, 683—686, 695, 696, 708—711, 714, 716, 718, 719, 743, 756, 758, 760, 809, 810, 822, 823, 832, 833, 839, 842, 893, 897, 900, 1090, 1095, 1223. Peastarvutamiseks nr-d 1317, 1318, 1323, 1324, 1334, 1335, 1356, 1373, 1383.

3. Ülesanded jagamisele võrdelisteks osadeks: nr-d 548—552, 576, 628, 629, 687, 688, 713, 813, 814, 844, 866, 867, 898, 1111, 1154, 1185, 1190, 1194, 1209, 1224, 1230. Peastarvutamiseks nr-d 1327—1330, 1347, 1357, 1366, 1381, 1384.

4. Ülesanded arvude leidmiseks kahe arvu vahe järgi: nr-d 396—399, 402, 405, 480—483, 489, 553—557, 623, 624, 690, 691, 697, 698, 712, 715, 717, 757, 815—818, 824—826, 841, 903, 1096, 1192, 1205. Peastarvutamiseks nr-d 1319, 1320, 1325, 1326, 1350, 1370, 1375.

5. Ülesanded liikumise kohta: nr-d 62, 78, 176—178, 181, 323, 324, 387—389, 404, 532, 533, 873—877, 879, 915, 1188, 1204, 1212, 1227. Peastarvutamiseks nr-d 1338, 1353, 1372.

6. Ülesanded aritmeetilise keskmise leidmiseks: nr-d 881—883, 885, 888, 907, 908, 914, 1198, 1208. Peastarvutamiseks nr-d 1349, 1374.

7. Ülesanded arvude leidmiseks summa ja vahe järgi: nr-d 58—60, 189, 190, 192, 200, 285—289, 569, 570, 572, 704, 720, 759, 830, 1107, 1187, 1209. Peastarvutamiseks nr-d 1339, 1340, 1365, 1380.

Kõrvuti ülesannete lahendamisega käesolevast raamatust on kasulik lahendada ülesandeid, mille sisu on võetud otseselt kohalikust elust (tööstuse ja põllumajanduse eesrindlaste edusammud, tööstuse ja põllumajanduse tõus jt.). Andmeid niisuguste ülesannete koostamiseks võib saada kohalikest ja keskajalehtedest ning ajakirjadest.

Autorid.

Sisukord.

Lk.

I. Tuhat.

1. Liitmine ja lahutamine tuhande piirides (kordamine) 3
2. Korrutamine tuhande piirides (kordamine) 5
3. Jagamine tuhande piirides (kordamine) 6

II. Mitmekohalised arvud.

1. Mitmekohaliste arvude numeratsioon 21
2. Mitmekohaliste arvude liitmine 25
3. Mitmekohaliste arvude lahutamine 28
4. Mitmekohaliste arvude korrutamine 31
5. Mitmekohaliste arvude jagamine 53
6. Harjutusi ja ülesandeid kõikide tehete kohta 86

III. Nimega arvud.

1. Ühenimelised arvud. Mitmenimelised arvud 95
2. Nimega arvude peenestamine ja ülestamine 97
3. Mitmenimeliste arvude liitmine ja lahutamine 103
4. Mitmenimeliste arvude korrutamine ja jagamine 110

IV. Lihtsaimad murrud 116

V. Kordamine 123

VI. Peastarvutamise harjutusi ja ülesandeid 130

Vastuseid 145

Toimetaja M. Arro.
Tehniline toimetaja H. Kohu.
Korrektorid H. Peel ja Ü. Rattur.

Ladumisele antud 26. VIII 1953. Trükkimisele antud 14. X 1953. Trükiarv 12 000. Paber 60×92, 1/16. Trükipoognaid 9,25. Arvutuspoognaid 7,02. MB-12 089. Hans Heidemanni nimeline trükikoda, Tartu, Vallikraavi 4. Tellimise nr. 3267.

На эстонском языке.

Hind rbl. 1.20.

Rbl. 1.20

A-19781

TÜ RAAMATUKOGU
1 0300 00360095 6